

**Τ.Ε.Ι. ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ
ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ & ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΜΟΝΑΔΩΝ ΤΟΠΙΚΗΣ
ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ**

Τ Ε Ι Κ Α Λ Α Μ Α Τ Α Σ
Τ Μ Η Μ Α
Ε Κ Δ Ο Σ Ε Ω Ν & Β Ι Β Λ Ι Ο Θ Η Κ Η Σ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

**ΘΕΜΑ: «ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΕΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ
ΑΘΗΝΑΙΩΝ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΟΥ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ
ΤΟΥ Γ' Κ.Π.Σ.»**

**ΣΠΟΥΔΑΣΤΡΙΑ: Πέτκου Πασχαλίνα
ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ: Ραπτέας Δημήτριος**

Καλαμάτα, 2004

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Τ Ε Ι Κ Α Λ Α Μ Α Τ Α Σ
Τ Μ Η Μ Α
ΕΚΔΟΣΕΩΝ & ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ 1

Ιστορικά στοιχεία του Δήμου Αθηναίων	1
ΠΡΟΛΟΓΟΣ.....	3
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1.....	5
1.1 Έρευνα πεδίου του 1 ^{ου} , 2 ^{ου} , 3 ^{ου} , διαμερίσματα του Δήμου Αθηναίων.....	5
1.1.1. Αποτελέσματα.....	6
1.1.2. Χώρα προέλευσης των μελών του νοικοκυριού, υπηκοότητα και άδεια εργασίας.....	11
1.1.3. Εργασιακή κατάσταση των νοικοκυριών.....	14
1.1.3.1. Εργασιακή κατάσταση μελών του νοικοκυριού.....	14
1.1.3.2. Επάγγελμα Εργαζομένων Μελών των Νοικοκυριών.....	16
1.1.4. Οικονομικά χαρακτηριστικά των νοικοκυριών του δείγματος.....	20
1.2. ΕΡΕΥΝΑ ΠΕΔΙΟΥ ΣΕ ΝΟΙΚΟΚΥΡΙΑ ΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΣΤΟ 4 ^ο ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑ ΔΗΜΟΥ ΑΘΗΝΑΙΩΝ.....	22
1.2.1. Αντικείμενο και στόχος της έρευνας.....	22
1.2.2. Μεθοδολογία της έρευνας.....	23
1.2.3. Διεξαγωγή της έρευνας.....	26
1.2.4. Ανάλυση ερωτηματολογίων για τα νοικοκυριά στο 4 ^ο διαμέρισμα του Δήμου Αθηναίων.....	29
ΑΡΙΘΜΟΣ ΜΕΛΩΝ ΑΝΑ ΝΟΙΚΟΚΥΡΙΟ.....	29
ΗΛΙΚΙΑΚΗ ΚΑΤΑΝΟΜΗ.....	30
ΗΛΙΚΙΑΚΗ ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΚΑΤΑ ΦΥΛΟ.....	30
ΧΩΡΑ ΓΕΝΝΗΣΗΣ.....	32
ΥΠΗΚΟΟΤΗΤΑ.....	32
ΑΛΛΟΔΑΠΟΙ ΚΑΤΟΧΟΙ ΑΔΕΙΑΣ ΠΑΡΑΜΟΝΗΣ.....	33
ΚΑΤΟΧΟΙ ΠΡΑΣΙΝΗΣ ΚΑΡΤΑΣ.....	33
ΓΛΩΣΣΑ.....	34
1.2.4.1. Απασχόληση.....	34
ΘΕΣΗ ΣΤΟ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑ.....	35
ΑΝΕΡΓΙΑ.....	36
ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗ.....	37
ΕΡΓΑΣΙΑ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ.....	37
1.2.4.2. Εισόδημα.....	38
1.2.5. Ανάλυση ερωτηματολογίων επιχειρήσεων στο 4ο Δημοτικό Διαμέρισμα του Δήμου Αθηναίων.....	39
1.2.6. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ.....	54
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2ο.....	58
2.1 Το Γ ΚΟΙΝΟΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΣΤΗΡΙΞΗΣ.....	58
2.2 ΑΞΟΝΕΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ.....	58
2.3 ΤΑ ΔΙΑΡΘΡΩΤΙΚΑ ΤΑΜΕΙΑ.....	60
2.4 ΚΟΙΝΟΤΙΚΕΣ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΕΣ.....	61
2.5 ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ.....	62
2.5.1 Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «ΑΛΙΕΙΑ» 2000-2006.....	62
2.5.2 Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ» 2000-2006.....	62
2.5.3 Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «ΚΟΙΝΩΝΙΑ της ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ» 2000-2006.....	63

2.5.4	Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «ΣΙΔΗΡΟΔΡΟΜΟΙ, ΑΕΡΟΔΡΟΜΙΑ ΚΑΙ ΑΣΤΙΚΕΣ ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΕΣ» 2000-2006.....	64
2.5.5	Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «ΟΔΙΚΟΙ ΑΞΟΝΕΣ, ΛΙΜΑΝΙΑ, ΑΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ» 2000-2006.....	65
2.5.6	Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ» 2000-2006.....	66
2.5.7	Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ» 2000-2006.....	66
2.5.8	Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ-ΑΡΧΙΚΗ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ (ΕΠΕΑΕΚ)» 2000-2006.....	67
2.5.9	Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ-ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ» 2000-2006.....	68
2.5.10	Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «ΥΓΕΙΑ-ΠΡΟΝΟΙΑ» 2000-2006.....	68
2.5.11.	Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Αγροτική Ανάπτυξη Ανασυγκρότηση της Υπαιθρου».....	69
2.6	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΤΤΙΚΗΣ (Π.Ε.Π ΑΤΤΙΚΗΣ).....	70
	ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3.....	72
3.1	ΣΗΜΑΝΤΙΚΟΤΕΡΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΠΟΥ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΖΟΥΝ ΟΙ ΚΑΤΟΙΚΟΙ ΤΟΥ 1ου,2ου ΚΑΙ 3ου, ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΑΘΗΝΑΙΩΝ.....	72
3.2	ΣΗΜΑΝΤΙΚΟΤΕΡΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΤΟΥ 4 ^{ου} ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΑΘΗΝΑΙΩΝ.....	73
	ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4ο.....	78
4.1	ΕΓΚΕΚΡΙΜΕΝΑ ΕΡΓΑ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΟΥ Γ' ΚΠΣ.....	79
4.1.1	ΕΡΓΟ: «ΣΥΝΤΗΡΗΣΗ & ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΥΠΑΙΘΡΙΩΝ ΓΛΥΠΤΩΝ ΜΝΗΜΕΙΩΝ Δ ΑΘΗΝΑΙΩΝ».....	79
4.1.2	ΕΡΓΟ: «ΑΝΑΠΛΑΣΗ ΧΩΡΩΝ ΒΑΡΒΑΚΕΙΟΥ ΠΛΑΤΕΙΑΣ».....	80
4.1.3	ΕΡΓΟ:«ΜΕΤΑΤΡΟΠΗ ΚΤΙΡΙΟΥ ΜΕΤΑΞΟΥΡΓΕΙΟΥ ΣΕ ΧΩΡΟ ΠΟΛΛΑΠΛΩΝ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΩΝ ΧΡΗΣΕΩΝ».....	81
4.1.4	ΕΡΓΟ: ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗΣ ΑΣΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ -.....	82
“	ΔΙΚΤΥΟ ΚΟΙΝΟΧΡΗΣΤΩΝ ΧΩΡΩΝ, ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΥΠΟΔΟΜΩΝ ΚΑΙ ΧΩΡΩΝ ΣΤΑΘΜΕΥΣΗΣ ΣΤΗ ΓΕΙΤΟΝΙΑ ΚΟΛΟΚΥΝΘΟΥ 2004-2006”.....	82
4.1.5	ΕΡΓΟ: ΑΝΑΠΛΑΣΗ ΚΑΙ ΜΕΤΑΤΡΟΠΗ ΤΟΥ ΚΤΙΡΙΟΥ ΒΟΥΣΤΑΣΙΟΥ ΣΕ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟ – ΠΟΛΥΔΥΝΑΜΟ ΚΕΝΤΡΟ.....	82
4.1.6	ΕΡΓΟ: ΑΝΑΠΛΑΣΗ ΤΩΝ ΟΔΩΝ ΚΡΕΟΝΤΟΣ – ΑΝΤΙΓΟΝΗΣ – ΧΑΤΖΗΑΠΟΣΤΟΛΟΥ.....	83
4.1.7	ΕΡΓΟ: ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ - ΑΝΑΠΛΑΣΗ ΤΩΝ ΟΔΩΝ ΚΛΕΟΜΗΔΟΥΣ – ΧΑΤΖΗΑΠΟΣΤΟΛΟΥ, ΤΗΣ ΠΛΑΤΕΙΑΣ ΟΡΘΟΔΟΞΙΑΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΚΟΙΝΟΧΡΗΣΤΟΥ ΧΩΡΟΥ ΜΕΤΑΞΥ ΤΩΝ ΟΔΩΝ ΛΕΑΝΔΡΟΥ – ΕΥΤΟΚΙΟΥ – ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΠΟΥΛΟΥ – ΧΑΤΖΗΑΠΟΣΤΟΛΟΥ.....	83
4.1.8	ΕΡΓΟ: ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΤΟΠΙΚΕΣ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΕΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ.....	84
4.1.9	ΕΡΓΟ: ΔΡΑΣΕΙΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ & ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΔΙΚΤΥΩΝ.....	85
4.1.10	ΕΡΓΟ: ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΚΕΝΤΡΟΥ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ ΗΛΙΚΙΩΜΕΝΩΝ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΟΧΗ ΤΟΥ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑΤΟΣ 7.....	87
4.1.11	ΕΡΓΟ: ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΒΟΗΘΕΙΑ ΣΤΟ ΣΠΙΤΙ.....	88

4.2	ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΑ ΕΡΓΑ & ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΟΥ Γ ΚΠΣ ΣΕ ΦΑΣΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ.....	89
4.2.1	ΕΡΓΟ:«ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΚΑΙ ΕΠΙΣΚΕΥΕΣ ΣΤΟ ΔΙΑΤΗΡΗΤΕΟ ΚΤΙΡΙΟ Δ12 ΤΕΧΝΟΠΟΛΗΣ ΑΘΗΝΩΝ (01 ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΚΑΙ ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΑΝΑΠΛΑΣΗ Δ 12)»	89
4.2.2	ΕΡΓΟ: ΣΥΣΤΗΜΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ, ΤΗΛΕΜΑΤΙΚΗΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΚΑΙ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΥ ΤΟΥ ΜΕΤΑΦΟΡΙΚΟΥ ΕΡΓΟΥ ΤΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗΣ ΚΑΘΑΡΙΟΤΗΤΑΣ ΔΗΜΟΥ ΑΘΗΝΑΙΩΝ (CITY OF ATHENS – SMART WASTE TRANSPORTATION SYSTEM).....	90
4.2.3	ΕΡΓΟ: «ΑΝΕΓΕΡΣΗ ΠΑΙΔΙΚΟΥ ΣΤΑΘΜΟΥ ΕΠΙ ΤΩΝ ΟΔΩΝ ΣΙΩΚΟΥ & ΑΥΛΩΝΟΣ - ΣΕΠΟΛΙΑ»	90
4.2.4	ΕΡΓΟ: «ΑΝΕΓΕΡΣΗ ΠΑΙΔΙΚΟΥ ΣΤΑΘΜΟΥ ΕΠΙ ΤΩΝ ΟΔΩΝ ΙΩΦΟΝΤΟΣ & ΕΡΓΟΤΙΜΟΥ - ΠΑΓΚΡΑΤΙ».....	91
4.2.5	ΕΡΓΟ: «ΑΝΕΓΕΡΣΗ ΠΑΙΔΙΚΟΥ ΣΤΑΘΜΟΥ ΕΠΙ ΤΩΝ ΟΔΩΝ ΛΕΩΝΙΔΟΥ & ΘΕΡΜΟΠΥΛΩΝ - ΚΕΡΑΜΕΙΚΟΣ»	91
4.2.6	ΕΡΓΟ: «ΙΣΟΓΕΙΟΣ ΒΡΕΦΟΝΗΠΙΑΚΟΣ ΣΤΑΘΜΟΣ ΛΕΝΟΡΜΑΝ»	91
4.2.7	ΕΡΓΟ: «ΑΝΑΠΛΑΣΗ ΠΕΖΟΔΡΟΜΩΝ ΑΡΙΣΤΟΓΕΙΤΟΝΟΣ – ΑΡΜΟΔΙΟΥ & ΤΩΝ ΠΑΡΑΚΕΙΜΕΝΩΝ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΩΝ ΤΗΣ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΟΠΩΡΑΓΟΡΑΣ»	92
4.3	ΟΛΥΜΠΙΑΚΑ ΕΡΓΑ	92
	ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ	94
	ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	98

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ιστορικά στοιχεία του Δήμου Αθηναίων

Το 1832 υπήρξε το πιο αξιοθρήνητο από τα έτη του πολέμου. Η χώρα βρίσκεται εντελώς εξουθενωμένη. Οι μεγάλες δυνάμεις (Αγγλία, Γαλλία, Ρωσία) αποφάσισαν να αποτελέσει η Ελλάδα ανεξάρτητο κράτος και υπογράφουν συνθήκη η οποία όριζε ως Βασιλέα της Ελλάδος τον Πρίγκιπα της Βαυαρίας ΟΘΩΝΑ.

Η πρώτη διαίρεση της χώρας σε διοικητικές περιφέρειες έγινε με Βασιλικό διάταγμα που εκδόθηκε τον Απρίλιο 1833.

Σχηματίζονται 10 Νομοί και 47 Επαρχίες. Ο Νόμος περί συστάσεως των Δήμων είναι ο πρώτος νόμος του Ελληνικού Κράτους για την Τοπική Αυτοδιοίκηση. Οι Δήμοι διακρίνονται σε 3 τάξεις, ανάλογα με τον πληθυσμό τους. Δήμοι 1ης τάξεως όσοι είχαν τουλάχιστον 10.000 κατοίκους. Δήμοι 2ης τάξεως όσοι είχαν τουλάχιστον 2.000 κατοίκους, και Δήμοι 3ης τάξεως οι υπόλοιποι.

Την αρχή κάθε Δήμου αποτελούσε ο Δήμαρχος, ο Πάρεδρος και το Δημοτικό Συμβούλιο.

Με το Βασιλικό Διάταγμα της 1ης Οκτωβρίου 1834 σχηματίστηκε ο πρώτος Δήμος της Ελλάδος, ο Δήμος Αθηναίων. Κατατάχτηκε στην 2η τάξη με πληθυσμό 7.177 κατοίκους και έδρα την πόλη Αθηνών.

Ο Δημότης ονομάστηκε Αθηναίος. Η αρχική σύσταση του Δήμου ήταν η εξής: Πόλη των Αθηνών (7.028), Πατήσια (49), Μονή Πετράκη (14), Λεβί (23), Μύλοι (63). Ο Δήμος Αθηναίων χρησιμοποίησε αρχικώς από το 1835 τουλάχιστον ως έμβλημα του την Κράναια Αθηνάς. Το 1907 ο πληθυσμός του Δήμου Αθηναίων φτάνει τους 175.430 κατοίκους.

Σύμφωνα με τα σημερινά στοιχεία του Δήμου Αθηναίων, ο Δήμος αποτελείται από 7 Δημοτικά Διαμερίσματα τα οποία είναι αναλυτικά:

1ο Δημοτικό Διαμέρισμα:

Ομόνοια , Σύνταγμα, Ψυρρή, Μοναστηράκι, Πλάκα, Πευκάκια, Δεξαμενή, Εξάρχεια, Βάθη, Νεάπολης, Ηλύσια, Αέρηδες, Φιλοπάππου, Κουκάκι,

Γαργαρέτα, Βείκου, Μακρυγιάννη, Μεταξουργείο.

2ο Δημοτικό Διαμέρισμα:

Δουργούτι , Ν. Κόσμος, Κατσιπόδι, Αγ. Ιωάννης Κυνοσάργους, Γούβα, Προφήτη Ηλίας, Στάδιο, Παγκράτι.

3ο Δημοτικό Διαμέρισμα:

Προφήτη Δανιήλ, Βοτανικός, Γκαζοχώρι, Κεραμικός, Θησείο, Ασύρματος, Άνω Πετράλωνα, Κάτω Πετράλωνα, Χαμοστέρνας, Αναφιώτικα.

4ο Δημοτικό Διαμέρισμα:

Κολοκυνθού, Ακαδημία Πλάτωνος, Κολωνός, Σεπόλια, Θυμαράκια, κάτω Πατήσια, τρεις γέφυρες.

5ο Δημοτικό Διαμέρισμα:

Κολιάτσου, Άνω Πατήσια, Κυπριάδου, Αλυσίδα, Λαμπρινή, Πρόμπονα, Ριζούπολις.

6ο Δημοτικό Διαμέρισμα:

Άνω Κυψέλη, Νέα Κυψέλη, Ανιάτων, Λεβίδη, Κυψέλη, Πολύγωνο, Αττικής, Αγγελουπούλου.

7ο Δημοτικό Διαμέρισμα:

Νέα Φιλοθέη, Βενιζέλου, Γκύζη, Άρεως, Αβέρωφ, Στέγη Πατρίδος, Θών, Αμπελόκηποι, Ερυθρός Σταυρός, Γηροκομείο, Ελληνορώσων, Γουδί.

Στο Δήμο Αθηναίων μέχρι την στιγμή εκπόνησης της παρούσας πτυχιακής ήταν εγγεγραμμένοι 745.514 χιλιάδες Δημότες.

Ο Δήμος Αθηναίων συνορεύει Βόρεια με τις περιοχές Άγιοι Ανάργυροι, Νέα Χαλκηδόνα, Νέα Ιωνία , Νέα Φιλαδέλφεια, Γαλάτσι. Ανατολικά με τις περιοχές Ψυχικό, Νέο Ψυχικό, Ζωγράφου, Καισαριανή. Νότια με τις περιοχές Βύρωνα, Υμηττός, Δάφνη, Νέα Σμύρνη, Καλλιθέα. Και Δυτικά με τις περιοχές Ταύρος, Αιγάλεω και Περιστερί.

Τελειώνοντας θα ήθελα να ευχαριστήσω τον υπεύθυνο καθηγητή κ. Δημήτριο Ραππέα για την βοήθεια και την καθοδήγηση του, τον κ. Αλέξανδρο Τσατσιαμή πρόεδρο της Αναπτυξιακής Εταιρείας για την συνεργασία που μου πρόσφερε. Επίσης και τον κ. Λεωνίδα Δραγουμάνο σύμβουλο του Γενικού Γραμματέα.

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Στο πλαίσιο φοίτησης μου στο Τεχνολογικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα Καλαμάτας και προκειμένου απόκτησης του πτυχίου ανέλαβα ως πτυχιακή εργασία, τις Αναπτυξιακές παρεμβάσεις του Δήμου Αθηναίων στο πλαίσιο του Στρατηγικού Σχεδιασμού του Γ.Κ.Π.Σ.

Ο λόγος που με ώθησε στην ανάληψη του παραπάνω θέματος είναι η θέληση μου να αναδείξω όλες εκείνες της παρεμβάσεις που μπορεί να κάνει η Τοπική Αυτοδιοίκηση και συγκεκριμένα ο Δήμος Αθηναίων ώστε να βοηθήσει στην αναβάθμιση του βιοτικού επιπέδου των δημοτών του, που ζουν σε υποβαθμισμένες περιοχές.

Μετά από Έρευνα του Δήμου Αθηναίων που έγιναν στα 4 Δημοτικά Διαμερίσματα του, καθορίστηκαν οι παρεμβάσεις ώστε να υλοποιηθούν οι στόχοι της Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Ύστερα από τον καθορισμό του πλαισίου δράσης αναζητήθηκαν τρόποι χρηματοδότησης .Αυτό έγινε μέσα από το Γ.Κ.Π.Σ το οποίο αντλεί πόρους μέσα από τα Διαρθρωτικά ταμεία.

Στρατηγικός σχεδιασμός είναι το σύνολο εκείνων των αποφάσεων και ενεργειών της διοίκησης που καθορίζουν την μακροχρόνια πορεία του οργανισμού.

-αναφέρεται σε σημαντικές δραστηριότητες ενός οργανισμού, οι οποίες επηρεάζουν καθοριστικά την πορεία του.

-αφορά μακροχρόνια σχέδια.

-είναι γενικός σχεδιασμός και λαμβάνει υπόψη του το συνολικό περιβάλλον του οργανισμού.

-αναλαμβάνεται συνήθως από τα ανώτερα διοικητικά στελέχη.

Το Γ.Κ.Π.Σ., αφορά όλο τον Ελληνικό πληθυσμό. Οι δικαιούχοι και οι ωφελούμενοι είναι οι άνεργοι, οι νέοι, οι γυναίκες, οι ιδιωτικές επιχειρήσεις, τα άτομα κοινωνικά ευπαθών ομάδων, οι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης, και οι επιχειρήσεις τους, οι δημόσιες υπηρεσίες και οι οργανισμοί, κ.λ.π.

Στο πρώτο κεφάλαιο της πτυχιακής μου εργασίας γίνεται μια περιγραφή των δημογραφικών χαρακτηριστικών και των αναπτυξιακών υποδομών του Δήμου Αθηναίων.

Στο δεύτερο κεφάλαιο γίνεται αναφορά στο Γ.Κ.Π.Σ πώς διαρθρώνεται και το ενδιαφέρον της Τοπικής Αυτοδιοίκησης σε αυτό.

Στο τρίτο κεφάλαιο βλέπουμε πως ο Δήμος Αθηναίων με βάση τα προβλήματα του, υλοποιεί συγκεκριμένα έργα που ανήκουν στο Γ.Κ.Π.Σ.

Στο τέταρτο κεφάλαιο γίνεται περιγραφή των έργων που εγκρίθηκαν στο πλαίσιο του Γ.Κ.Π.Σ.

Τέλος, αναφέρω τα συμπεράσματα για τον στρατηγικό σχεδιασμό του Δήμου Αθηναίων στο πλαίσιο των αναπτυξιακών παρεμβάσεων από τις χρηματοδοτήσεις του Γ.Κ.Π.Σ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

Η Αναπτυξιακή Εταιρεία Δήμου Αθηναίων σε συνεργασία με το **ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΠΑΝΤΕΙΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΘΗΝΩΝ** πραγματοποίησε μια έρευνα του 1^{ου}, 2^{ου}, 3^{ου} και 4^{ου} Δημοτικού Διαμερίσματος από ομάδα συνεντευκτών προκειμένου να συλλεχθούν πρωτογενή στοιχεία για τις ανάγκες της περιοχής καθώς και των προτάσεων βελτίωσης και ανάπτυξης της.

1.1 Έρευνα πεδίου του 1^{ου}, 2^{ου}, 3^{ου}, διαμερίσματα του Δήμου Αθηναίων

A. Αντικείμενο της Έρευνας : Καταγραφή των δημογραφικών και κοινωνικό-οικονομικών χαρακτηριστικών των νοικοκυριών και η εργασιακή κατάσταση των τριών διαμερισμάτων του Δήμου Αθηναίων.

B. Μεθοδολογία- Έρευνα Πεδίου

Η έρευνα πεδίου διεξήχθη σε τρία διαμερίσματα του Δήμου Αθηναίων με την μέθοδο 'πόρτα-πόρτα' συνεντεύξεις σε προκαθορισμένα οικοδομικά κτίρια.

Συνολικά συλλέχθηκαν 361 ερωτηματολόγια, που αντιστοιχούν σε 361 συνεντεύξεις με νοικοκυριά της περιοχής. Για την ανάλυση των ποιοτικών στοιχείων της έρευνας πεδίου δημιουργήθηκε βάση στο Στατιστικό Πακέτο SPSS, όπου αυτά κωδικοποιήθηκαν.

Αρχικά, οι πληροφορίες που προέκυψαν από την έρευνα παρουσιάζονται και αναλύονται σε επίπεδο νοικοκυριού και κατά ενότητα του ερωτηματολογίου. Στη συνέχεια επιχειρείται συνθετική ανάλυση, με έμφαση στη σχέση της ενότητας Γ 'Εργασιακή Κατάσταση των Μελών του Νοικοκυριού', με τις άλλες ενότητες που καταγράφουν τα δημογραφικά, οικονομικά και κοινωνικά (όπως επίπεδο εκπαίδευσης) χαρακτηριστικά του πεδίου έρευνας.

1.1.1. Αποτελέσματα

A. Σύνθεση-Μέγεθος και Επίπεδο Εκπαίδευσης του Νοικοκυριού

Στην παρούσα ενότητα αναλύεται το μέγεθος των νοικοκυριών, η σύνθεσή του κατά ομάδα ηλικίας και κατά κατηγορία φύλου. Εκτιμήσεις επιδιώκονται σχετικά με το ποσοστό των μονομελών και ιδιαίτερα των μονογονεϊκών οικογενειών. Το επίπεδο εκπαίδευσης των μελών των νοικοκυριών του δείγματος αναλύεται στη συνέχεια.

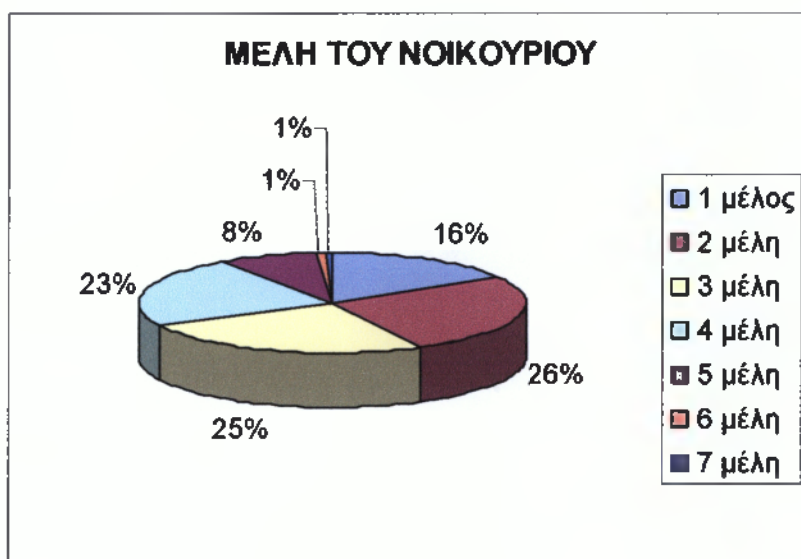
B. Μέλη του Νοικοκυριού

Σύμφωνα με τα αποτελέσματα της πρωτογενούς έρευνας, πίνακας A.1 το υψηλότερο ποσοστό (26,5%) των νοικοκυριών του δείγματος στα υπό έρευνα διαμερίσματα αποτελείται από 2 μέλη και ακολουθούν με οριακή διαφορά (25.1%) τα νοικοκυριά με τρία μέλη, ενώ τα τετραμελή νοικοκυριά βρίσκονται στην Τρίτη θέση με 22,7%. Με άλλα λόγια σχεδόν τα $\frac{3}{4}$ των νοικοκυριών του δείγματος αποτελούνται από 2 έως 4 μέλη. Αυτό το αποτέλεσμα αντανακλά τον μέσο μέγεθος των νοικοκυριών της Ελλάδας. Το ποσοστό των νοικοκυριών με 5 μέλη είναι κοντά στο 8%, και βαίνει γεωμετρικά μειούμενο για νοικοκυριά με 6 και 7 μέλη, που αποτελεί το μεγαλύτερο αριθμό μελών που καταγράφηκε σε δύο νοικοκυριά. Αντίθετα, στο δείγμα της έρευνας υψηλό είναι το ποσοστό των μονομελών νοικοκυριών (16%). Αυτή η εικόνα είναι συμβατή με το μέσο όρου μεγέθους του ελληνικού νοικοκυριού.¹

---

¹ Βλέπε παράρτημα πίνακα: A1

Διάγραμμα 1: Μέλη του νοικοκυριού

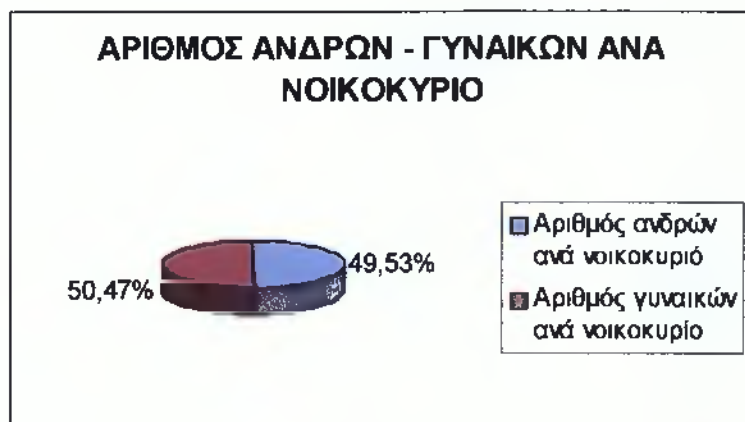

Η συμμετοχή των δύο φύλων στα νοικοκυριά του δείγματος παρουσιάζει κι αυτή ενδιαφέρον. Σύμφωνα με τα αποτελέσματα που παρατίθενται στους πίνακες A.1.1² και A.2.2³ παρατηρείται, με οριακές αποκλίσεις, ισο-συμμετοχή των δύο φύλων στη σύνθεση των νοικοκυριών, ανεξαρτήτου μεγέθους. Οριακή υπεροχή εμφανίζει το άρρεν φύλο στα μονομελή και στα τριμελή νοικοκυριά, ενώ το θήλυ γένος στα νοικοκυριά με δύο και τέσσερα μέλη.

² Βλέπε παράρτημα πίνακα: A.1.1

³ Βλέπε παράρτημα πίνακα: A.2.2

Διάγραμμα 2.: Αριθμός μελών (ανδρών – γυναικών) ανά συνόλου αριθμού μελών ανά νοικοκυριό

Στη συνέχεια επιχειρήθηκε η εκτίμηση των μονογονεϊκών οικογενειών, δηλαδή οικογένειες με ένα γονέα – μητέρα ή πατέρα- και με ένα ή και περισσότερα τέκνα. Η ανάλυση των πρωτογενών δεδομένων έδειξε ότι στο δείγμα υπάρχουν δέκα (10) οικογένειες με ένα γονέα και με, εξαίρεση μια περίπτωση όπου υπήρχαν δύο τέκνα, ένα τέκνο. Αξίζει να σημειωθεί, όπως και ίσως να αναμενόταν, ότι σε όλες τις περιπτώσεις ο γονέας ήταν μητέρα.

Γ. Εκπαιδευτικό επίπεδο των Νοικοκυριών

Η ανάλυση των πρωτογενών στοιχείων, σχετικά με το επίπεδο εκπαίδευσης των μελών των νοικοκυριών του δείγματος, σε επίπεδο νοικοκυριών είναι σχετικά σύνθετη και ο κίνδυνος 'διπλογραφής' εμφανής αν επιχειρηθεί η ποσοστιαία παρουσίαση των, διότι σε μεγάλο αριθμό νοικοκυριών τα μέλη αντιστοιχούν σε διαφορετικά επίπεδα εκπαίδευσης.

Σύμφωνα με τα αποτελέσματα (πίνακας Α.2) διαπιστώθηκε ότι:

- 26 από τα νοικοκυριά του δείγματος έχουν τουλάχιστον ένα μέλος που δεν 'πήγε σχολείο' . Από αυτά το 61.5% και 27% έχουν ένα μέλος και 2 μέλη αντίστοιχα που δεν πήγαν σχολείο. Ακραία περίπτωση αποτελεί ένα εξαμελές νοικοκυριό του οποίου κανένα μέλος δεν πήγε σχολείο. Ενώ 45 νοικοκυριά δήλωσαν ότι κάποιο μέλος τους πήγε σε κάποιες τάξεις του

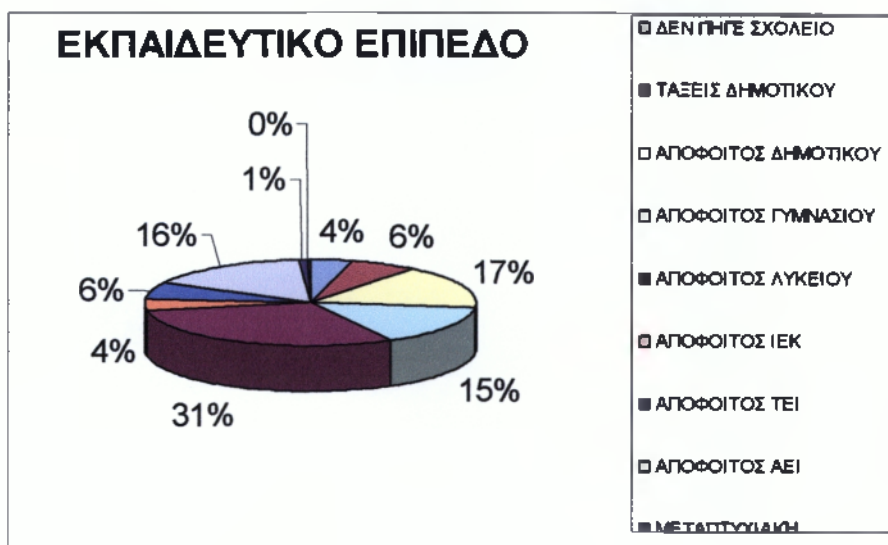
δημοτικού και άλλα 111 ότι ένα τουλάχιστον μέλος τους είναι απόφοιτος δημοτικού. Δηλαδή σε 156 από τα νοικοκυριά του δείγματος της έρευνας υπάρχει ένα τουλάχιστον μέλος που πήγε μόνο στο Δημοτικό.

- Ιδιαίτερα μεγάλος είναι ο αριθμός των νοικοκυριών, 193 του δείγματος, όπου τουλάχιστον ένα μέλος είναι απόφοιτος Λυκείου για να ακολουθηθεί από τον αριθμό νοικοκυριών (111) στο σύνολο του δείγματος της έρευνας που δήλωσαν ότι ένα ή και δύο μέλη αποφοίτησαν από το Γυμνάσιο.
- Εντυπωσιακά μεγάλος αριθμός νοικοκυριών καταγράφεται με ένα ή δύο μέλη που αποφοίτησαν από τα ΤΕΙ (48) και από το Πανεπιστήμιο (102). Θα πρέπει να σημειωθεί ότι το 38% από τις 102 οικογένειες με Πανεπιστημιακή μόρφωση, δήλωσαν δύο μέλη με πτυχίο Πανεπιστημίου.
- Τέλος οκτώ (8) νοικοκυριά δήλωσαν μέλη με Μεταπτυχιακό πτυχίο.

Η ανάλυση διευκολύνεται περισσότερο με την χρήση του εκτίμηση του ακριβή αριθμού των ατόμων, όπως και των αντίστοιχων ποσοστών στην κάθε εκπαιδευτική κατηγορία αντί του αριθμού των νοικοκυριών (βλέπε πίνακας Α3, τελευταία κολόνα).

- Παρατηρούμε ότι από τα 1008 άτομα του δείγματος για τα οποία δηλώθηκε το εκπαιδευτικό τους επίπεδο, το 4,3% δεν πήγε καθόλου σχολείο, ενώ ένα ποσοστό 22,4% ή πήγε σε κάποιες τάξεις ή τελείωσε το δημοτικό.
- Το 15,2% των καταγεγραμμένων μελών του δείγματος είναι απόφοιτοι Γυμνασίου, το οποίο υπολείπεται κατά 50% αυτών που τελείωσαν το Λύκειο και που αναλογούν στο ένα τρίτο του δείγματος.
- Ικανοποιητικό καταγράφεται το ποσοστό (16,2) των συνολικών μελών που είναι απόφοιτοι πανεπιστημιακών σχολών. Ακολουθεί σε απόσταση η κατηγορία 'Απόφοιτος ΤΕΙ' με 6,3%) και η κατηγορία 'Απόφοιτος ΙΕΚ' με ποσοστό 4,1%). Τέλος χαμηλό ποσοστό, κοντά στο 1%, των μελών του δείγματος είναι κάτοχος μεταπτυχιακού πτυχίου.
- Αθροιστικά το 27,5% των ατόμων του δείγματος συνέχισε τις σπουδές του μετά την υποχρεωτική εκπαίδευση.

Διάγραμμα 3: Εκπαιδευτικό επίπεδο

Δ. Αριθμός Ατόμων με Ειδικές Ανάγκες (ΑΜΕΑ)

Η ενότητα ολοκληρώνεται με την παρουσίαση των αποτελεσμάτων⁴ της πρωτογενούς έρευνας σχετικά με τον παρουσία στα νοικοκυριά του δείγματος ΑΜΕΑ. Συνολικά κατεγράφησαν 22 νοικοκυριά ή 6.1% του δείγματος με ένα Α.Μ.Ε.Α.

Διάγραμμα 4: Άτομα με ειδικές ανάγκες

⁴ Βλέπε παράρτημα πίνακα : Α.3

1.1.2. Χώρα προέλευσης των μελών του νοικοκυριού, υπηκοότητα και άδεια εργασίας

Έχοντας παρουσιάσει τα χαρακτηριστικά των νοικοκυριών στην ενότητα Α, η ανάλυση επικεντρώνεται στην παρούσα ενότητα σε στοιχεία που αφορούν την καταγωγή των νοικοκυριών του δείγματος και την υπηκοότητα των. Στην περίπτωση που δεν είναι έλληνες υπήκοοι, εξετάζεται αν έχουν άδεια παραμονής και αν έχουν 'πράσινη' κάρτα.

Το 82,7% του συνόλου των νοικοκυριών δήλωσαν ότι τα μέλη του γεννήθηκαν στην Ελλάδα, που αντιστοιχεί στο 84,6% των μελών του δείγματος. Αισθητή παρουσία στα υπό έρευνα διαμερίσματα του δήμου Αθηναίων με 5,9% έχουν τα νοικοκυριά των οποίων τα μέλη γεννήθηκαν στην Αλβανία και ακολουθούν σε απόσταση με ποσοστό 5,9% πάλι τα νοικοκυριά των οποίων τα μέλη γεννήθηκαν σε κάποια άλλη από τις χώρες που παρουσιάζονται στην ερώτηση, όπως χώρες της Ασίας. Αθροιστικά, τα νοικοκυριά με μέλη που δεν γεννήθηκαν στην Ελλάδα ανέρχονται στο 17,3% του συνόλου των νοικοκυριών του δείγματος⁵.

Ο αριθμός των μελών με Ελληνική υπηκοότητα υπερτερεί του αριθμού των μελών που γεννήθηκαν στην Ελλάδα, που σημαίνει πως κάποια μέλη απέκτησαν μετά την γέννησή τους την Ελληνική υπηκοότητα⁶. Πολύ υψηλό ποσοστό κοντά στο 92% από τα μέλη του δείγματος που έχουν ελληνική υπηκοότητα δήλωσαν ότι έχουν άδεια παραμονής και ότι έχουν πράσινη κάρτα⁷.

Τέλος, το 86,3% του δείγματος ότι η ελληνική γλώσσα είναι η μητρική τους γλώσσα και ακολουθεί με 6,5% εκείνοι των οποίων τα Αλβανικά είναι η μητρική τους γλώσσα⁸.

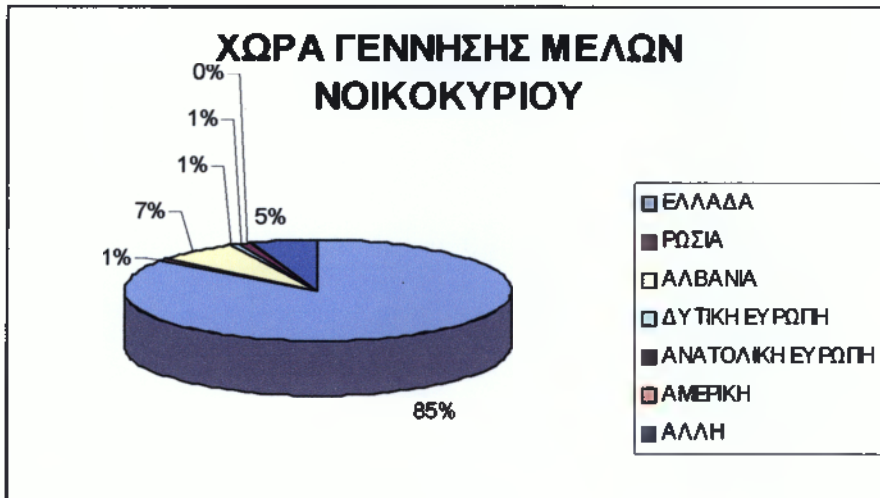
⁵ Βλέπε παράρτημα πίνακας: B.1

⁶ Βλέπε παράρτημα πίνακας: B.2

⁷ Βλέπε παράρτημα πίνακας: B.3

⁸ Βλέπε παράρτημα πίνακας: B.4

Διάγραμμα Β1: Χώρα γέννησης μελών νοικοκυριού

Διάγραμμα Β.1: Υπηκοότητα

Διάγραμμα Β.2: Άδεια παραμονής

Διάγραμμα Β.3: Πράσινη κάρτα

Διάγραμμα Β.4: Μητρική γλώσσα

1.1.3. Εργασιακή κατάσταση των νοικοκυριών

Στην παρούσα ενότητα του ερωτηματολογίου έγινε προσπάθεια συλλογής πληροφοριών σχετικά με την εργασιακή κατάσταση των νοικοκυριών. Αρχικά εξετάζεται η εργασιακή κατάσταση των μελών του νοικοκυριού και το επάγγελμα των εργαζομένων μελών. Στη συνέχεια δίδεται ιδιαίτερη έμφαση στο ποσοστό των νοικοκυριών που δήλωσαν κάποιο μέλος άνεργο και στο ποσοστό της ανεργίας στο δείγμα για τα υπό έρευνα διαμερίσματα του Δήμου Αθηναίων. Τέλος επιδιώκεται συνθετική ανάλυση μεταξύ των άνεργων μελών του νοικοκυριού με τις πληροφορίες σχετικά με το αν έχουν παρακολουθήσει κάποιο σεμινάριο επαγγελματικής κατάρτισης.

1.1.3.1. Εργασιακή κατάσταση μελών του νοικοκυριού

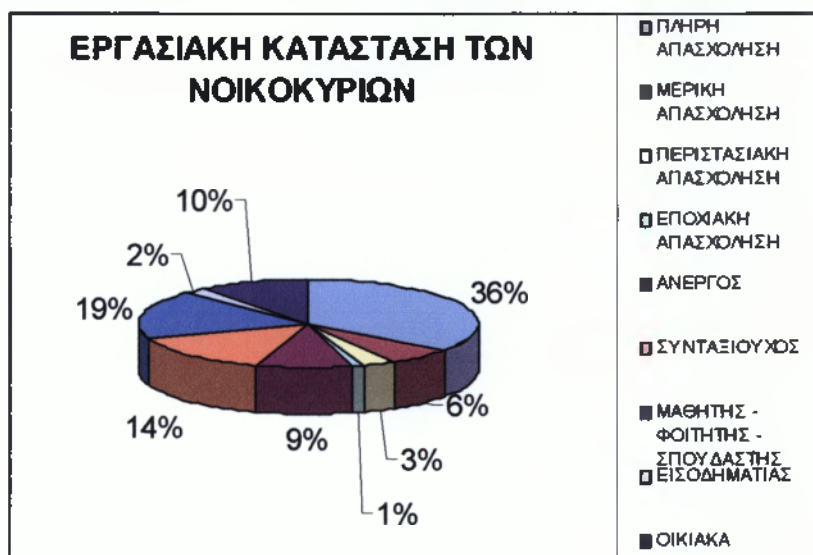
Η ανάλυση των δεδομένων της πρωτογενούς έρευνας παρουσιάζονται στον πίνακα⁹ και έδειξε τα εξής:

- Τα 263 από τα 361 νοικοκυριά του δείγματος δήλωσαν ότι τουλάχιστον ένα από τα μέλη του είναι πλήρους απασχόλησης. Από τα 263 το 37.6% δήλωσε ότι δύο από τα μέλη του είναι πλήρους απασχόλησης, ενώ σε ένα πολύ μικρό ποσοστό από αυτά τα νοικοκυριά ίσο με 6% έχει τρία μέλη που απασχολούνται πλήρως.
- Τα 47 από τα 361 νοικοκυριά δήλωσαν ότι ένα τουλάχιστον από τα μέλη του νοικοκυριού είναι μερικής απασχόλησης, ενώ σε 23 από τα 361 νοικοκυριά ένα μέλος είναι περιστασιακής απασχόλησης.
- Ο αριθμός των νοικοκυριών με έναν ή και δύο άνεργους ανέρχεται σε 69, δηλαδή το σχεδόν το 17% των νοικοκυριών του δείγματος πλήττεται από την ανεργία. Η κατάσταση είναι ακόμη χειρότερη αν στο τελευταίο μέγεθος λάβουμε υπόψη τον αριθμό των νοικοκυριών που δήλωσαν ότι τουλάχιστον ένα μέλος της οικογένειας είναι μερικής απασχόλησης ή περιστασιακής απασχόλησης.
- Τέλος, ένας μεγάλος αριθμός 131 των νοικοκυριών του δείγματος δήλωσε ότι τουλάχιστον ένα μέλος της οικογένειας είναι μαθητής ή φοιτητής, ενώ 78 από αυτά ότι ένα μέλος της οικογένειας ασχολείται με τα οικιακά.

---

⁹ Βλέπε παράρτημα πίνακας: Γ.1

Διάγραμμα Γ1: Εργασιακή κατάσταση των νοικοκυριών

Ενδιαφέρον για την παρούσα έρευνα αποτελεί για τους σχεδιαστές πολιτικής όχι τόσο το ποσοστό των νοικοκυριών που δήλωσαν ότι κάποιο ή κάποια από τα μέλη τους είναι άνεργα, αν και αυτό το μέγεθος αποτελεί ένα ιδιαίτερα χρήσιμο δείκτη, αλλά το ποσοστό των ανέργων στο σύνολο του καταγεγραμμένου εργατικού.

Για το λόγο αυτό, στη συνέχεια επιδιώκεται η εκτίμηση του ποσοστού ανεργίας στις περιοχές που έγινε η πρωτογενής έρευνα¹⁰. Αρχικά καταγράφεται το εργατικό δυναμικό το οποίο αποτελείται από τον σύνολο των εργαζόμενων του δείγματος, πλήρους απασχόλησης, μερικής απασχόλησης, περιστασιακή απασχόληση και Εποχική απασχόληση, και ο αριθμός των ανέργων. Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις ο συνολικός αριθμός εργαζομένων ανέρχεται σε 393 άτομα και ο συνολικός αριθμός ανέργων σε 79 άτομα. Οπότε μπορούμε να πούμε ότι το σύνολο του εργατικού δυναμικού που επιθυμεί να απασχοληθεί ανέρχεται σε 572

άτομα. Συνεπώς το ποσοστό ανεργίας εκτιμάται στο 13.81%, το οποίο είναι ιδιαίτερα υψηλό και υπερβαίνει κατά 4.3 ποσοστιαίες μονάδες τον αντίστοιχο μέσο όρο της χώρας 9.5 % για το Γ' τρίμηνο του 2002 (πηγή ΕΣΥΕ, Έρευνα Εργατικού δυναμικού).

¹⁰ Βλέπε παράρτημα πίνακα: Γ.1.1

Ένα σημαντικό ερώτημα που συχνά ανακύπτει όταν αναλύονται δεδομένα ανεργίας συνδέεται με το εάν οι καταγεγραμμένοι ως άνεργοι βρίσκονται για μακρύ χρονικό διάστημα εκτός εργασίας ή για σύντομο.

Στην πρωτογενή έρευνα συλλέχθηκαν σχετικές πληροφορίες που παρουσιάζονται στον πίνακα¹¹ Σύμφωνα με τα αποτελέσματα το 40.5% των ανέργων του δείγματος είναι άνεργοι για λιγότερο από ένα χρόνο. Το υπόλοιπο όμως 59.5% είναι μακροχρόνιοι άνεργοι, δηλαδή είναι εκτός εργασίας για περισσότερο από ένα χρόνο. Η κατάσταση είναι ακόμη χειρότερη αν λάβουμε υπόψη, σύμφωνα με τα αποτελέσματα της πρωτογενούς έρευνας ότι το 34.2% των μακροχρονίως ανέργων βρίσκονται εκτός εργασίας για περισσότερο από δύο έτη. Συγκριτικά με τον μέσο όρο μακροχρονίων ανέργων της Ελλάδας, που ανέρχεται στο 50% του συνόλου των ανέργων, τα υπό έρευνα διαμερίσματα του δήμου Αθηναίων είναι σε αρκετά χειρότερο επίπεδο.

Διάγραμμα Γ1.2.: Διάστημα ανεργίας

1.1.3.2. Επάγγελμα Εργαζομένων Μελών των Νοικοκυριών

Στη συνέχεια, Πίνακας¹², παρουσιάζεται ο αριθμός των νοικοκυριών κατά επάγγελμα των εργαζομένων μελών των. Αυτά τα αποτελέσματα σε συνδυασμό με το μορφωτικό επίπεδο των μελών των νοικοκυριών αποτελούν

¹¹ Βλέπε παράρτημα πίνακα: Γ.1.2

¹² Βλέπε παράρτημα πίνακα: Γ.2

μια καλή ένδειξη και τάση για τα επαγγέλματα που συγκριτικά δεν αντιμετωπίζουν πρόβλημα σε κάποιο βαθμό.

Προτού προχωρήσουμε στην ανάλυση των σχετικών αποτελεσμάτων του δείγματος, αξίζει η παρουσίαση της διάρθρωσης, μεταποίηση, υπηρεσίες κτλ, της οικονομίας της περιφέρειας Πρωτεύουσας. Σύμφωνα με τα πιο πρόσφατα δημοσιευμένα στοιχεία (1998) το ποσοστό συμμετοχής του τομέα των υπηρεσιών και της μεταποίησης της Περιφέρειας Πρωτεύουσας στις υπηρεσίες και στην μεταποίηση της χώρας ανέρχεται στο 44.3% και 43,7% της χώρας αντίστοιχα. Γεγονός που καταδεικνύει την σημαντικότερη παρουσία αυτών των τομέων στην οικονομία της περιφέρειας πρωτεύουσας, και συνεπώς την επίδραση των στην συνολική απασχόληση αλλά και στις κατηγορίες επαγγελματιών που αναμένεται να εργάζεται το μεγαλύτερο ποσοστό του εργατικού δυναμικού της Π.Π. και φυσικά στην απασχόληση των μελών των νοικοκυριών. .

Πράγματι, σύμφωνα με τα αποτελέσματα της πρωτογενούς έρευνας παρατηρούμε ότι:

- Ο μεγαλύτερος αριθμός νοικοκυριών 119 από τα 361, δηλαδή 32,87% από τα 361 του δείγματος έχουν τουλάχιστον ένα μέλος που απασχολείται ως υπάλληλος γραφείου.
- Επίσης, ένα τουλάχιστον μέλος 66 νοικοκυριών είναι έμπορος ή πωλητής και άλλων 42 απασχολείται στην παροχή υπηρεσιών.
- Συγχρόνως ένας αριθμός 34 και 45 νοικοκυριών δήλωσαν ότι ένα τουλάχιστον μέλος των εργάζεται ως 'τεχνίτης' και ως 'ανειδίκευτος εργάτης' αντίστοιχα.
- Τέλος, κατεγράφησαν 18 νοικοκυριά με, εκτός από δύο, ένα μέλος σε επιστημονικό επάγγελμα και 28 με ένα μέλος.

Στην τελευταία στήλη του Πίνακα Γ.2 παρουσιάζονται ο αριθμός των ατόμων του δείγματος κατά κατηγορία επαγγέλματος και η ποσοστιαία συμμετοχή των μελών της κάθε κατηγορίας στο σύνολο των κατηγοριών. Σύμφωνα με τα

αποτελέσματα το 31% των απασχολούμενων δηλώνει 'υπάλληλος γραφείου'. Δεύτερη σε μέγεθος μελών είναι η κατηγορία 'Εμπορος ή πωλητής' με ποσοστό 15,8% και ακολουθεί η κατηγορία 'άλλο' και ανειδίκευτος εργάτης με ποσοστό συμμετοχής σχεδόν 12% η κάθε μία και η κατηγορία 'τεχνίτης' με 8,9%. Χαμηλό ποσοστό 3,9% συγκεντρώνει η κατηγορία 'επιστημονικό επάγγελμα' και τεχνολόγος, αν και με κάπως υψηλότερο (6,7%).

Εύλογα προκύπτει το ερώτημα σχετικά με το χαμηλό ποσοστό συμμετοχής της κατηγορίας 'Επιστημονικό Επάγγελμα' αν λάβουμε υπόψη ότι η συμμετοχή των 'αποφοίτων πανεπιστημιακών σχολών' συμπεριλαμβανομένων και όσων κατέχουν μεταπτυχιακό πτυχίο ανέρχεται σε 17% περίπου του συνόλου των βαθμίδων εκπαίδευσης που δηλώθηκαν (πίνακας Α.2). Η κατάσταση επιδεινώνεται περισσότερο αν λάβουμε υπόψη και το υψηλό ποσοστό των αποφοίτων ΤΕΙ.

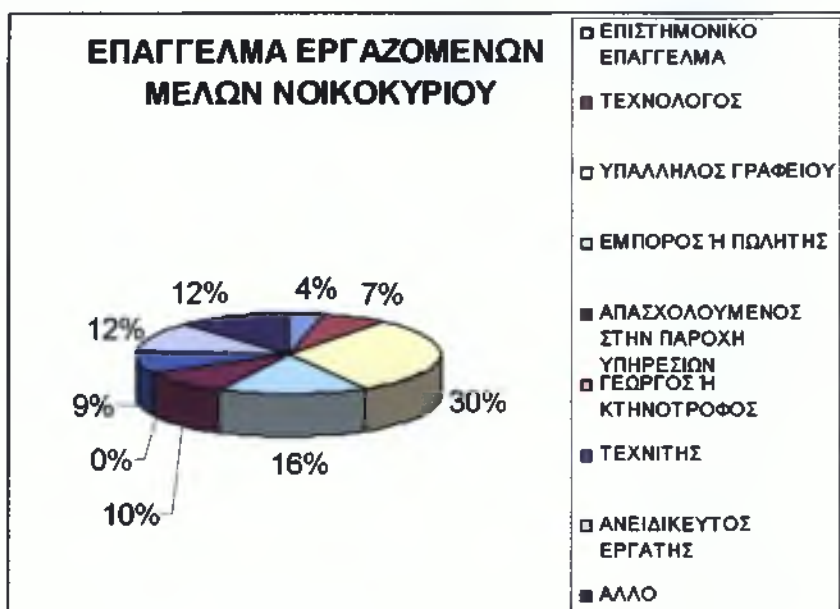
Αυτό σημαίνει ή ότι η κατηγορία 'απόφοιτοι πανεπιστημιακών σπουδών' και ΤΕΙ αδυνατούν να βρουν εργασία, πράγμα που σημαίνει ότι η εκτίμηση του ποσοστού ανεργίας στο 13,81% αντανακλά αυτή την αδυναμία ή ότι απασχολούνται σε άλλες κατηγορίες επαγγελματιών και όχι στην κατηγορία 'Επιστημονικό Επάγγελμα'.

Για την περαιτέρω εξακρίβωση αυτού του προβληματισμού, παρουσιάζονται στον πίνακα εκτιμήσεις που προέκυψαν από την ερώτηση προς τα νοικοκυριά. 'Τα άνεργα μέλη του νοικοκυριού διαθέτουν κάποια επαγγελματική εξειδίκευση, ποια είναι αυτή'. Τα αποτελέσματα της ανάλυσης παρουσιάζονται στον πίνακα¹³ και δείχνουν ότι το 31% των ανέργων ανήκουν στην κατηγορία με 'Επιστημονική/ Τεχνολογική εξειδίκευση'. Αυτό το αποτέλεσμα επιβεβαιώνει τους φόβους μας ότι το μεγαλύτερο ποσοστό ανέργων στο δείγμα μας εντοπίζεται στους απόφοιτους ΤΕΙ και πανεπιστημιακών κυρίως σχολών και, συγκριτικά με το μέσο όρο της χώρας είναι κάπως υψηλότερο.

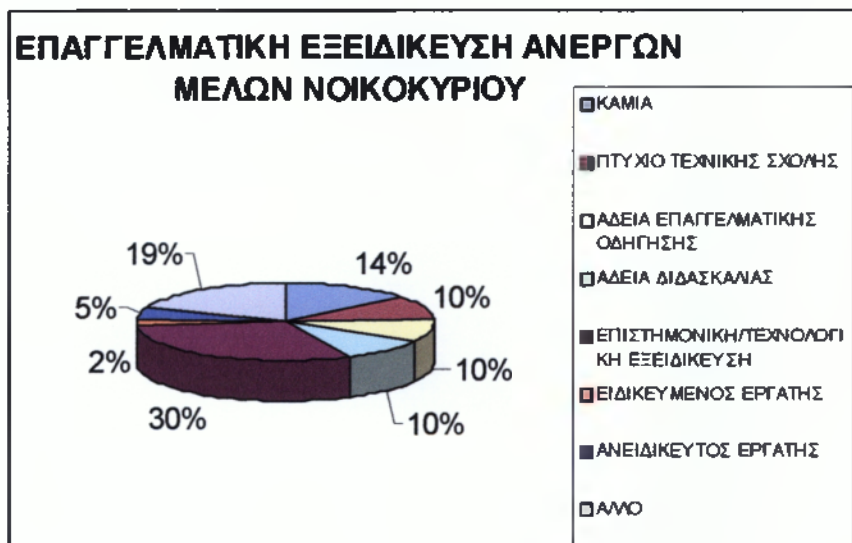
---

¹³ Βλέπε παράρτημα πίνακα :Γ.3

Διάγραμμα Γ.2: Επάγγελμα εργαζομένων μελών νοικοκυριού

Διάγραμμα Γ3: Επαγγελματική εξειδίκευση άνεργων μελών νοικοκυριού

Τέλος, εξετάστηκε η συμμετοχή ή μη των ανέργων κατά επαγγελματική εξειδίκευση σε σεμινάρια Επαγγελματικής Κατάρτισης. Τα αποτελέσματα της έρευνας δείχνουν, πίνακας¹⁴, ότι η συμμετοχή συνολικά είναι χαμηλή (35%) και δεν διαφοροποιείται μεταξύ των κατηγοριών

¹⁴ Βλέπε παράρτημα πίνακα : Γ.4

εξειδίκευσης.

Αυτό σημαίνει ή ότι δεν πραγματοποιούνται αρκετά σεμινάρια, ή ότι αυτά που πραγματοποιούνται δεν είναι κατάλληλα για τις εξειδικεύσεις των ανέργων, με άλλα λόγια σχεδιάζονται χωρίς να λαμβάνουν υπόψη τους ανέργους και τις ανάγκες της αγοράς ή, τέλος, ότι η πληροφόρηση δεν είναι ικανοποιητική.

Διάγραμμα Γ4: Παρακολούθηση σεμιναρίων επαγγελματικής κατάρτισης

1.1.4.Οικονομικά χαρακτηριστικά των νοικοκυριών του δείγματος

Ξεκινώντας την ανάλυση από τα χαμηλότερα εισοδηματικά κλιμάκια, παρατηρούμε ότι περισσότερα από το 1/3 (35,2%) των νοικοκυριών του δείγματος δήλωσαν εισόδημα χαμηλότερο των 11235 Ευρώ. Αυτό σημαίνει, σε συνδυασμό με τον αριθμό των νοικοκυριών που είναι μονομελή (16%), ότι υπάρχουν και νοικοκυριά με δύο ή και περισσότερα μέλη που έχουν εισόδημα χαμηλότερο των 11235 Ευρώ (Εδώ θα πρέπει να παρουσιάσουμε συνθετικά εισόδημα ανά νοικοκυριό και μέγεθος νοικοκυριού για να εντοπίσουμε το κατά κεφαλή εισόδημα και στη συνέχεια να το συγκρίνουμε με το μέσο κατά κεφαλή εισόδημα της Ελλάδας (4.040.000 δρχ ή 11856,2 Ευρώ2001 ή 11357,6 το 2000) και της Αττικής (4520000 δρχ ή13264,9 Ευρώ)

Με άλλα λόγια το 35,2% των νοικοκυριών έχει συνολικό εισόδημα χαμηλότερο από το μέσο κατά κεφαλή εισόδημα της χώρας όπως και από το μέσο κατά κεφαλή εισόδημα της Περιφέρειας της Πρωτεύουσας. Αν λάβουμε υπόψη ότι σύμφωνα με τα αποτελέσματα της παρούσας έρευνας μόνο το 16% των

νοικοκυριών είναι μονομελή, τότε το κατά κεφαλή εισόδημα των υπό έρευνα περιοχών υπολείπεται σημαντικά του μέσου κατά κεφαλή εισοδήματος της χώρας και της περιφέρειας της Πρωτεύουσας. Σε όρους μέσου κατά κεφαλή εισοδήματος της Ε.Ε η ιεράρχηση επιδεινώνεται ακόμη περισσότερο, αφού το μέσο κατά κεφαλή εισόδημα της Ελλάδας αντιστοιχεί μόνο στο 67% του μέσου όρου της ΕΕ.

Σημαντικό μέρος των νοικοκυριών του δείγματος 39% δήλωσε συνολικό εισόδημα μεταξύ των 11235 ευρώ και 17600 ευρώ. (να δούμε πόσα μέλη έχουν αυτά τα νοικοκυριά).

Το 1/5 των νοικοκυριών δήλωσαν συνολικό εισόδημα μεταξύ 17600 και 35200 Ευρώ (κι εδώ να τα αναγάγουμε σε κατά κεφαλή εισόδημα).

Τέλος δεκαεπτά νοικοκυριά ή 4.9% των νοικοκυριών του δείγματος δήλωσαν συνολικό εισόδημα ίσο ή υψηλότερο των 35200 Ευρώ.¹⁵

Διάγραμμα Δ: Ετήσιο εισόδημα του νοικοκυριού

¹⁵ Βλέπε παράρτημα πίνακα : Δ

1.2. ΈΡΕΥΝΑ ΠΕΔΙΟΥ ΣΕ ΝΟΙΚΟΚΥΡΙΑ ΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΣΤΟ 4^ο ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑ ΔΗΜΟΥ ΑΘΗΝΑΙΩΝ

1.2.1. Αντικείμενο και στόχος της έρευνας

Στα πλαίσια της δημιουργίας ενός επιχειρησιακού σχεδίου ολοκληρωμένης παρέμβασης αστικής ανάπτυξης στο 4^ο διαμέρισμα του Δ. Αθηνών, οργανώθηκε και υλοποιήθηκε επιτόπια έρευνα από ομάδα συνεντευκτών. Ο βασικός στόχος της έρευνας είναι η ανάλυση της υφιστάμενης κατάστασης στη περιοχή, η καταγραφή των βασικών χαρακτηριστικών της (περιβαλλοντική υποβάθμιση και χωρική κατανομή) και η αποτύπωση του κοινωνικοοικονομικού προφίλ των νοικοκυριών και των επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στην περιοχή. Ως εκ τούτου χρησιμοποιήθηκαν 2 τύποι ερωτηματολογίων. Τα παραπάνω στοιχεία δημιουργούν ένα συστηματικό υπόβαθρο για την επιλογή των προτάσεων και την τεκμηρίωση της στρατηγικής ανάπτυξης της περιοχής του 4^{ου} διαμερίσματος.

Για την επίτευξη του παραπάνω στόχου, έγινε μια συστηματική προσπάθεια οργάνωσης κάθε σταδίου της έρευνας με ιδιαίτερα προσεκτικό τρόπο ώστε να διασφαλιστεί η αντιπροσωπευτικότητα και η αντικειμενικότητα των στοιχείων ενώ η άμεση συμμετοχή στην εμπειρική έρευνα των ίδιων των κατοίκων και εργαζομένων στην περιοχή (συνεντεύξεις πόρτα-πόρτα) αποτέλεσε σημαντική πηγή άντλησης πραγματικών δεδομένων για τα προβλήματα και τις ανάγκες τους.

Αξίζει να σημειωθεί επίσης ότι η παρούσα έρευνα με τη βοήθεια των εμπειρων συνεντευκτών οι οποίοι ανέλαβαν τη διεξαγωγή της, αποτελεί σημαντικό εργαλείο για τη συστηματική και αποτελεσματική τεκμηρίωση της πρότασης του ΕΣ για την ολοκληρωμένη αστική ανάπτυξη της περιοχής.

Παράλληλα, επισημαίνεται ότι η πρόταση στηρίχθηκε και σε δευτερογενή στοιχεία-πηγές (π.χ. ΕΣΥΕ, Αττικό μετρό κ.α.) τα οποία υποστήριξαν το γενικότερο πλαίσιο της και τα οποία εμπλουτίστηκαν και εξειδικεύτηκαν σημαντικά με τα πρωτογενή στοιχεία τα οποία συλλέχθηκαν από τις απαντήσεις των ερωτηματολογίων. Στους τομείς εκείνους όπου απεδείχθη ότι η διαδικασία συλλογής πληροφοριών-στοιχείων από δευτερογενείς πηγές ήταν ανέφικτη (η Ε.Σ.Υ.Ε. λόγω χάρη δεν έχει

ολοκληρώσει την επεξεργασία των στοιχείων της απογραφής του 2001 και κάποιες υπηρεσίες αδυνατούν να παράσχουν στοιχεία που να αφορούν στην τελευταία 5ετία ή 3ετία) ή ανεπαρκής, χρησιμοποιήθηκαν τα στοιχεία-πορίσματα των ερωτηματολογίων, με την αντιπροσωπευτικότητα που μπορεί να τα χαρακτηρίζει.

Τέλος, αναφέρεται ότι πραγματοποιήθηκε χαρτογραφική απεικόνιση ορισμένων στοιχείων με τη βοήθεια γεωγραφικών συστημάτων πληροφοριών (GIS) ώστε να υπάρχει δυνατότητα ορθολογικότερης διαχείρισης και παρουσίασης των δεδομένων (π.χ. χρήσεις γης).

1.2.2. Μεθοδολογία της έρευνας

Η παρούσα έρευνα από τα πρώτα στάδια της οργάνωσης της έθεσε ως πρωταρχικό της στόχο την αντικειμενική, αντιπροσωπευτική και αποτελεσματικότερη συλλογή των απαιτούμενων πληροφοριών-στοιχείων στην συγκεκριμένη περιοχή, δηλαδή στο 4^ο διαμέρισμα του Δ. Αθηνών.

Σε αυτό το πλαίσιο, από την αρχική φάση της οργάνωσης της έρευνας υπήρξε εμπειριστατωμένη ανάλυση κάθε σταδίου ξεχωριστά αλλά και ταυτόχρονη προσπάθεια διαφύλαξης του ολοκληρωμένου και αμφίδρομου χαρακτήρα κάθε σταδίου.

Σε πρώτη φάση, έγινε η συλλογή στοιχείων από δευτερογενείς πηγές (Ε.Σ.Υ.Ε., Αττικό Μετρό κ.λ.π.) για το 4^ο διαμέρισμα του Δ. Αθηνών και πραγματοποιήθηκε μια πρώτη αξιολόγηση των πληροφοριών αυτών. Με αυτό τον τρόπο πραγματοποιήθηκε μια πρώτη σκιαγράφηση της περιοχής, τα βασικά χαρακτηριστικά της, που οδηγούν στην υποβάθμισή της, ενώ ταυτόχρονα εντοπίστηκαν οι ιδιαιτερότητές της (π.χ. σημαντικός ο ρόλος των μεταφορών στην περιοχή-πρακτορεία υπεραστικών λεωφορείων).

Ωστόσο, η ζώνη αυτή δεν αντιμετωπίστηκε μόνο αποσπασματικά, αλλά και ως μέρος της ευρύτερης περιοχής και των αλληλοεπιδράσεων –θετικών και αρνητικών- οι οποίες αναπτύσσονται στην πόλη.

Σε αυτό το πλαίσιο, οργανώθηκαν δυο τύποι ερωτηματολογίων τα οποία

συμπεριλαμβάνουν και συμπυκνώνουν τα χαρακτηριστικά των ομάδων στόχων (target group), δηλαδή α) των νοικοκυριών και β) των επιχειρήσεων, τα οποία είναι ανάγκη να καταγραφούν και να αξιολογηθούν ώστε να γίνουν οι συγκεκριμένες προτάσεις για την αστική ανάπτυξη της περιοχής.

- **Ερωτηματολόγιο για τα νοικοκυριά**

Τα ερωτηματολόγια τα οποία απευθύνονται στα νοικοκυριά αποτελούνται από 6 βασικές ενότητες από τις οποίες κάθε μία περιλαμβάνει ένα συγκεκριμένο αριθμό ερωτήσεων. Η πρώτη ενότητα αναφέρεται στα μέλη του νοικοκυριού και ζητούνται πληροφορίες για αυτά σε σχέση με την ιδιότητά τους στο νοικοκυριό (σύζυγος, παιδιά κ.ο.κ.), το εκπαιδευτικό τους επίπεδο κ.λ.π. Στη δεύτερη ενότητα, ζητούνται πληροφορίες σχετικά με την εθνικότητα των μελών του νοικοκυριού, τη χώρα γέννησης, την υπηκοότητα, το νόμιμο της παραμονής στην Ελλάδα για τους αλλοδαπούς κ.λ.π. Στη συνέχεια, στην τρίτη ενότητα, συλλέγονται πληροφορίες για την απασχόληση ή την ανεργία των μελών, την εργασιακή κατάστασή τους δηλαδή, τη θέση τους στο επάγγελμα ή ενδεχόμενη εξειδίκευσή τους. Στις δυο σύντομες τελευταίες ερωτήσεις, τα νοικοκυριά ερωτώνται για το συνολικό εισόδημά τους και για την απαρίθμηση (με σειρά σπουδαιότητας) των προβλημάτων στην γειτονιά τους.

- **Ερωτηματολόγιο για τις επιχειρήσεις**

Το ερωτηματολόγιο το οποίο απευθύνεται στις επιχειρήσεις αποτελείται από 4 βασικές ενότητες οι οποίες περιλαμβάνουν ορισμένα υποερωτήματα προκειμένου να διευκολυνθεί η συλλογή των δεδομένων που απαιτούνται.

Στην πρώτη ενότητα ζητούνται στοιχεία τα οποία σχετίζονται με το καθεστώς της επιχείρησης, τη νομική της μορφή, το αντικείμενο και το μέγεθος της κ.α. Στην δεύτερη ενότητα καταγράφονται πληροφορίες για τον αριθμό των απασχολούμενων (μονίμων και εποχικών), τον τρόπο πρόσληψης των εργαζομένων, για κάποια προγράμματα επιχορήγησης επιχειρήσεων κ.α.

Στην επόμενη ενότητα αναζητώνται πληροφορίες για τον αριθμό των προμηθευτών των επιχειρήσεων, τα χαρακτηριστικά των πελατών, τις επενδύσεις που έχουν πραγματοποιηθεί και ορισμένες εκτιμήσεις για το μέλλον της ίδιας της επιχείρησης.

Τέλος, στην τέταρτη και τελευταία ενότητα υπάρχει μια ερώτηση η οποία αποβλέπει στην σκιαγράφηση των μέτρων εκείνων τα οποία κρίνουν οι πολίτες ότι χρειάζεται να λάβει ο Δήμος ώστε να υπάρξει βελτίωση της συγκεκριμένης περιοχής (με σειρά προτεραιότητας).

Με την ολοκλήρωση της διάρθρωσης των ερωτηματολογίων, τέθηκε ως επόμενος στόχος η επιλογή αντιπροσωπευτικού δείγματος τόσο από τα νοικοκυριά όσο και από τις επιχειρήσεις σε όλη την περιοχή. Το σύνολο των ερωτηματολογίων που κρίθηκε σκόπιμο να συμπληρωθούν ήταν 300 σε νοικοκυριά και 100 σε επιχειρήσεις. Προκειμένου να αποφευχθεί ο κίνδυνος της χωρικής συγκέντρωσης του δείγματος και να διασφαλιστεί η αντιπροσωπευτικότητά του, χωρίστηκε η περιοχή του 4^{ου} διαμερίσματος σε 5 υπό-περιοχές (Σεπόλια, Κολοκυνθού, Ακαδημία Πλάτωνος, Νιρβάνα, Κολωνός), με βάση κυρίως τον αριθμό των οικοδομικών τετραγώνων αλλά και κάποιες ιδιαιτερότητες της περιοχής.

Κάθε μια από αυτές τις υπο-περιοχές ανέλαβαν οι συγκεκριμένοι συνεντευκτές οι οποίοι είχαν υποχρέωση να επισκέπτονται ένα νοικοκυριό ή επιχείρηση σε κάθε οικοδομικό τετράγωνο και να σημειώνουν την χωροταξική τους θέση σε χάρτη της περιοχής που είχαν στα χέρια τους με αριθμημένα οικοδομικά τετράγωνα- ώστε να αποτυπώνεται η ακριβής διασπορά του δείγματος και να αποφεύγονται επαναλήψεις και λάθη.

Ιδιαίτερα σημαντικό στοιχείο για την ομαλή διεξαγωγή της έρευνας ήταν η επιλογή των κατάλληλων συνεντευκτών, η εκπαίδευσή τους και η διασπορά τους στην ευρύτερη περιοχή. Αναλυτικά, τα της διεξαγωγής της έρευνας από τους συνεντευκτές αναφέρονται αναλυτικά στην παράγραφο με επικεφαλίδα «Διεξαγωγή της έρευνας».

Με την ολοκλήρωση της επιτόπιας έρευνας παραδόθηκαν 432 ερωτηματολόγια (311 νοικοκυριά και 121 επιχειρήσεις) και πραγματοποιήθηκε μια τελική συνάντηση με τους συνεντευκτές, ώστε να καταγραφούν οι παρατηρήσεις οι οποίες σημειώθηκαν κατά την επιτόπια έρευνα.

Στη συνέχεια, η ομάδα συντονισμού με τη βοήθεια ερευνητών ανέλαβε την εισαγωγή των στοιχείων των ερωτηματολογίων σε βάση δεδομένων και την στατιστική επεξεργασία τους μέσω του στατιστικού προγράμματος S.P.S.S. Με την επεξεργασία των ερωτηματολογίων πραγματοποιήθηκαν μια περιγραφική στατιστική ανάλυση των δεδομένων και ορισμένες βασικές

συσχετίσεις μεταξύ των επιλεγμένων και προσδιορισμένων υποθέσεων.

1.2.3.Διεξαγωγή της έρευνας

Στο παρόν τμήμα καταγράφεται ο τρόπος διεξαγωγής της επιτόπιας έρευνας η οποία πραγματοποιήθηκε από τους επιλεγμένους συνεντεύκτες στην περιοχή του 4^{ου} διαμερίσματος του Δ. Αθηνών, ενώ συγχρόνως σημειώνεται ο χρόνος διεξαγωγής της έρευνας και διάφορα επιπλέον στοιχεία τα οποία προέκυψαν κατά τη διάρκειά της.

Ήδη επισημάνθηκε, στην ανάλυση της μεθοδολογίας, ότι η μέθοδος που χρησιμοποιήθηκε για την συμπλήρωση των ερωτηματολογίων ήταν με συνεντεύκτες από πόρτα σε πόρτα. Συγκριτικά με τις άλλες δύο μεθόδους (τηλεφωνική συνέντευξη ή ταχυδρομική αποστολή) που χρησιμοποιούνται για την συμπλήρωση ερωτηματολογίων, η συγκεκριμένη μέθοδος πλεονεκτεί καθώς παρουσιάζει μεγαλύτερο βαθμό επιστροφής συμπληρωμένων ερωτηματολογίων. Κύριο λόγο όμως επιλογής της αποτέλεσε η παράμετρος χρόνος.

Η αποστολή των ερωτηματολογίων με το ταχυδρομείο θα ήταν αρκετά χρονοβόρα και θα κόστιζε περίπου το ίδιο. Η προσωπική επαφή προσφέρει εξάλλου τη δυνατότητα καλύτερης συνεργασίας με τους ερωτώμενους καθώς και παροχής διευκρινήσεων ώστε να αποφεύγονται παρανοήσεις οι οποίες μπορούν με τη σειρά τους να οδηγήσουν σε λανθασμένες απαντήσεις. Υφίσταται ωστόσο το πρόβλημα της ενημέρωσης και εκπαίδευσης των συνεντευκτών οι οποίοι είναι δυνατό να επηρεάσουν τις απαντήσεις του ερωτώμενου (και συνεπώς τα αποτελέσματα της έρευνας). Προκειμένου να αποφευχθούν τέτοιου είδους προβλήματα υπήρξε μια προσεκτική επιλογή των συνεντευκτών, πραγματοποιήθηκε εκπαίδευσή τους με βάση τις απαιτήσεις των συγκεκριμένων ερωτηματολογίων (συγκεκριμένες οδηγίες) και έλαβαν χώρα συναντήσεις μαζί τους σε όλη τη διάρκεια της διεξαγωγής της έρευνας .

- **Επιλογή ερευνητών / συνεντευκτών**

Η αναζήτηση των συνεντευκτών πραγματοποιήθηκε μέσω της λίστας των εξωτερικών συνεργατών του ΙΑΠΑΔ . Οι εννέα τελικά συνεντευκτές που έλαβαν μέρος στη διεξαγωγή της επιτόπιας έρευνας είχαν ήδη πολύτιμη εμπειρία στην διεξαγωγή αναλόγων ερευνών (5 από τους 9 είχαν λάβει μέρος στην εθνική απογραφή του 2001 ενώ σχεδόν όλοι οι υπόλοιποι είχαν ανάλογη εμπειρία σε ιδιωτικές εταιρίες). Ο μεγαλύτερος αριθμός από αυτούς υπήρξαν ή είναι τελειόφοιτοι του τμήματος Οικονομικής και Περιφερειακής Ανάπτυξης του Παντείου Πανεπιστημίου και είχαν να επιδείξουν ερευνητική προϋπηρεσία και ιστορικό ακεραιότητας, εργατικότητας, επικοινωνιακών δυνατοτήτων και μεθοδικότητας.

- **Εκπαίδευση ερευνητών**

Παρά το γεγονός ότι οι συνεντευκτές είχαν ανάλογη εμπειρία, θεωρήθηκε απαραίτητη η διεξαγωγή ενός εκπαιδευτικού προγράμματος (4 ώρες περίπου σε 2 ημέρες). Στόχος του εκπαιδευτικού προγράμματος, πέρα από τις βασικές οδηγίες προς τους συνεντευκτές (που δόθηκαν συνημμένες στο τέλος της έκθεσης και συζητήθηκαν στα πλαίσια της ομάδας εργασίας), ήταν η ενημέρωση των συνεντευκτών για το σκοπό και τα αναμενόμενα αποτελέσματα της έρευνας.

Παρουσιάστηκε επίσης το ερωτηματολόγιο και συζητήθηκαν τα προβλήματα που ενδεχομένως θα παρουσιάζονταν κατά την συμπλήρωσή του. Σε ό,τι αφορά στο φόβο που εξεφράσθη σχετικά με ενδεχόμενες δυσκολίες στην παροχή στοιχείων για το εισόδημα ή την πράσινη κάρτα στους μετανάστες, τονίστηκε και επισημάνθηκε από όλους ότι το ερωτηματολόγιο είναι ανώνυμο.

Παράλληλα, όλοι οι συνεντευκτές, ενημερώθηκαν για τη συνοδευτική επιστολή, την οποία θα πρέπει να επιδεικνύουν ή και να αποδίδουν στους συνεντευξιζόμενους εάν ζητηθεί. Στην συνοδευτική επιστολή δηλώνεται ότι έχει δοθεί έγκριση στο συνεντευκτή για την έρευνα και αναφέρεται ο σκοπός για τον οποίο θα χρησιμοποιηθούν οι ληφθείσες πληροφορίες. Τονίστηκε στους συνεντευκτές ότι οι ερωτώμενοι, εφόσον επιδιώκουν περισσότερες πληροφορίες, θα πρέπει να παραπέμπονται στο Ινστιτούτο, τα στοιχεία του

οποίου αναγράφονται στην επιστολή.

- ***Τρόπος Συλλογής στοιχείων και διασπορά συνεντευκτών***

Το σύνολο των ερωτηματολογίων που έπρεπε να συμπληρωθεί ήταν 300 νοικοκυριά και 100 επιχειρήσεις. Η πρώτη ενέργεια αφορούσε στον καταμερισμό των ερευνητών στην

περιοχή ευθύνης τους για την συμπλήρωση των ερωτηματολογίων. Τόπος διεξαγωγής της επιτόπιας έρευνας ήταν το 4ο Δημοτικό Διαμέρισμα του Δήμου Αθηναίων. Η έκταση του 4ου Δ.Δ. Αθηνών καλύπτει 800 Οικοδομικά Τετράγωνα (Ο.Τ.) και μπορεί να διαιρεθεί σε πέντε ευρύτερες γεωγραφικές περιοχές: Ακαδημία Πλάτωνος, Κολωνός, Κολοκυνθού, Σεπόλια, Νιρβάνα.

Για να είναι το δείγμα του πληθυσμού όσο γίνεται αντιπροσωπευτικότερο, οι ερευνητές μας έπρεπε να αντλήσουν πληροφορίες από όλες τις περιοχές με ανάλογο αριθμό Ο.Τ. Χωρίστηκαν σε ομάδες των δύο ατόμων για τις τέσσερις περιοχές (Ακ. Πλάτωνος, Κολωνός, Σεπόλια και Νιρβάνα) όπου ο καθένας προσπάθησε να καλύψει όσο μεγαλύτερο αριθμό ΟΤ μπορούσε. Η οδηγία ήταν ένα νοικοκυριό περίπου ανά ένα ΟΤ. Στη 5η περιοχή (Κολοκυνθού) υπήρξε ένας μόνος ερευνητής με δυνατότητα όμως να δουλέψει περισσότερες ώρες της ημέρας.

Ο αριθμός των ερωτηματολογίων για τα νοικοκυριά που δόθηκε στους ερευνητές ήταν περίπου ο ίδιος ανά περιοχή. Ο αριθμός ερωτηματολογίων για τις επιχειρήσεις που δόθηκε διαφοροποιήθηκε λίγο ανάλογα με την περιοχή και σε σχέση με τις κατευθυντήριες γραμμές που παρείχαν οι δευτερογενείς πηγές για τη συγκέντρωση των επιχειρήσεων. Τελικά συγκεντρώθηκαν 432 ερωτηματολόγια, εκ των οποίων 311 από νοικοκυριά και 121 από επιχειρήσεις της συγκεκριμένης περιοχής.

1.2.4. Ανάλυση ερωτηματολογίων για τα νοικοκυριά στο 4^ο Διαμέρισμα του Δήμου Αθηναίων

Α. ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Στα 311 ερωτηματολόγια που συλλέχθηκαν από αντίστοιχα νοικοκυριά (τα οποία αριθμούν στο σύνολο 910 μέλη), ο αριθμός των μελών ποικίλλει από ένα ως οκτώ μέλη με επικρατέστερες τις τετραμελείς (πυρηνικές) οικογένειες (30,5%) και τα ζευγάρια (26,4%). Παρουσιάζεται όμως και ένας μεγάλος αριθμός ατομικών νοικοκυριών (15,8%).

ΑΡΙΘΜΟΣ ΜΕΛΩΝ ΑΝΑ ΝΟΙΚΟΚΥΡΙΟ

	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΠΙ ΤΩΝ ΑΠΑΝΤΗΣΕΩΝ
ΤΙΜΕΣ		
1	49	15,8
2	82	26,4
3	61	19,6
4	95	30,5
5	12	3,9
6	11	3,5
8	1	0,3
ΣΥΝΟΛΟ	311	100,0

Το σύνολο των μελών των νοικοκυριών είναι 910 άτομα, με 446 άντρες (49%) και 464 γυναίκες (51%). Η κατανομή των φύλων επίσης στους αλλοδαπούς ακολουθεί ανάλογη λογική «ισορροπίας».

ΦΥΛΟ

ΤΙΜΕΣ		ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΠΙ ΤΩΝ ΑΠΑΝΤΗΣΕΩΝ
	ΑΝΔΡΑΣ	446	49,0
	ΓΥΝΑΙΚΑ	464	51,0
	ΣΥΝΟΛΟ ΑΠΑΝΤΗΣΕΩΝ	910	100,0

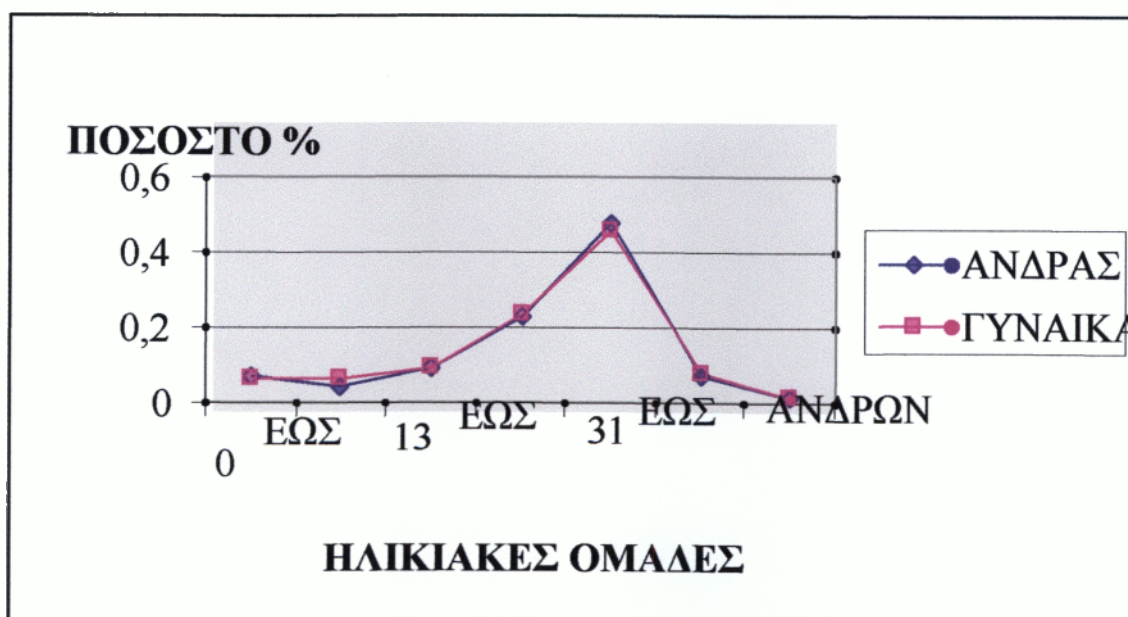
Η ηλικιακή κατανομή του πληθυσμού της έρευνας παρουσιάζει συγκέντρωση στις παραγωγικές ηλικίες 19-30 και 31-65 της τάξης του 70% (636 άτομα), με 21,4% στις ηλικίες από 0 έως 18 και 8,6% από 66 και άνω.

ΗΛΙΚΙΑΚΗ ΚΑΤΑΝΟΜΗ

ΤΙΜΕΣ		ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΠΙ ΤΩΝ ΑΠΑΝΤΗΣΕΩΝ
	0-6	62	6,8
	7-12	50	5,5
	13-18	82	9,0
	19-30	211	23,2
	31-65	425	46,8
	66-80	68	7,5
	ΑΝΩ ΤΩΝ 80	10	1,1
	ΣΥΝΟΛΟ ΑΠΑΝΤΗΣΕΩΝ	908	100,0
	ΔΕΝ ΑΠΑΝΤΗΣΑΝ	2	
ΣΥΝΟΛΟ		910	

Η ηλικιακή κατανομή και κατά φύλο δεν παρουσιάζει ιδιαίτερες διαφοροποιήσεις.

ΗΛΙΚΙΑΚΗ ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΚΑΤΑ ΦΥΛΟ

ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΚΑΤΑ ΦΥΛΟ ΓΙΑ ΤΙΣ ΗΛΙΚΙΑΚΕΣ ΟΜΑΔΕΣ 65 ΚΑΙ ΑΝΩ

		ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΠΙ ΤΩΝ ΑΠΑΝΤΗΣΕΩΝ
ΤΙΜΕΣ	ΑΝΔΡΑΣ	251	49,9
	ΓΥΝΑΙΚΑ	252	50,1
	ΣΥΝΟΛΟ	503	100,0

Β. ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Στην ερώτηση για το ποιο ήταν το τελευταίο ολοκληρωμένο επίπεδο εκπαίδευσης¹⁶, το 29,7% των ατόμων της έρευνας είναι απόφοιτοι λυκείου, με αμέσως επόμενο ποσοστό αυτό των απόφοιτων δημοτικού με 20,4%. Ακολουθούν οι απόφοιτοι ΑΕΙ με 14,9%. Επίσης παρουσιάζονται 28 άτομα που φοιτούν σε τάξεις του δημοτικού, 21 μαθητές γυμνασίου, 36 μαθητές λυκείου και 57 είναι Φοιτητές/ Σπουδαστές ΑΕΙ-ΤΕΙ.

Στους Έλληνες, οι απόφοιτοι ΑΕΙ φτάνουν το 15,9% ενώ στους αλλοδαπούς το ποσοστό αυτό πέφτει ελάχιστα, και φτάνει στο 12,6%. Στους απόφοιτους λυκείου η διαφοροποίηση είναι πιο έντονη αφού το 19,6% αντιστοιχεί στους αλλοδαπούς και το 34,4% είναι έλληνες. Οι γυναίκες, ενώ στις κατώτερες βαθμίδες εκπαίδευσης, έως και το λύκειο, υπερτερούν των αντρών, στις ανώτερες και ανώτατες υπολείπονται.

Από το ερώτημα σχετικά με την εγκατάλειψη του σχολείου¹⁷ δεν προκύπτει από τα δεδομένα της έρευνας κάποια ιδιαίτερη διαφοροποίηση στο γενικό πληθυσμό.

Γ. ΑΤΟΜΑ ΜΕ ΕΙΔΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ ΑΝΑ ΗΛΙΚΙΑΚΗ ΟΜΑΔΑ

		ΗΛΙΚΙΑ							ΣΥΝΟΛΟ
		0-6	7-12	13-18	19-30	31-65	66-80	ΑΝΩ ΤΩΝ 80	
ΑΜΕΑ	ΝΑΙ	2	3	3	2	10	2	3	25
	ΟΧΙ	54	42	75	204	410	66	7	858
ΣΥΝΟΛΟ		56	45	78	206	420	68	10	883

¹⁶ Βλέπε παράρτημα πίνακα : Α.1.2

¹⁷ Βλέπε παράρτημα πίνακα : Α.1.2.1

Από τα υπό έρευνα νοικοκυριά, μόνο σε 25 (2,8%) περιπτώσεις έχουμε άτομο με κάποια αναπηρία, με αναλογική κατανομή ανά ηλικιακή ομάδα.

Δ. ΑΛΛΟΔΑΠΟΙ ΣΤΗ ΠΕΡΙΟΧΗ

Από τα δεδομένα της έρευνας επιβεβαιώνεται μια αυξημένη παρουσία αλλοδαπών στην περιοχή με 17,8%. Το 82,2% του δείγματος έχει γεννηθεί στην Ελλάδα, ενώ ένα ποσοστό της τάξης του 10,7% στην Αλβανία, 2,2% στο Πακιστάν και 1% στην Ρωσία. Πέρα από αυτές τις χώρες, υπάρχουν, σε μικρότερα ποσοστά, μετανάστες από χώρες της Ανατολικής Ευρώπης, της Βουλγαρίας, της Ρουμανίας και της Πολωνίας.

ΧΩΡΑ ΓΕΝΝΗΣΗΣ

		ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΠΙ ΤΩΝ ΑΠΑΝΤΗΣΕΩΝ	ΑΘΡΟΙΣΤΙΚΟ ΠΟΣΟΣΤΟ
ΤΙΜΕΣ	ΕΛΛΑΔΑ	748	82,2	82,2
	ΡΩΣΙΑ	9	1,0	83,2
	ΑΛΒΑΝΙΑ	97	10,7	93,8
	ΔΥΤΙΚΗ ΕΥΡΩΠΗ	2	0,2	94,1
	ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΕΥΡΩΠΗ	5	0,5	94,6
	ΑΜΕΡΙΚΗ	4	0,4	95,1
	ΤΟΥΡΚΙΑ	4	0,4	95,5
	ΑΥΣΤΡΑΛΙΑ	2	0,2	95,7
	ΡΟΥΜΑΝΙΑ	3	0,3	96,0
	ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ	5	0,5	96,6
	ΠΟΛΩΝΙΑ	2	0,2	96,8
	ΠΑΚΙΣΤΑΝ	20	2,2	99,0
	ΑΛΛΟ	9	1,0	100,0
	ΣΥΝΟΛΟ ΑΠΑΝΤΗΣΕΩΝ	910	100,0	

ΥΠΗΚΟΟΤΗΤΑ

		ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΠΙ ΤΩΝ ΑΠΑΝΤΗΣΕΩΝ	ΑΘΡΟΙΣΤΙΚΟ ΠΟΣΟΣΤΟ
ΤΙΜΕΣ	ΕΛΛΗΝΙΚΗ	746	82,0	82,0
	ΑΛΛΗ	164	18,0	100,0
	ΣΥΝΟΛΟ ΑΠΑΝΤΗΣΕΩΝ	910	100,0	

Στην συντριπτική πλειοψηφία οι αλλοδαποί που ερωτήθηκαν ήταν κάτοχοι άδειας παραμονής και εργασίας. Στο 9,7% που δεν έχει άδεια παραμονής συμπεριλαμβάνεται ένα μεγάλο ποσοστό ανήλικων παιδιών τα οποία είτε έχουν γεννηθεί στην χώρα μας είτε δεν έχουν τα αναγκαία πιστοποιητικά για να κάνουν αίτηση για άδεια παραμονής

ΑΛΛΟΔΑΠΟΙ ΚΑΤΟΧΟΙ ΑΔΕΙΑΣ ΠΑΡΑΜΟΝΗΣ

		ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΠΙ ΤΩΝ ΑΠΑΝΤΗΣΕΩΝ	ΑΘΡΟΙΣΤΙΚΟ ΠΟΣΟΣΤΟ
ΤΙΜΕΣ	ΝΑΙ	131	90,3	90,3
	ΟΧΙ	14	9,7	100,0
	ΣΥΝΟΛΟ ΑΠΑΝΤΗΣΕΩΝ	145	100,0	

ΚΑΤΟΧΟΙ ΠΡΑΣΙΝΗΣ ΚΑΡΤΑΣ

		ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΠΙ ΤΩΝ ΑΠΑΝΤΗΣΕΩΝ	ΑΘΡΟΙΣΤΙΚΟ ΠΟΣΟΣΤΟ
ΤΙΜΕΣ	ΝΑΙ	106	88,3	88,3
	ΕΧΩ ΚΑΝΕΙ ΑΙΤΗΣΗ	14	11,7	100,0
	ΔΕΝ ΑΠΑΝΤΩ	4		
	ΣΥΝΟΛΟ ΑΠΑΝΤΗΣΕΩΝ	124	100,0	
ΑΝΑΠΑΝΤΗΤΑ		40		
	ΣΥΝΟΛΟ	164		

Σχετικά με την μητρική γλώσσα, τα δεδομένα της έρευνας, υποδεικνύουν ότι υπάρχει και μικρά ποσοστά παλινοστούντων ποντίων καθώς και τσιγγάνων ROM, τα οποία φθάνουν στο 1% και 0,6% αντίστοιχα. Το μεγαλύτερο ποσοστό από το δείγμα μιλάει Αλβανικά, πράγμα το οποίο είναι βεβαίως αναμενόμενο, καθώς το μεγαλύτερο ποσοστό αλλοδαπών του δείγματος μας προέρχεται από την Αλβανία.

ΓΛΩΣΣΑ

		ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΠΙ ΤΩΝ ΑΠΑΝΤΗΣΕΩΝ
ΤΙΜΕΣ	ΕΛΛΗΝΙΚΗ	742	81,7
	ΠΟΝΤΙΑΚΑ	1	0,1
	ΡΩΣΙΚΑ	18	2,0
	ΑΛΒΑΝΙΚΑ	101	11,1
	ΓΛΩΣΣΑ ΤΩΝ ΡΟΜ	5	0,6
	ΑΛΛΗ ΓΛΩΣΣΑ ΤΗΣ ΔΥΤ. ΕΥΡΩΠΗΣ	1	0,1
	ΒΟΥΛΓΑΡΙΚΑ	5	0,6
	ΡΟΥΜΑΝΙΚΑ	3	0,3
	ΑΛΛΗ	32	3,5
	ΣΥΝΟΛΟ ΑΠΑΝΤΗΣΕΩΝ	908	100,0
ΑΝΑΠΑΝΤΗΤΑ		2	
	ΣΥΝΟΛΟ	910	

1.2.4.1. Απασχόληση

Από τα δεδομένα σχετικά με την απασχόληση και το επάγγελμα των ερωτηθέντων προκύπτουν τα εξής συμπεράσματα:

- Το 48,7% είναι εργαζόμενοι με κάποια μορφή απασχόλησης (39,6% πλήρη, 4,6% μερική, 3,9% περιστασιακή και 0,7% εποχική).
- Από τους εργαζόμενους το 57,8% απασχολείται στον τριτογενή τομέα (παροχή υπηρεσιών-εμπόριο) και το 22% στις κατασκευές και την μεταποίηση.
- Η μεγάλη πλειοψηφία τους (80,5%) είναι μισθωτοί και το 15,2% εργοδότες ή αυτοαπασχολούμενοι.
- Στο σύνολο των 311 νοικοκυριών, 41 περιπτώσεις εμφανίζουν ένα άνεργο μέλος, δηλαδή ποσοστό 13,2%. Το επίπεδο της ανεργίας είναι μεγαλύτερο από τον μέσο όρο της ανεργίας στην Αθήνα, που με εκτίμηση του Ι.Π.Α. ξεπερνά το 10%.
- Οι γυναίκες παρουσιάζουν μεγαλύτερα ποσοστά μακροχρόνιας ανεργίας, ιδιαίτερα στις νεαρές ηλικίες.
- Και τα δύο φύλα σε σχέση με την ανεργία πλήττονται περισσότερο

όταν υπάρχει έλλειψη ειδίκευσης.

- Οι αλλοδαποί πλέον δεν περιορίζονται μόνο στην εποχική και περιστασιακή απασχόληση αφού το 42,9% του συνόλου δηλώνει ότι εργάζεται με πλήρη απασχόληση.

ΕΡΓΑΣΙΑ

		ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ
ΤΙΜΕΣ	ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΣ ΜΕ ΠΛΗΡΗ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ	337
	ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΣ ΜΕ ΜΕΡΙΚΗ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ	39
	ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΣ ΜΕ ΠΕΡΙΣΤΑΣΙΑΚΗ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ	33
	ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΣ ΜΕ ΕΠΟΧΙΚΗ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ	6
	ΑΝΕΡΓΟΣ	41
	ΣΥΝΤΑΞΙΟΥΧΟΣ	124
	ΜΑΘΗΤΗΣ/ΦΟΙΤΗΤΗΣ/ ΣΠΟΥΔΑΣΤΗΣ	185
	ΟΙΚΙΑΚΑ	84
	ΣΤΡΑΤΕΥΜΕΝΟΣ	2
	ΆΛΛΟ	1
	ΣΥΝΟΛΟ ΑΠΑΝΤΗΣΕΩΝ	852

ΘΕΣΗ ΣΤΟ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑ

		ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΠΙ ΤΩΝ ΑΠΑΝΤΗΣΕΩΝ
ΤΙΜΕΣ	ΕΡΓΟΔΟΤΗΣ	20	4,9
	ΜΙΣΘΩΤΟΣ/ ΗΜΕΡΟΜΙΣΘΙΟΣ	326	80,5
	ΑΥΤΟΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΟΣ	50	12,3
	ΣΥΜΒΟΗΘΟΥΝΤΑ ΜΕΛΗ	9	2,2
	ΣΥΝΟΛΟ ΑΠΑΝΤΗΣΕΩΝ	405	100,0

Η κατανομή των ανέργων σε χρονική διάρκεια έχει ως εξής :

Σύμφωνα και με το πίνακα που ακολουθεί το μεγαλύτερο ποσοστό των ανέργων (48,7) είναι περισσότερο από 2 χρόνια. Ένα 46,5 % των ανέργων είναι λιγότερο από 1 χρόνο άνεργοι, ενώ μικρό εμφανίζεται το ποσοστό των ανέργων από 1 -2 χρόνια

ΑΝΕΡΓΙΑ

		ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΠΙ ΤΩΝ ΑΠΑΝΤΗΣΕΩΝ
ΤΙΜΕΣ	ΛΙΓΟΤΕΡΟ ΑΠΟ 1 ΧΡΟΝΟ	19	46,5
	ΑΠΟ 1 ΕΩΣ 2 ΧΡΟΝΙΑ	2	4,8
	ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΟ ΑΠΟ 2 ΧΡΟΝΙΑ	20	48,7
	ΣΥΝΟΛΟ ΑΠΑΝΤΗΣΕΩΝ	41	100,0

ΣΥΣΧΕΤΙΣΗ ΑΝΕΡΓΙΑΣ ΜΕ ΤΟ ΦΥΛΟ ΚΑΙ ΤΗΝ ΗΛΙΚΙΑΣ

		ΗΛΙΚΙΑ				Total
		13-18	19-30	31-65	66-80	
ΦΥΛΟ	ΑΝΔΡΑΣ	1	8	12	1	22
	ΓΥΝΑΙΚΑ		11	8		19
Total		1	19	20	1	41

Οι άνδρες άνεργοι είναι περισσότεροι στην ηλικία από 31-65 ενώ οι νέες γυναίκες αντιμετωπίζουν πρόβλημα εύρεσης εργασίας.

Στη συνέχεια εξετάζεται η εξειδίκευση των ανέργων (βλ. πίνακα που ακολουθεί). Στο μεγαλύτερο ποσοστό τους οι άνεργοι δηλώσαν ότι δεν έχουν καμία εξειδίκευση. Σημαντικό όμως είναι και το ποσοστό αυτών που δηλώσαν ότι είναι επιστημονικά και τεχνολογικά εξειδικευμένοι.

ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗ

		ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΠΙ ΤΩΝ ΑΠΑΝΤΗΣΕΩΝ
ΤΙΜΕΣ	ΚΑΜΙΑ	27	58,7
	ΠΤΥΧΙΟ ΤΕΧΝΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ	3	6,5
	ΑΔΕΙΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΟΔΗΓΗΣΗΣ	1	2,2
	ΑΔΕΙΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	1	2,2
	ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ/ΤΕΧ ΝΟΛΟΓΙΚΗ ΕΙΔΙΚΕΥΣΗ	12	26,1
	ΆΛΛΟ	2	4,3
	ΣΥΝΟΛΟ ΑΠΑΝΤΗΣΕΩΝ	46	100,0
	ΑΝΑΠΑΝΤΗΤΑ	865	
	ΣΥΝΟΛΟ	911	

ΕΡΓΑΣΙΑ ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ

		ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ
ΤΙΜΕΣ	ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΣ ΜΕ ΠΛΗΡΗ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ	63
	ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΣ ΜΕ ΜΕΡΙΚΗ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ	12
	ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΣ ΜΕ ΠΕΡΙΣΤΑΣΙΑΚΗ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ	27
	ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΣ ΜΕ ΕΠΟΧΙΚΗ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ	1
	ΑΝΕΡΓΟΣ	13
	ΣΥΝΤΑΞΙΟΥΧΟΣ	1
	ΜΑΘΗΤΗΣ/ΦΟΙΤΗΤΗΣ /ΣΠΟΥΔΑΣΤΗΣ	20
	ΟΙΚΙΑΚΑ	10
	Total	147
	ΑΝΑΠΑΝΤΗΤΑ	15
ΣΥΝΟΛΟ		162

Οι αλλοδαποί εργάζονται σε ποσοστό 42,9 % με καθεστώς πλήρης απασχόλησης ενώ μεγάλο εμφανίζεται το ποσοστό (18,4%) που εργάζεται περιστασιακά.

1.2.4.2. Εισόδημα

Η πλειοψηφία των ερωτηθέντων (77,3%) ανήκει στις δύο χαμηλότερες εισοδηματικά κατηγορίες¹⁸ (κάτω από 17.600Ευρώ) και μόλις το 4,1% στην κατηγορία έχει εισόδημα πάνω από 35.200 Ευρώ.

Έχοντας υπόψη ότι τα ελεύθερα επαγγέλματα και το εμπόριο παραδοσιακά αποφέρουν μεγάλα ποσοστά κέρδους στην Ελλάδα, στην συγκεκριμένη περιοχή εμφανίζονται αρκετά χαμηλά εισοδήματα για τις αντίστοιχες κατηγορίες, γεγονός που οδηγεί στην υπόθεση κρίσης των επαγγελματιών αυτών στην περιοχή.

¹⁸ Βλέπε παράρτημα πίνακα : Α3

1.2.5. Ανάλυση ερωτηματολογίων επιχειρήσεων στο 4^ο Δημοτικό Διαμέρισμα του Δήμου Αθηναίων

Στο δεύτερο αυτό τμήμα της στατιστικής ανάλυσης παρουσιάζονται τα κύρια αποτελέσματα που συγκεντρώθηκαν για κάποιες μεταβλητές που χαρακτηρίζουν την δράση των επιχειρήσεων στη συγκεκριμένη περιοχή.

Κατά την διάρκεια της επιτόπιας έρευνας στις 5 περιοχές του Δημοτικού Διαμερίσματος συγκεντρώθηκαν ερωτηματολόγια από 121 επιχειρήσεις που λειτουργούν στη περιοχή. Η διασπορά των επιχειρήσεων παρουσιάστηκε στο σχήμα 1 στην παρουσίαση της διεξαγωγής της επιτόπιας έρευνας. Η επεξεργασία των στοιχείων που συγκεντρώθηκαν πραγματοποιήθηκε τόσο στις επιχειρήσεις όσο και στα νοικοκυριά με χρήση υπολογιστή και με το λογισμικό πρόγραμμα SPSS (Statistical Package of Social Sciences). Στο σύνολο του «δείγματος» των επιχειρήσεων για τις οποίες συγκεντρώθηκαν στοιχεία, κυριαρχούν οι μικρές επιχειρήσεις ατομικής μορφής καθώς το 84,3 % των επιχειρήσεων ανήκει σε αυτή την κατηγορία ενώ οι ομόρρυθμες εταιρίες ακολουθούν με 10,7 %.

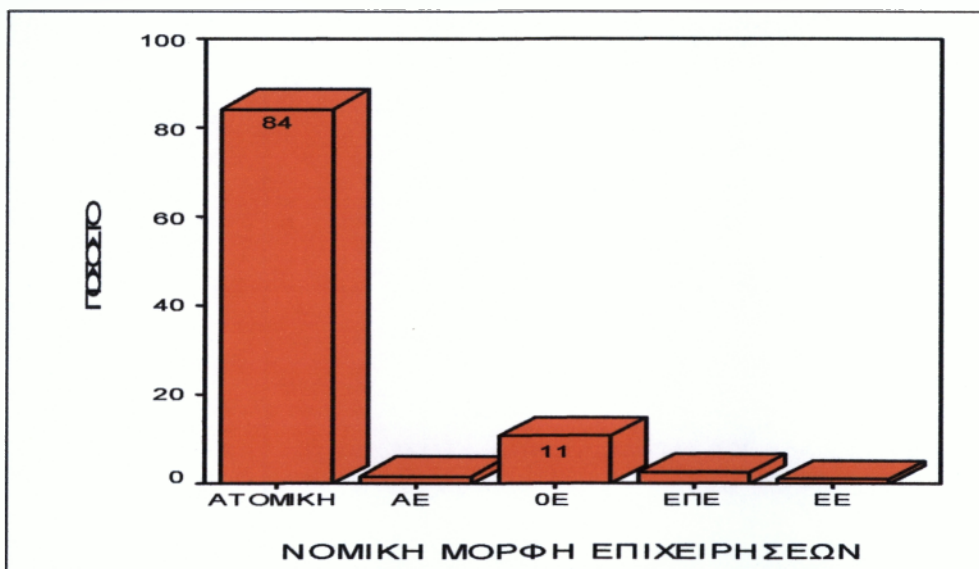
ΝΟΜΙΚΗ ΜΟΡΦΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	% ΠΟΣΟΣΤΟ
ΑΤΟΜΙΚΗ	102	84,3
ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΙΑ	2	1,7
ΟΜΟΡΡΥΘΜΗ ΕΤΑΙΡΙΑ	13	10,7
ΕΠΕ	3	2,5
ΕΕ	1	0,8

Δύο μόνο επιχειρήσεις από τις 121 είναι ανώνυμες εταιρίες ενώ συγκεντρώθηκαν στοιχεία για 1 μόνο εταιρεία περιορισμένης ευθύνης.

Η κατανομή των επιχειρήσεων ανά νομική μορφή παρουσιάζεται και

διαγραμματικά στο σχήμα που ακολουθεί. Δεν μπορεί να υποστηριχθεί ότι η κατανομή των επιχειρήσεων του «δείγματος» αποτελεί ισοκατανομή μεταξύ των διαφορετικών κατηγοριών νομικής μορφής των επιχειρήσεων.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 1: % ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΑΝΑ ΝΟΜΙΚΗ ΜΟΡΦΗ

Α. ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΟΥΣ ΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

Σχετικά με το σύνολο των απασχολούμενων σε αυτές τις επιχειρήσεις παρατηρούνται τα εξής:

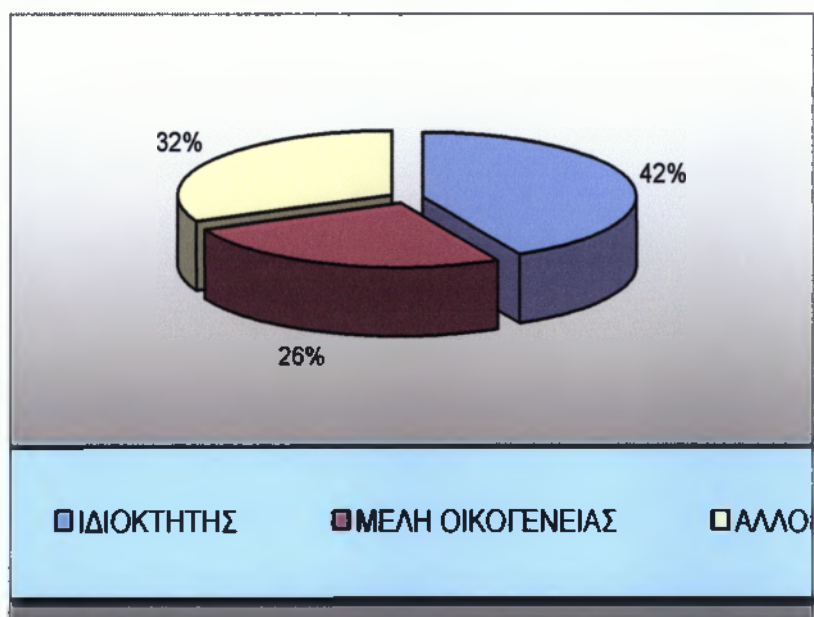
- Συνολικός αριθμός απασχολούμενων 277 άτομα
- Οι περισσότεροι από αυτούς αποτελούν μόνιμο προσωπικό της επιχείρησης ενώ μόλις 11 είναι εποχικοί υπάλληλοι (βλ. σχετικό πίνακα)
- 42% από το σύνολο είναι ιδιοκτήτες
- 26% είναι μέλη της οικογένειας
- 32% είναι οι άλλοι απασχολούμενοι.

ΠΙΝΑΚΑΣ 1 : ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΤΩΝ ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΩΝ ΣΕ ΜΟΝΙΜΟΥΣ ΚΑΙ ΕΠΟΧΙΚΟΥΣ

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ	ΑΤΟΜΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ
ΜΟΝΙΜΟΙ	266	96%
ΕΠΟΧΙΚΟΙ	11	4%
ΣΥΝΟΛΟ	277	100%

Σύμφωνα με τα στοιχεία που έχουμε διαθέσιμα για τους εποχικούς υπαλλήλους κατά μέσο όρο προέρχονται εξίσου και από τις τέσσερις κατηγορίες νομικής μορφής εταιριών που έχουμε.

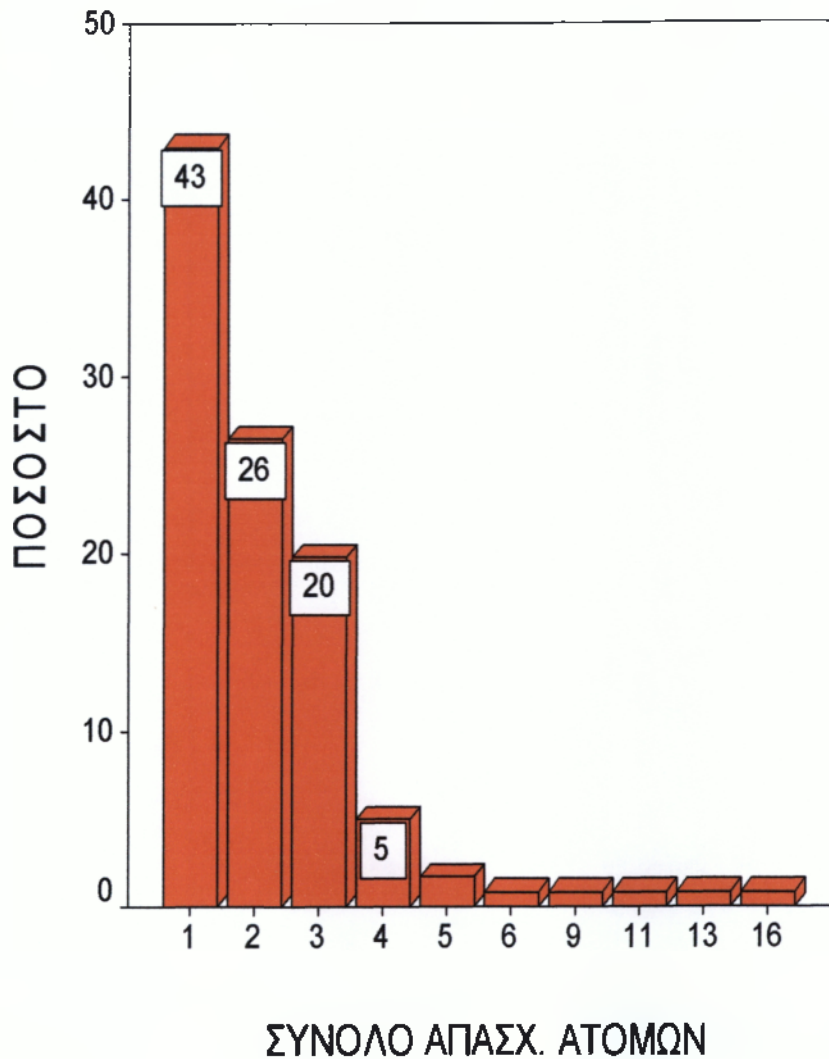
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 2 : % ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΤΩΝ ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΩΝ ΣΕ ΙΔΙΟΚΤΗΤΕΣ , ΜΕΛΗ ΤΗΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ ΚΑΙ ΑΛΛΟΙ

Μπορούμε να υποθέσουμε και να εξετάσουμε στη συνέχεια σε ποιο βαθμό στις 121 επιχειρήσεις συγκαταλέγονται μικρές επιχειρήσεις όπου ο ιδιοκτήτης πολλές φορές αποτελεί και το μοναδικό πρόσωπο που απασχολεί η επιχείρηση. Κατ' αρχήν εξετάζοντας το σύνολο των ατόμων που απασχολεί κάθε επιχείρηση, παρατηρούμε ότι οι επιχειρήσεις του «δείγματος» που απασχολούν ένα μόνο άτομο πλησιάζουν το ποσοστό 43 % ενώ ο μέσος όρος των ατόμων που απασχολεί μια επιχείρηση στην περιοχή είναι περίπου

2 άτομα.

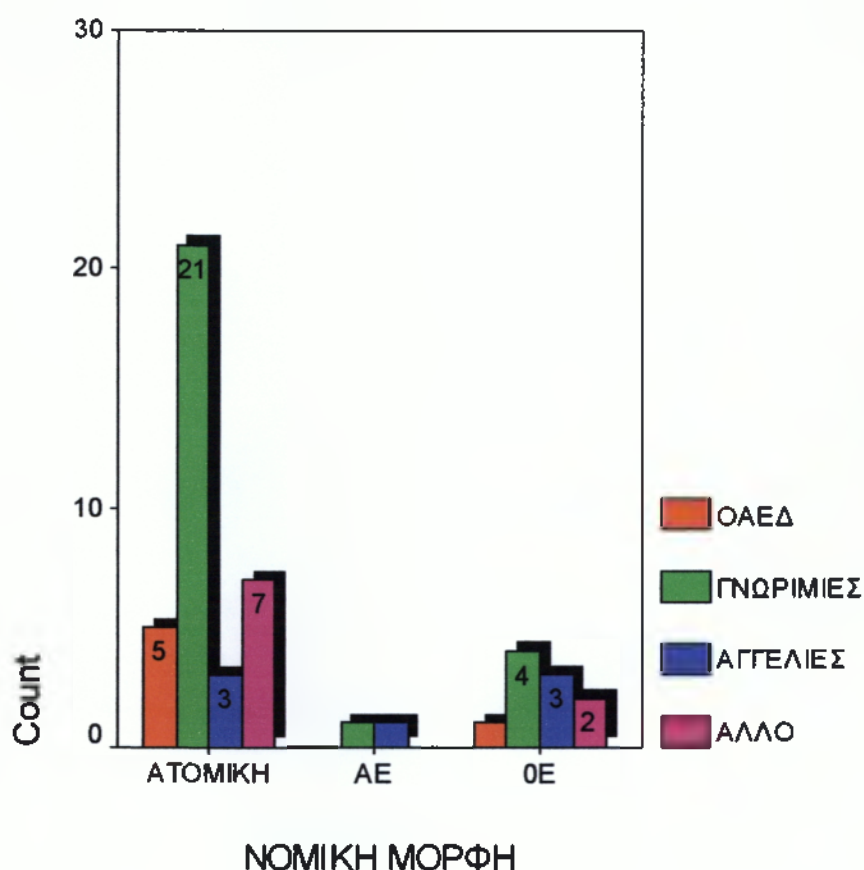
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 3: % ΣΥΝΟΛΙΚΟΥ ΑΡΙΘΜΟΥ ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΩΝ ΑΤΟΜΩΝ ΑΝΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ

Το ποσοστό των ατομικών επιχειρήσεων που απασχολεί μόνο 1 άτομο φτάνει το 42,1%. Σε μεγαλύτερο ποσοστό οι ατομικές επιχειρήσεις είναι μικρές επιχειρήσεις με όχι περισσότερα από 4 άτομα. Πίνακας¹⁹

¹⁹ Βλέπε παράρτημα πίνακα : 2

Οι επιχειρήσεις του δείγματος δήλωσαν ότι δεν προέβησαν σε μείωση του προσωπικού τους. Το γεγονός αυτό συνάδει με το ότι οι επιχειρήσεις του δείγματος είναι μικρές επιχειρήσεις όπου απασχολούνται ο ιδιοκτήτης και τα μέλη της οικογένειας.

Επιπλέον, στην ερώτηση σχετικά με

τον τρόπο πρόσληψης των απασχολούμενων στις επιχειρήσεις, κυριαρχεί η μέθοδος πρόσληψης μέσω γνωριμιών. Στο σύνολο τους οι ατομικές επιχειρήσεις δηλώνουν εμφαντικά σε σχέση με τις άλλες κατηγορίες των επιχειρήσεων ανά νομική μορφή την στήριξη τους σε προσωπικές γνωριμίες για να αντλήσουν απασχολούμενους.

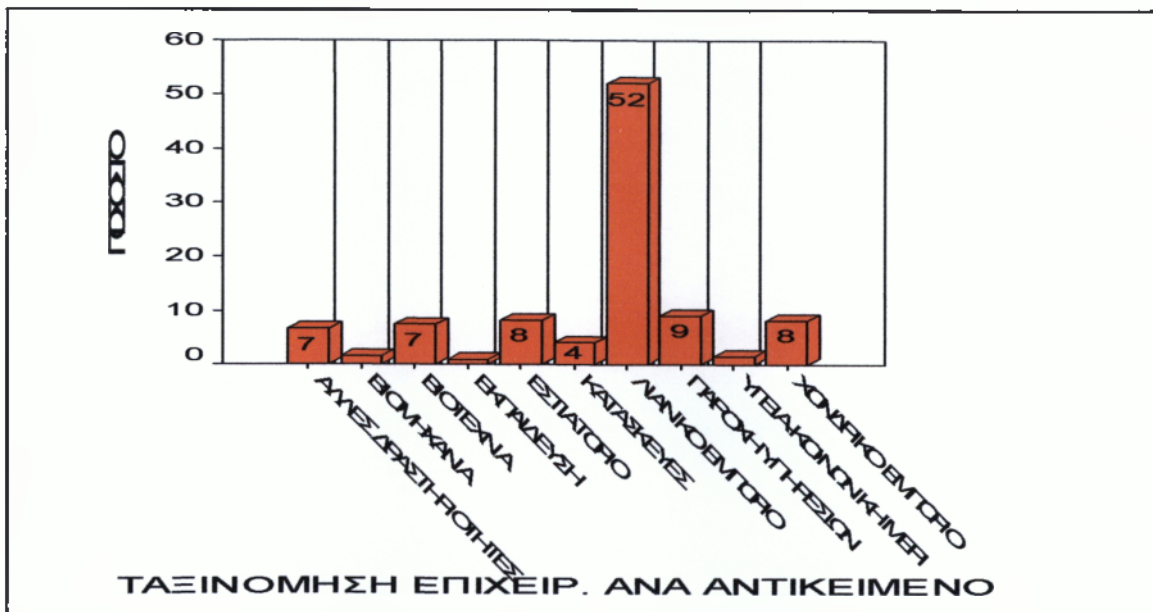
Β. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ, ΧΡΟΝΟ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΚΑΙ ΜΕΓΕΘΟΣ ΣΕ ΕΚΤΑΣΗ ΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ :

Στη συνέχεια εξετάζουμε την δραστηριοποίηση των επιχειρήσεων του «δείγματος». Τα στοιχεία που συγκεντρώσαμε από τα ερωτηματολόγια έπρεπε να ομαδοποιηθούν προκειμένου η παρουσίαση των εμπειρικών πληροφοριών να είναι πιο εύχρηστη. Η ταξινόμηση των επιχειρήσεων έγινε σε ομάδες μονοψήφιων κατηγοριών δραστηριοποίησης σύμφωνα με την ταξινόμηση ΣΤΑΚΟΔ 1991. Οι ευρύτερες ομάδες που χρησιμοποιήθηκαν για την ταξινόμηση των επιχειρήσεων ήταν: η βιομηχανία, η βιοτεχνία, το λιανικό

εμπόριο, το χονδρικό εμπόριο, οι κατασκευές, η παροχή υπηρεσιών, η εκπαίδευση, η παροχή υπηρεσιών υγείας και κοινωνικής μέριμνας, τα εστιατόρια (καφενεία, ταβέρνες, ζαχαροπλαστεία) και οι άλλες επιχειρηματικές δραστηριότητες (διαφήμιση, λογιστικά γραφεία, φωτογραφεία). Οι επιχειρήσεις σε ποσοστό 52,2% δραστηριοποιούνται στο λιανικό εμπόριο ενώ οι υπόλοιπες κατηγορίες εμφανίζουν σαφώς μικρότερα ποσοστά. Ο προσανατολισμός των επιχειρήσεων του δείγματος μας στο εμπόριο, στη παροχή υπηρεσιών και στις άλλες δραστηριότητες δεν εκπλήσσει ιδιαίτερα καθώς η μεταποίηση ως χρήση γης επί της συνολικής έκτασης των οικοδομικών τετραγώνων στη περιοχή καταλαμβάνει μόνο 5%.

**ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 4:
ΠΟΣΟΣΤΙΑΙΑ ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΑΝΑ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ
ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ**

**ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 5: % ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΣΕ ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ
ΧΡΟΝΩΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ**

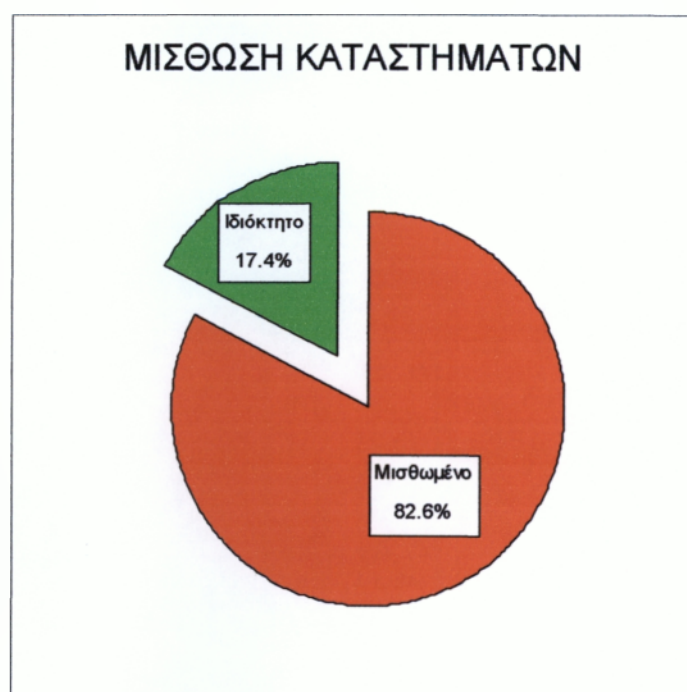
Σχετικά με τα χρόνια λειτουργίας των επιχειρήσεων του «δείγματος» στη περιοχή του 4^{ου} Δ.Δ. του Δήμου Αθηναίων, παρατηρούμε τα εξής : α) Οι επιχειρήσεις που λειτουργούν στην περιοχή σε μεγάλο ποσοστό (64%) μετρούν λιγότερα από 14 χρόνια λειτουργίας. Ενδιαφέρον παρουσιάζει το γεγονός ότι ένα ποσοστό της τάξης του 31% από αυτές ιδρύθηκαν τα 3 τελευταία χρόνια, είναι δηλαδή νέες επιχειρήσεις. Οι νέες και οι παλαιές επιχειρήσεις (χρόνια λειτουργίας από 23-33) δεν παρουσιάζουν κάποιο ιδιαίτερο προσανατολισμό σε σχέση με το αντικείμενο δραστηριότητας των επιχειρήσεων του δείγματος. Σε μεγάλο ποσοστό κυριαρχεί το λιανικό εμπόριο αλλά παρουσιάζονται σχεδόν όλες οι ομάδες δραστηριοποίησης των επιχειρήσεων. Παρατηρείται όμως ότι στις νέες επιχειρήσεις δεν έχουμε ούτε μία στη παροχή υπηρεσιών.

Στη συνέχεια εξετάζουμε την κατανομή του συνόλου των επιχειρήσεων ανάλογα με το καθεστώς ιδιοκτησίας του καταστήματος.

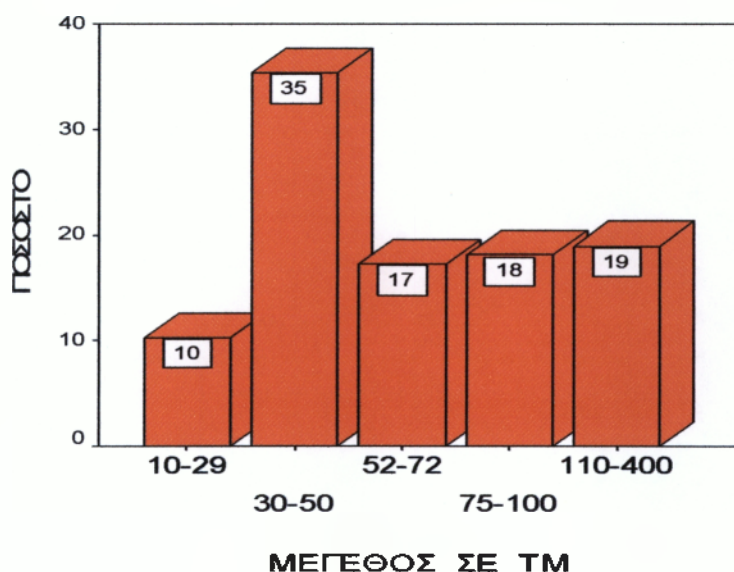
Διάγραμμα 6 : % Κατανομή των επιχειρήσεων ανάλογα με το καθεστώς ιδιοκτησίας του καταστήματος.

Από τα συλλεγόμενα στοιχεία προκύπτει ότι, στο μεγαλύτερο ποσοστό τους, οι επιχειρήσεις μισθώνουν τα καταστήματά τους (82,6%) ενώ μόνο 17,4 % αυτών διαθέτουν ιδιόκτητο κατάστημα.

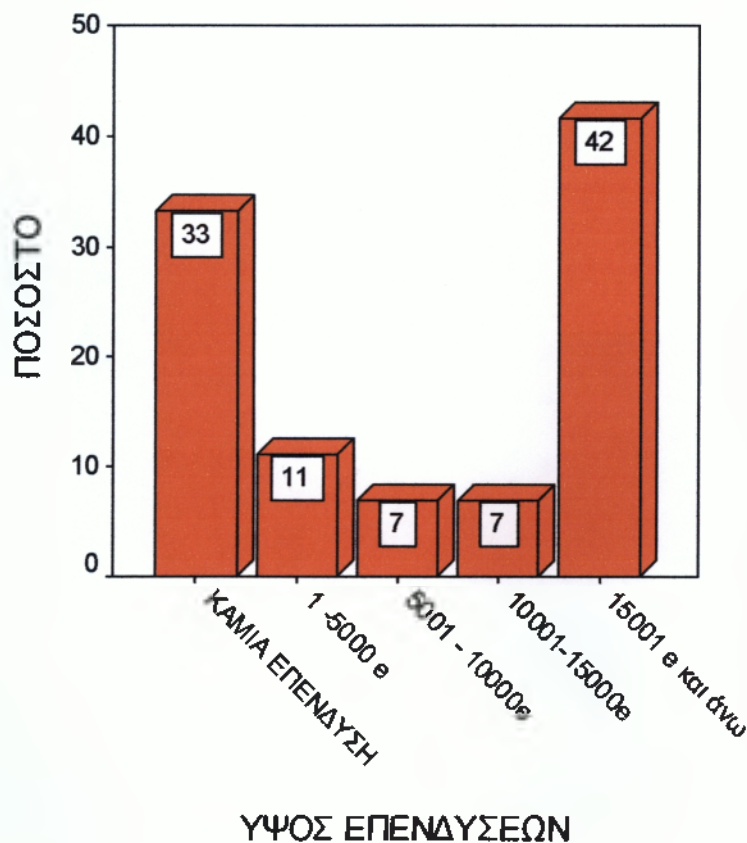
Τα 35% των καταστημάτων των επιχειρήσεων του δείγματος δεν ξεπερνούν τα 50 τετραγωνικά μέτρα. Στο διάγραμμα που ακολουθεί, απεικονίζεται η ποσοστιαία κατανομή των επιχειρήσεων σε τάξεις τετραγωνικών μέτρων που καταλαμβάνει το κατάστημά τους. Ο μέσος όρος της έκτασης σε τμ των ιδιόκτητων επιχειρήσεων είναι 60 τ.μ. .

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 7: % ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΑΝΑ ΕΚΤΑΣΗ ΣΕ Τ.Μ.

Γ. ΥΨΟΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ, ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΕΩΝ ΓΙΑ ΤΙΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΤΟΥ ΔΕΙΓΜΑΤΟΣ

Οι επιχειρήσεις για τις οποίες έχουμε στοιχεία δηλώσαν σε ποσοστό 42% ότι επένδυσαν την τελευταία 7ετία πάνω από 15000 ευρώ. Ένα 33% από αυτές δήλωσε επίσης ότι δεν έχει πραγματοποιήσει καμία επένδυση το συγκεκριμένο χρονικό διάστημα.

Ενδιαφέρον παρουσιάζει το γεγονός

ότι ένα ποσοστό 84,3% των επιχειρήσεων δηλώσαν ότι δεν έχουν επιδοτηθεί για τις επενδύσεις που έχουν πραγματοποιήσει. Μόνο το 3,3 % δήλωσε ότι επιδοτήθηκε, δηλαδή 4 επιχειρήσεις στο σύνολο των 121. Και οι 4 είναι ατομικές επιχειρήσεις από τις οποίες δύο έχουν αντικείμενο δραστηριότητας το λιανικό εμπόριο και δύο την παροχή υπηρεσιών. Έχοντας υπόψη και το γεγονός ότι το 84% του δείγματος αποτελείται από ατομικές επιχειρήσεις, το ποσοστό που έχει πάρει κάποια επιδότηση είναι πολύ μικρό.

Δύο από τις επιχειρήσεις που δηλώσαν ότι έχουν ωφεληθεί από πολιτικές ενισχύσεις των επιχειρήσεων, ανέφεραν το πρόγραμμα επιδότησης Νέων Επιχειρηματιών.

Παράλληλα, στην ερώτηση που έγινε για το κατά πόσο οι επιχειρήσεις γνωρίζουν τα υφιστάμενα προγράμματα επιδότησης, ποσοστό 57,9% του συνόλου των επιχειρήσεων απαντά ότι δεν είναι ενήμερο. Επίσης, ποσοστό 58,8% των ατομικών επιχειρήσεων δεν είναι ενήμερο για τα προγράμματα επιχορήγησης επιχειρήσεων.

Δ. ΠΡΟΜΗΘΕΥΤΕΣ ΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ (βλ. αντίστοιχο πίνακα Παραρτήματος)

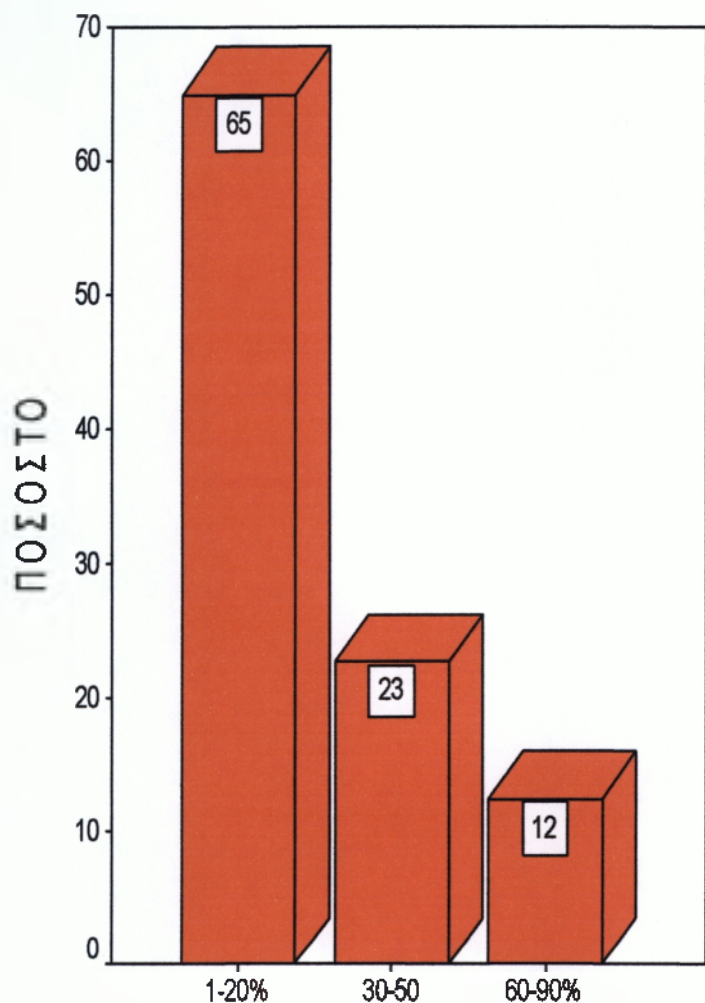
Το ερωτηματολόγιο προσπάθησε να συγκεντρώσει πληροφορίες και για τους προμηθευτές των επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στην περιοχή. Το ενδιαφέρον εστιάστηκε στο αριθμό των προμηθευτών των επιχειρήσεων και στην έδρα τους. Ο μέσος αριθμός των προμηθευτών των επιχειρήσεων της περιοχής είναι 10 αντιπρόσωποι. Σε ποσοστό 43,8%, οι προμηθευτές των επιχειρήσεων δεν εδρεύουν στο δήμο.

Ε. ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΠΕΛΑΤΕΣ ΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

Ζητήθηκε από τις επιχειρήσεις να δηλώσουν, σε ποσοστιαία κατανομή, την σύνθεση του πελατολογίου τους, με βάση το διαχωρισμό σε αλλοδαπούς, ντόπιους κατοίκους στην περιοχή του δήμου και ημεδαπούς. Είναι δεδομένο ότι, παρά το γεγονός ότι υπήρξε διευκρίνιση από τους συνεντευκτές για

διαχωρισμό των ντόπιων - κατοίκων του δήμου και ημεδαπών, οι ερωτηθέντες διαχώριζαν κατά κύριο λόγο τους πελάτες τους σε Έλληνες και Αλλοδαπούς.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 8 : % ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΣΕ ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΤΑ % ΑΛΛΟΔΑΠΩΝ ΠΕΛΑΤΩΝ

Σύμφωνα, λοιπόν με τις απαντήσεις των ερωτηθέντων:
Α) για 65 επιχειρήσεις οι αλλοδαποί πελάτες αποτελούν το 1-20% του συνόλου των πελατών τους
Β) για 23 επιχειρήσεις οι αλλοδαποί αποτελούν το 30-50% των πελατών.
Γ) 12 επιχειρήσεις δήλωσαν ότι ο αριθμός των αλλοδαπών πελατών τους κυμαίνεται σαφώς σε μεγάλα ποσοστά από 60 έως και 90%.

κρίση).

Στο ερωτηματολόγιο υπήρξαν ερωτήσεις που στόχευαν στις εκτιμήσεις των ερωτηθέντων για τη κερδοφορία της επιχείρησής τους και την ενδεχόμενη κρίση που υφίσταται αυτή.

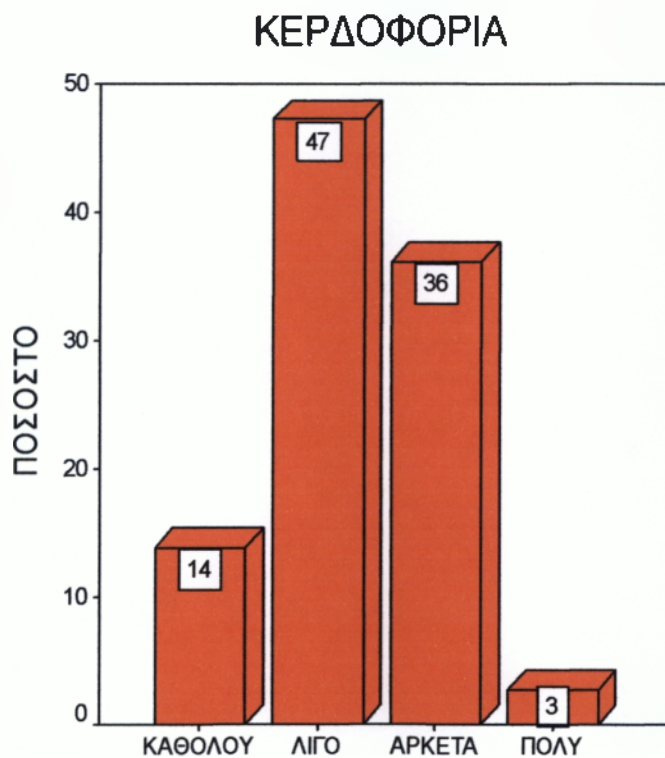
Το μεγαλύτερο ποσοστό (66,6%) των επιχειρήσεων τόνισε ότι η επιχείρηση είναι λίγο κερδοφόρα ή καθόλου κερδοφόρα . Το 60% περίπου των

ΣΤ. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ (κερδοφορία επιχείρησης, οικονομική

επιχειρήσεων δηλώνει ότι η επιχείρηση περνάει κρίση (μεγάλη ή αρκετά μεγάλη).

Ανησυχητικό είναι το γεγονός ότι στις 36 νέες επιχειρήσεις (με έτος ίδρυσης μετά το 2000), ένα μεγάλο ποσοστό (47%) δηλώνει ότι δεν θεωρεί την επιχείρηση του κερδοφόρα.

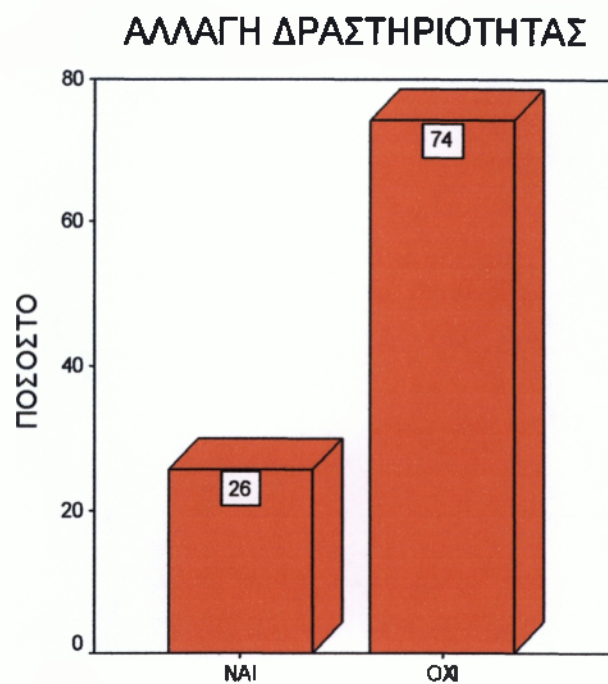
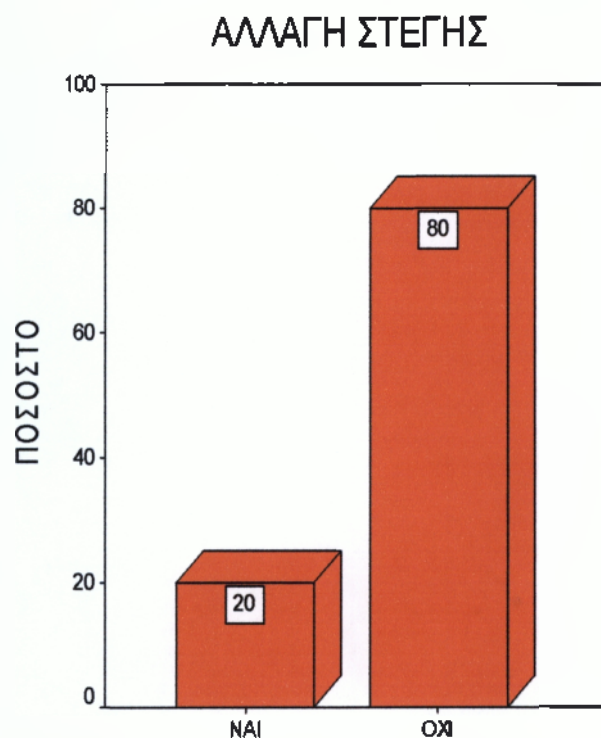
Διάγραμμα 9: % Κατανομή των νέων επιχειρήσεων και εκτίμηση κερδοφορίας

52,8% των νέων επιχειρήσεων δηλώνει ότι περνάει κρίση.

Στη συνέχεια εξετάζεται, στο σύνολο των επιχειρήσεων που δήλωσαν ότι υπάρχει κρίση, η πρόθεση για αλλαγή της στέγης της επιχείρησής τους και αλλαγή της επιχειρηματικής δραστηριότητας.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΑ 10-11 :
ΠΡΟΘΕΣΗ ΓΙΑ ΑΛΛΑΓΗ ΣΤΕΓΗΣ ΚΑΙ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ ΣΕ
% ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΜΕ ΚΡΙΣΗ

Είναι φανερό ότι λίγες επιχειρήσεις σε κρίση (26%) διατείνονται ότι θα αλλάξουν επιχειρηματική δραστηριότητα και ακόμα λιγότερες (20%) ότι θα φύγουν από την περιοχή.

Ζ. ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΓΙΑ ΔΡΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ

Ζητήθηκε από τις 121 επιχειρήσεις να ιεραρχήσουν ανά σειρά προτεραιότητας τις δράσεις που θεωρούν ότι πρέπει να αναλάβει ο δήμος ώστε να οδηγήσουν σε θετικές επιπτώσεις στην λειτουργία των επιχειρήσεων της περιοχής. Συγκεκριμένα δόθηκε από τους συνεντευκτές μια λίστα με τυχαία αναφορά στις εξής δράσεις:

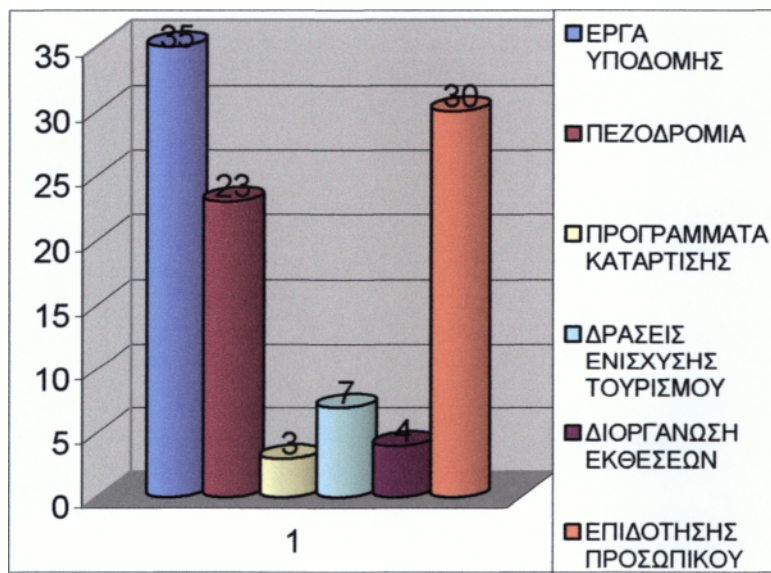
- ▣ Έργα υποδομής
- ▣ Ανάπλαση πεζοδρομίων
- ▣ Προγράμματα κατάρτισης

- Έργα και δραστηριότητες για την προσέλκυση τουριστών
- Διοργάνωση εκθέσεων και άλλων τοπικών γεγονότων
- Επιδότηση επιχειρήσεων για την απασχόληση προσωπικού
- Άλλο

Στη κατηγορία «Άλλο» δεν εμφανίστηκε κάποια κατηγορία που να υπερισχύει σημαντικά. Η μόνη που αναφέρθηκε αρκετές φορές ήταν η μείωση των δημοτικών τελών.

Στο διάγραμμα που ακολουθεί παρουσιάζονται τα ποσοστά που συγκέντρωσαν (στο σύνολο των επιχειρήσεων) οι παραπάνω κατηγορίες ζητήματα άμεσης προτεραιότητας για την ανάληψη δράσης εκ μέρους του δήμου.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 12: % ΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΠΟΥ ΕΠΙΣΗΜΑΝΑΝ ΩΣ ΠΡΩΤΗ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ

Τ.Ε.Ι. ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ
ΤΜΗΜΑ
ΕΚΔΟΣΕΩΝ & ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ

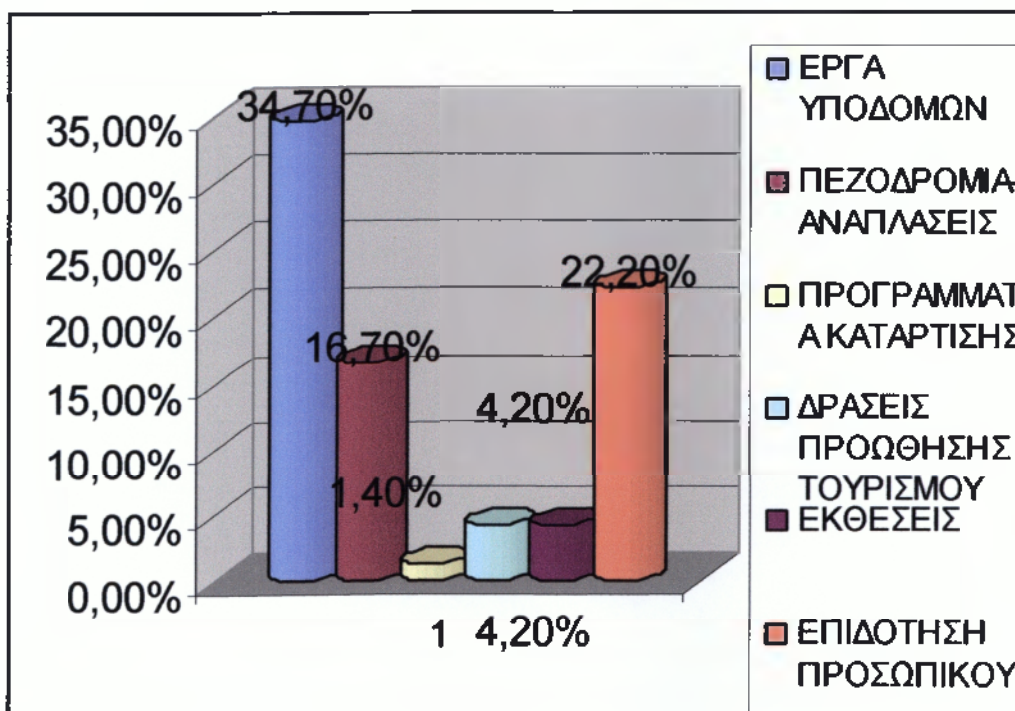
Η κατηγορία των υποδομών κυριαρχεί σε ό,τι αφορά στην ανάληψη δράσεων από το δήμο καθώς συγκεντρώνει ένα ποσοστό της τάξης του 35% του

συνόλου των απαντήσεων για την πρώτη προτεραιότητα. Ακολουθούν οι δράσεις για την επιδότηση των επιχειρήσεων με στόχο την πρόσληψη προσωπικού ενώ σημαντικό ποσοστό συγκεντρώνουν και τα πεζοδρόμια. Αναλυτική παρουσίαση της ιεράρχησης των δράσεων που θα πρέπει να λάβει ο δήμος εμφανίζεται στο παράρτημα που ακολουθεί.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 13 : % ΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΜΕ ΚΡΙΣΗ ΣΕ ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΙΑ ΜΕ ΤΙΣ ΔΡΑΣΕΙΣ ΠΟΥ ΔΗΛΩΣΑΝ ΩΣ ΠΡΩΤΗ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ

Παράλληλα, εξετάστηκαν, στο σύνολο των επιχειρήσεων που δήλωσαν ότι υφίσταται κρίση (72 επιχειρήσεις από τις 121), οι προτεραιότητες που θέτουν για την ανάληψη δράσεων από το δήμο. Σε μεγάλο βαθμό δεν διαφοροποιούνται από τις γενικές προτεραιότητες που ζήτησε το σύνολο των επιχειρήσεων.

1.2.6.ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Οι περιοχές των Δ.Δ Δήμου Αθηναίων εμφανίζουν πολλές προβληματικές παραμέτρους που τις καθιστούν επιλέξιμες για ένταξη στο συγκεκριμένο πρόγραμμα χρηματοδότησης ολοκληρωμένης αστικής ανάπτυξης. Τα αποτελέσματα της επιτόπιας έρευνας εστιάζουν στις παραμέτρους αυτές.

Σχετικά με το κοινωνικό προφίλ των περιοχών, παρατηρούμε ότι συγκεντρώνεται ένα αρκετά μεγάλο ποσοστό αλλοδαπών σε σχέση με αντίστοιχα ποσοστά άλλων περιοχών (11,5%). Αυτή η κοινωνική ομάδα παρουσιάζει δύο βασικά χαρακτηριστικά: χαμηλό εκπαιδευτικό επίπεδο και περιορισμένο εισόδημα.

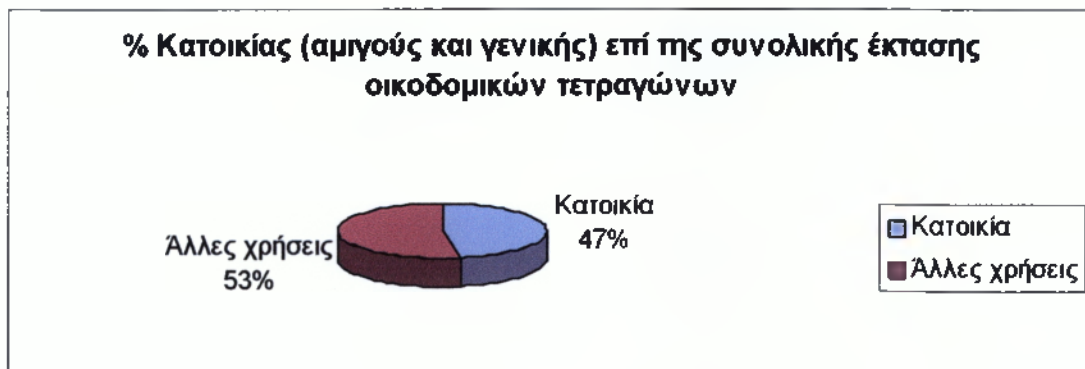
Σχετικά με την οικονομική διάρθρωση των περιοχών, όπως προέκυψε από την ανάλυση του δείγματος μας (και σε συνδυασμό με την στατιστική ανάλυση των χρήσεων γης στο παράρτημα), η σύνθεση της οικονομικής δραστηριότητας των περιοχών είναι προσανατολισμένη στο εμπόριο (και πιο συγκεκριμένα στο λιανικό εμπόριο). Παράλληλα, οι περισσότερες επιχειρήσεις είναι δυνατό να χαρακτηρισθούν μικρές, αφού σ' αυτές απασχολούνται κατά κύριο λόγο από 1-4 άτομα. Η διάρθρωση αυτή του δείγματος, που εν μέρει θεωρούμε ότι αντικατοπτρίζει την γενικότερη διάρθρωση της οικονομικής δραστηριότητας στις περιοχές, οδηγεί στο συμπέρασμα μιας μονομερούς ανάπτυξης.

Σύμφωνα λοιπόν με τα παραπάνω προκύπτει ότι οι περιοχές εμφανίζουν κοινωνική και οικονομική υποβάθμιση η οποία εντείνεται από την αντίληψη των κατοίκων για τις περιοχές τους. Τα επιπλέον προβλήματα από την συνύπαρξη των κατοίκων με τους αλλοδαπούς ενισχύουν την ήδη υπάρχουσα αρνητική τους άποψη για την περιοχή τους.

Παρόλο που στη περιοχές αυτές τα τελευταία χρόνια εγκαταστάθηκαν κομβικά σημεία μεταφορικών υποδομών (ΟΣΕ, ΜΕΤΡΟ), δεν υπήρξε η αναμενόμενη ανάπτυξη. Αντίθετα, έχει οξυνθεί το πρόβλημα έλλειψης χωρών στάθμευσης τόσο στο Σταθμό Λαρίσης όσο και στον σταθμό Σεπολίων.

Επίσης, τα συμπεράσματα από τις απαντήσεις για την ιεράρχηση των προβλημάτων αναδεικνύουν χαμηλό επίπεδο ποιότητας ζωής και υποβαθμισμένο περιβάλλον. Η έλλειψη χώρων πρασίνου, η μέτρια ποιότητα παρεχομένων υπηρεσιών καθαριότητας σε συνδυασμό με κοινωνικά προβλήματα όπως η εγκληματικότητα και η πορνεία επιβεβαιώνουν την ανάγκη ολοκληρωμένης αστικής παρέμβασης.

Στατιστική Ανάλυση των Χρήσεων Γης των Οικοδομικών Τετραγώνων του 4^{ου} Δημοτικού Διαμερίσματος Δήμου Αθηναίων (με βάση στοιχεία της έρευνας Μελέτη Ανάπτυξης Μετρό-Αττικό Μετρό Α.Ε., 1996)

% Έκτασης στον τριτογενή τομέα επί της συνολικής έκτασης των οικοδομικών τετραγώνων

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2ο

2.1 ΤΟ Γ' ΚΟΙΝΟΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΣΤΗΡΙΞΗΣ

Το Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης 2000-2006, που έχει πλέον επταετή διάρκεια, και η αναπτυξιακή του στρατηγική αποτυπώνεται σε επτά άξονες προτεραιότητας, που είναι οι εξής και θα τους δούμε παρακάτω αναλυτικά.

1. Ανθρώπινοι Πόροι.
2. Μεταφορές
3. Ανταγωνιστικότητα
4. Ανάπτυξη της Υπαιθρου και Αλιείας.
5. Ποιότητα ζωής.
6. Κοινωνία της Πληροφορίας.
7. Περιφερειακή Ανάπτυξη.

Η αναπτυξιακή στρατηγική του ΚΠΣ υλοποιείται μέσω 24 συνολικά Επιχειρησιακών Προγραμμάτων, αφού στα 13 Περιφερειακά προστίθενται και 11 Τομεακά Επιχειρησιακά Προγράμματα, που αφορούν εθνικές- τομεακές πολιτικές (αρμοδιότητας των Υπουργείων).

Έχει οικονομικό μέγεθος 42,28 δις ΕΥΡΩ, από τα οποία :

Η Κοινοτική Συμμετοχή ανέρχεται σε 21,32 δις ΕΥΡΩ.

Η Εθνική κρατική Συμμετοχή ανέρχεται σε 10,438 δις ΕΥΡΩ

Η Ιδιωτική Συμμετοχή σχεδιάζεται σε 10,516 δις ΕΥΡΩ

Εγκρίθηκε με την 3405/20.11.2000 απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

2.2 ΑΞΟΝΕΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ

Με τα Επιχειρησιακά Προγράμματα του, το 3ο Κ.Π.Σ επιδιώκει να ενισχύσει τους ακόλουθους Άξονες Προτεραιότητας :

Άξονας προτεραιότητας 1: Ανάπτυξη ανθρώπινων πόρων και προώθηση της απασχόλησης

-Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Εκπαίδευση και Αρχική Επαγγελματική κατάρτιση»

-Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Απασχόληση και Επαγγελματική Κατάρτιση»

Άξονας προτεραιότητας 2: Μεταφορές

-Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Οδικό Άξονες, Λίμνες, Αστική Ανάπτυξη»

-Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Σιδηρόδρομοι, Αερολιμένες και Αστικές Συγκοινωνίες».

Άξονας προτεραιότητας 3: Βελτίωση Ανταγωνιστικότητας

-Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Ανταγωνιστικότητα».

Άξονας προτεραιότητας 4:Ανάπτυξη Υπαίθρου και Αλιείας

-Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Αγροτική Ανάπτυξη και Ανασυγκρότηση της Υπαίθρου».

-Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Αλιείας»

Άξονας προτεραιότητας 5: Βελτίωση Ποιότητας Ζωής

-Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Περιβάλλον»

-Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Πολιτισμός»

-Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Υγεία και Πρόνοια»

Άξονας προτεραιότητας 6: Κοινωνία της Πληροφορίας

-Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Κοινωνία της Πληροφορίας».

Άξονας προτεραιότητας 7:Περιφερειακή Ανάπτυξη

-Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης.

-Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Αττικής

-Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Βόρειου Αιγαίου.

-Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Δυτικής Ελλάδας.

-Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Ηπείρου

-Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Δυτικής Μακεδονίας

-Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Θεσσαλίας.

-Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Ιονίων Νήσων.

-Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Κεντρική Μακεδονίας.

-Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Κρήτης.

-Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Νοτίου Αιγαίου.

-Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Πελοποννήσου.

-Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Στερεάς Ελλάδας.

Κάθε **Επιχειρησιακό Πρόγραμμα** αποτελείται από «**Άξονες Προτεραιότητας**» και «**Μέτρα**». Το Πρόγραμμα, περαιτέρω υποδιαιρούμενο, καταλήγει να περιλαμβάνει και να χρηματοδοτεί «**Πράξεις**», δηλαδή υλικά και άυλα συγκεκριμένα έργα.

Στο σχεδιασμό των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων του Διαρθρωτικού Προγράμματος 2000-2006, σημαντικό τμήμα είναι προσανατολισμό προς την Αυτοδιοίκηση.

Η Αυτοδιοίκηση περιλαμβάνεται, σε πολλές περιπτώσεις, ως δυνητικός Τελικός Δικαιούχος «Πράξεων» σε Μέτρα των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων του 3ου Κ.Π.Σ, κυρίως των Περιφερειακών, αλλά και των Τομεακών. Επίσης, είναι Τελικός αποδέκτης «Πράξεων».

Ταυτόχρονα, σε αρκετές περιπτώσεις στις οποίες δεν εμφανίζεται ως Τελικός Αποδέκτης, είναι πρόδηλο ότι έχει έμμεσο ενδιαφέρον για τα συγκεκριμένα έργα, τουλάχιστον σε επίπεδο προγραμματισμού.

2.3 ΤΑ ΔΙΑΡΘΡΩΤΙΚΑ ΤΑΜΕΙΑ

Τα **Διαρθρωτικά Ταμεία** δεν χρηματοδοτούν οποιαδήποτε μεμονωμένα έργα, αλλά τα πολυετή προγράμματα περιφερειακής ανάπτυξης που καθορίζονται από κοινού μεταξύ των περιφερειακών και εθνικών αρχών της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στο πλαίσιο της εκάστοτε περιόδου προγραμματισμού (1989-93, 1994-99, 2000-2006 κ.ο.κ).

Τα **Διαρθρωτικά Ταμεία** για την προγραμματική περίοδο 2000-2006 είναι τα εξής τέσσερα:

Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ)

Αποτελεί το κύριο όργανο της Κοινοτικής Περιφερειακής Πολιτικής, έχοντας ως στόχο τη μείωση των ανισοτήτων μεταξύ των περιφερειών της Ένωσης. Χρηματοδοτεί υποδομές, παραγωγικές επενδύσεις για τη δημιουργία απασχόλησης, έργα τοπικής ανάπτυξης, ενισχύσεις σε ΜΜΕ, καινοτόμες δράσεις.

Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ)

Στηρίζει σημαντικές δραστηριότητες του κοινωνικού τομέα και ειδικότερα προωθεί την επαγγελματική ένταξη των ανέργων και των μειονεκτικών ομάδων του πληθυσμού, την ισότητα ευκαιριών, την καταπολέμηση της ανεργίας κ.λ.π., χρηματοδοτώντας κυρίως δράσεις και δομές κατάρτισης και εκπαίδευσης, καθώς και συστήματα ενισχύσεων για προσλήψεις στην αγορά εργασίας.

Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Προσανατολισμού και Εγγυήσεων- Τμήμα Προσανατολισμού (ΕΓΤΠΕ-Π)

Έχει ως βασικούς στόχους την αναδιάρθρωση του γεωργικού τομέα, την ανάπτυξη συμπληρωματικών με τη γεωργία δραστηριοτήτων και την άνοδο του βιοτικού επιπέδου του αγροτικού πληθυσμού. Χρηματοδοτεί δράσεις αγροτικής ανάπτυξης και ενίσχυσης των γεωργών, κυρίως των αναπτυξιακά καθυστερημένων περιφερειών της Ένωσης.

Χρηματοδοτικό Μέσο Προσανατολισμού της Αλιείας (ΧΜΠΑ)

Αποτελεί νέο Διαρθρωτικό Ταμείο μετά την πρόσφατη μεταρρύθμιση, στο πλαίσιο της προγραμματικής περιόδου 2000-2006. Έχει ως πρωταρχικό στόχο την αναδιάρθρωση του τομέα της αλιείας, μέσω της προσαρμογής και του εκσυγχρονισμού του τομέα, ενώ παράλληλα συμβάλλει στην υλοποίηση της Κοινής Αλιευτικής Πολιτικής. Χρηματοδοτεί κυρίως έργα αλιευτικής υποδομής, ενίσχυσης εξοπλισμού και επιχειρηματικές δράσεις.

Στα παραπάνω ταμεία μπορεί να προστεθεί ένα ειδικό ταμείο, το Ταμείο Συνοχής, το οποίο, αν και δεν θεωρείται Διαρθρωτικό Ταμείο, συμβάλλει σε μεγάλο βαθμό στην ενίσχυση της συνοχής και στη μείωση του χάσματος μεταξύ των πλουσιότερων και των φτωχότερων χωρών και περιφερειών της Ένωσης.

Ταμείο Συνοχής

Είναι ειδικό ταμείο, που παρεμβαίνει στις τέσσερις χώρες της συνοχής: Ελλάδα, Ιρλανδία, Ισπανία και Πορτογαλία, που είναι οι λιγότερο ευημερούσες χώρες της Ένωσης και στις οποίες οι υποδομές στους τομείς των μεταφορών και του περιβάλλοντος είναι ελλιπείς. Οι χρηματοδοτικές ενισχύσεις του Ταμείου Συνοχής καλύπτουν ολόκληρη την επικράτεια των παραπάνω χωρών και κατευθύνονται σε έργα προστασίας και βελτίωσης του περιβάλλοντος και υποδομών μεταφορών, που συνδέονται με τα Διευρωπαϊκά Δίκτυα.

2.4 ΚΟΙΝΟΤΙΚΕΣ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΕΣ

Οι Κοινοτικές Πρωτοβουλίες όπως ονομάζονται, είναι διεθνικά προγράμματα (κυρίως τομεακά), τα οποία προτείνει η Επιτροπή στα κράτη-μέλη, για να υποστηρίξει ενέργειες που συμβάλλουν στην επίλυση προβλημάτων με ιδιαίτερες επιπτώσεις σε ευρωπαϊκό επίπεδο.

Οι **Κοινοτικές Πρωτοβουλίες** που εγκρίθηκαν για την προγραμματική περίοδο 2000-2006 περιορίζονται σε τέσσερις και είναι οι έξης.

-LEADER PLUS: Έχει ως αντικείμενο-στόχο την ανάπτυξη του αγροτικού χώρου, και υλοποιείται από τις «Ομάδες Τοπικής Δράσης», με ισχυρή συμμετοχή της Αυτοδιοίκησης και των επιχειρήσεων της. Έχει συνολικό μέγεθος 392 εκ. ΕΥΡΩ, από τα οποία η κοινοτική χρηματοδότηση ανέρχεται σε 183 εκ. ΕΥΡΩ.

-INTERREG III: Έχει ως περιεχόμενο τη διασυνοριακή, διακρατική και διαπεριφερειακή συνεργασία, με στόχο την ισόρροπη ανάπτυξη. Δεν έχει ολοκληρωθεί η έγκριση όλων των προγραμμάτων της. Εκτιμάται ότι το συνολικό μέγεθος της κοινοτικής χρηματοδότησης θα ανέλθει σε 604 εκ. ΕΥΡΩ.

-EQUAL: Ενισχύει την άρση των ανισοτήτων και των διακρίσεων στην προώθηση στην αγορά εργασίας, με την αξιοποίηση των μέσων και διακρατικών συνεργασιών. Ήδη υλοποιείται ο πρώτος κύκλος εφαρμογής 2001-2004, με αξιόλογη συμμετοχή Αυτοδιοίκησης. Η EQUAL έχει συνολικό μέγεθος 138,8 εκ. ΕΥΡΩ, από τα οποία η κοινοτική χρηματοδότηση ανέρχεται σε 104 εκ. ΕΥΡΩ.

-URBAN: Ενισχύει την οικονομική και κοινωνική αποκατάσταση των πόλεων και των αστικών κέντρων για την προώθηση της βιώσιμης αστικής ανάπτυξης. Στο Ηράκλειο, στην Κομοτηνή και το Πέραμα υλοποιούνται ήδη οι προτάσεις που χρηματοδοτούνται από την Κοινοτική Πρωτοβουλία στην χώρα μας. Έχει συνολικό μέγεθος 37,4 εκ. ΕΥΡΩ, από τα οποία η κοινοτική χρηματοδότηση ανέρχεται σε 25,5 εκ. ΕΥΡΩ.

2.5 ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ

2.5.1 Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «ΑΛΙΕΙΑ» 2000-2006

Βασικοί Στόχοι και Περιεχόμενα του Προγράμματος

Η εφαρμογή των αρχών υπεύθυνης αλιείας και υδατοκαλλιέργειας ώστε να τηρείται η ισορροπία μεταξύ των αλιευτικών πόρων και της εκμετάλλευσής τους, η ανάπτυξη βιώσιμων οικονομικά επιχειρήσεων και η ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας στον τομέα, καθώς και η συμβολή στην τοπική ανάπτυξη περιοχών που εξαρτώνται από την αλιεία, αποτελούν τους τρεις βασικούς, γενικούς στόχους του Επιχειρησιακού Προγράμματος «ΑΛΙΕΙΑ» 2000-2006.

Την ευθύνη του Προγράμματος έχει το Υπουργείο Γεωργίας.

Χαρακτηριστικές κατευθύνσεις για την υλοποίηση των στόχων του Ε.Π. επισημαίνονται οι εξής:

Στη θαλάσσια αλιεία, η αναδιάρθρωση του αλιευτικού στόλου και η επαγγελματική αναβάθμιση του αλιευτικού κόσμου,

Στην υδατοκαλλιέργεια, η αναβάθμιση της ποιότητας των προϊόντων και η βελτίωση των συνθηκών αλιείας σε ιχθυοτροφικές εκμεταλλεύσεις.

Στη μεταποίηση και εμπορία, το Πρόγραμμα ενισχύει την αύξηση της παραγωγικότητας του τομέα με στόχο την ανταγωνιστικότητα.

Το Ε.Π. αναγνωρίζει το ρόλο της Αυτοδιοίκησης στην επίτευξη αυτών των στόχων, κυρίως μέσα από την ενίσχυση των υποδομών.

Η βελτίωση των υφιστάμενων λιμενικών εγκαταστάσεων ή η κατασκευή νέων, αποτελούν πεδία παρέμβασης για τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης μέσα από την αξιοποίηση των προβλεπόμενων πόρων. Το Ε.Τ.Π.Α. (Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης της Ε.Ε.) χρηματοδοτεί, μέσω του Ε.Π., ενέργειες όπως η κατασκευή αλιευτικών καταφυγίων, οι βελτιωτικές παρεμβάσεις σε ιχθυόσκαλες και η αξιοποίηση των λιμνοθαλασσών,

2.5.2 Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ» 2000-2006

Βασικοί Στόχοι και Περιεχόμενο του Προγράμματος.

Ο Στρατηγικός Στόχος του Ε. Π. «ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ» 2000-2006 είναι η ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας στους βασικούς τομείς που καλύπτει το Πρόγραμμα (Μεταποίηση, Ενέργεια, Τουρισμός, Έρευνα), με έμφαση στη βελτίωση, στην ανάδειξη των ποιοτικών χαρακτηριστικών.

Η τόνωση της επιχειρηματικότητας, η απλοποίηση και ο εξορθολογισμός του επιχειρηματικού περιβάλλοντος, αποτελούν τους κυριότερους συντελεστές για την επίτευξη του στόχου αυτού.

Την ευθύνη του Επιχειρησιακού Προγράμματος έχει το Υπουργείο Ανάπτυξης. Για την επίτευξη του γενικού στόχου το ΕΠ.ΑΝ. θέτει μια σειρά από ειδικούς στόχους:

• Για τον τομέα της Μεταποίησης και των Υπηρεσιών:

Ειδικός στόχος της ποιοτικά προσανατολισμένης ανταγωνιστικότητας είναι η παραγωγική ανασυγκρότηση και τεχνολογική αναβάθμιση των επιχειρήσεων,

υφισταμένων και νέων.

• Για τον τομέα της Έρευνας και Τεχνολογίας:

Ειδικός στόχος είναι η ενθάρρυνση της δημιουργίας νέων επιχειρηματικών δραστηριοτήτων και η ενίσχυση του σχηματισμού νέων ανταγωνιστικών πλεονεκτημάτων με βάση συνεκτικά τεχνοοικονομικά δίκτυα.

• Για τον τομέα του Τουρισμού:

Ειδικός στόχος είναι η διατήρηση του μεριδίου της χώρας στη διεθνή τουριστική αγορά και η ανασυγκρότηση και ο εμπλουτισμός των τουριστικών πλεονεκτημάτων που διαθέτει η Ελλάδα, με την παράλληλη οικοδόμηση και νέων πλεονεκτημάτων.

• Για τον τομέα της Ενέργειας και των Φυσικών Πόρων:

Ειδικός στόχος είναι η βελτίωση της συνεισφοράς τους ως εργαλείων αύξησης της ανταγωνιστικότητας της Ελληνικής Οικονομίας, με ταυτόχρονο σεβασμό των περιβαλλοντικών δεσμεύσεων της χώρας.

Η Τοπική Αυτοδιοίκηση εμφανίζεται ως ενδιαφερόμενη σε Μέτρα του Προγράμματος, τα οποία αφορούν στον τουρισμό, την ενέργεια και την επιχειρηματικότητα. Έχουν επίσης ενδιαφέρον, οι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης, σε όλα τα Μέτρα που προβλέπεται η σύσταση Φορέων Διαχείρισης, Δικτύωσης, Εμφύχωσης (Κ.Ε.Τ.Α., Ενδιάμεσοι Φορείς).

2.5.3 Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «ΚΟΙΝΩΝΙΑ της ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ» 2000-2006

Βασικοί Στόχοι-Περιεχόμενα του Προγράμματος

Το Ε.Π. «**ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΤΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ**» αποτελεί τον κύριο μοχλό υλοποίησης της συνολικής εθνικής στρατηγικής για την πορεία προς την Κοινωνία της Πληροφορίας.

Την ευθύνη του Επιχειρησιακού Προγράμματος έχει το Υπουργείο Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης.

Το συγκεκριμένο Ε.Π. συνολικής δαπάνης 2.839.078.394 ΕΥΡΩ αναδεικνύεται σε εξαιρετικού ενδιαφέροντος για την Αυτοδιοίκηση, η οποία εμφανίζεται ως άμεσος δικαιούχος ή με έμμεσο ενδιαφέρον στα περισσότερα Μέτρα του Προγράμματος.

Δύο είναι οι στρατηγικοί στόχοι της «Κοινωνίας της Πληροφορίας» για την περίοδο 2000-2006: «**Εξυπηρέτηση του Πολίτη - Βελτίωση της Ποιότητας Ζωής**» και «**Ανάπτυξη και Ανθρώπινο Δυναμικό**».

Μέσα από τις παρεμβάσεις και δράσεις του συγκεκριμένου Προγράμματος, και με τελικούς αποδέκτες τους πολίτες, οι προσφερόμενες υπηρεσίες σε κρίσιμους τομείς, όπως η Δημόσια Διοίκηση, η Υγεία, το Περιβάλλον, οι Μεταφορές, βελτιώνονται με τη λειτουργική ένταξη ολοκληρωμένων συστημάτων Πληροφορικής. Επιπροσθέτως, ενισχύονται και προσαρμόζονται στις ανάγκες του 21ου αιώνα, όλα εκείνα που σχετίζονται με το Ανθρώπινο Δυναμικό (εκπαίδευση, κατάρτιση, απασχόληση, παραγωγικότητα, ανταγωνιστικότητα, εισόδημα) και την Ανάπτυξη (αξιοποίηση νέων τεχνολογιών, ανάπτυξη των τηλεπικοινωνιακών υποδομών, μετάβαση και ενίσχυση της «νέας οικονομίας»).

Για την Αυτοδιοίκηση το Ε.Π. «Κοινωνία της Πληροφορίας» έχει αυξημένο ενδιαφέρον. Από τα δέκα Μέτρα (σε σύνολο 24) που έχει προκηρύξει μέχρι σήμερα η Διαχειριστική Αρχή, η Αυτοδιοίκηση εμφανίζεται ως Τελικός Δικαιούχος, που αντιστοιχούν στο 73,73% (458.900.000 ΕΥΡΩ) του προϋπολογισμού των προκηρυχθέντων.

Ειδικότερα, προνομιακό πεδίο για την Αυτοδιοίκηση αποτελεί αυτό της «Εξυπηρέτησης του Πολίτη» που της δίνει τη δυνατότητα να συμμετέχει (με επιχειρησιακά σχέδια,

μελέτες, πιλοτικά έργα, καινοτόμες ενέργειες) στην δημιουργία ενός «ψηφιακού περιβάλλοντος» με τριπλό στόχο:

τη διευκόλυνση της επικοινωνίας δημόσιας διοίκησης-πολιτών, την παροχή υπηρεσιών με ταχύ, απλό και αντιγραφειοκρατικό τρόπο και την κατάρτιση του ανθρώπινου δυναμικού, έτσι ώστε να είναι σε θέση να υποστηρίξει τον διαρκώς εμπλουτιζόμενο εκσυγχρονισμό της δημόσιας διοίκησης.

Στον τομέα της «Παιδείας και Πολιτισμού» η Αυτοδιοίκηση μπορεί να έχει λόγο στην εισαγωγή των νέων τεχνολογιών στην εκπαίδευση, τον εξοπλισμό και δικτύωση σε όλες της βαθμίδες της.

Στον τομέα «Ανάπτυξη και Απασχόληση», οι δεξιότητες του ανθρώπινου δυναμικού και η δημιουργία ενός ευνοϊκού περιβάλλοντος που διευκολύνει την οικονομική δραστηριότητα, αφορούν την Αυτοδιοίκηση.

Τέλος, ο τομέας των «Επικοινωνιών» ευνοεί την συμμετοχή της Αυτοδιοίκησης στην ενίσχυση του ανταγωνισμού και την παροχή προηγμένων τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών προς τους πολίτες.

2.5.4 Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «ΣΙΔΗΡΟΔΡΟΜΟΙ, ΑΕΡΟΔΡΟΜΙΑ ΚΑΙ ΑΣΤΙΚΕΣ ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΕΣ» 2000-2006

Το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Σιδηρόδρομοι, Αεροδρόμια και Αστικές Συγκοινωνίες», συνολικής δαπάνης ύψους 2.937.600.379 ΕΥΡΩ για την περίοδο 2000-2006, στοχεύει στην αναβάθμιση και επέκταση του συστήματος μεταφορών της χώρας. Την ευθύνη του Ε.Π. έχει το Υπουργείο Μεταφορών και Επικοινωνιών.

Το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «ΣΙΔΗΡΟΔΡΟΜΟΙ, ΑΕΡΟΔΡΟΜΙΑ, ΑΣΤΙΚΕΣ ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΕΣ» θέτει τους παρακάτω γενικούς στρατηγικούς στόχους για τον τομέα των Μεταφορών:

Επέκταση και ποιοτική βελτίωση των υπηρεσιών μεταφορών.

Ανάπτυξη των διεθνών διασυνδέσεων της χώρας για την εξυπηρέτηση της διαρκώς αυξανόμενης μεταφορικής ζήτησης (Διευρωπαϊκά Δίκτυα Μεταφορών κ.α)

Ανάπτυξη εσωτερικών διασυνδέσεων της χώρας με στόχο την περιφερειακή ανάπτυξη και την οικονομική συνοχή.

Βελτίωση των συνθηκών ασφάλειας στις μεταφορές.

Μείωση των δυσμενών επιπτώσεων στο περιβάλλον και εξοικονόμηση ενέργειας.

Ανάδειξη της ταυτότητας των μεγάλων αστικών κέντρων, καθώς και ποιοτική και ποσοτική βελτίωση των αστικών και προαστιακών μέσων μαζικής μεταφοράς.

Ενοποίηση των διαφόρων μεταφορικών μέσων σε δίκτυα μεταφορών.

Με την υλοποίηση του Προγράμματος θα ενισχυθούν σημαντικά το μεταφορικό δίκτυο της χώρας και η σύνδεση της Ελλάδας με τα διευρωπαϊκά δίκτυα μεταφορών, θα διαμορφωθεί ολοκληρωμένη συνεργεία μεταξύ των διαφόρων μεταφορικών μέσων. Οι θετικές συνέπειες στην οικονομική και περιφερειακή ανάπτυξη της χώρας, στη βελτίωση της ποιότητας ζωής, στην ενίσχυση της διεθνούς οικονομικής και πολιτικής παρουσίας της χώρας, αναμένονται σοβαρότατες.

Οι βασικές παρεμβάσεις του Ε.Π. αφορούν τον κύριο σιδηροδρομικό άξονα της χώρας (ΠΑΘΕ), τον ΟΣΕ, τον προασιακό σιδηρόδρομο, το τραμ, τα αεροδρόμια Θεσσαλονίκης και Ηρακλείου.

Για το σύνολο των μέτρων του συγκεκριμένου Επιχειρησιακού Προγράμματος τελικός δικαιούχος είναι το Ελληνικό Δημόσιο. Δεν υπάρχει Μέτρο το οποίο να αφορά άμεσα την πρωτοβάθμια τοπική αυτοδιοίκηση. Όμως, οι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης έχουν κρίσιμο ενδιαφέρον για το Ε.Π. Το ενδιαφέρον τους επικεντρώνεται στη χωρική κατανομή και την αντιμετώπιση των επιπτώσεων από την εκτέλεση των έργων και την υλοποίηση των παρεμβάσεων και δράσεων του συγκεκριμένου προγράμματος.

2.5.5 Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «ΟΔΙΚΟΙ ΑΞΟΝΕΣ, ΛΙΜΑΝΙΑ, ΑΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ» 2000-2006

Βασικοί Στόχοι και Περιεχόμενα του Προγράμματος

Το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «ΟΔΙΚΟΙ ΑΞΟΝΕΣ, ΛΙΜΑΝΙΑ, ΑΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ» 2000-2006 στοχεύει στην αναβάθμιση και επέκταση του συστήματος μεταφορών της χώρας. Με την υλοποίηση του Προγράμματος θα ενισχυθούν σημαντικά το μεταφορικό δίκτυο της χώρας και η σύνδεση της Ελλάδας με τα διευρωπαϊκά δίκτυα μεταφορών, θα διαμορφωθεί ολοκληρωμένη συνεργεία μεταξύ των διαφόρων μεταφορικών μέσων. Οι θετικές συνέπειες στην οικονομική και περιφερειακή ανάπτυξη της χώρας, στη βελτίωση της ποιότητας ζωής, στην ενίσχυση της διεθνούς οικονομικής και πολιτικής παρουσίας της Ελλάδας, αναμένονται σοβαρότατες.

Την ευθύνη του Ε.Π. έχει το Υπουργείο Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων.

Οι βασικές παρεμβάσεις του Ε.Π. αφορούν κύριους οδικούς άξονες ΠΑΘΕ και Εγνατία Οδό, των οποίων η ολοκλήρωση αποτελεί αντικείμενο των δύο πρώτων Αξόνων Προτεραιότητας.

Η κατασκευή και αναβάθμιση των λοιπών κύριων οδικών αξόνων, του Αυτοκινητόδρομου Κεντρικής Ελλάδας, της Ιόνιας Οδού, του Βόρειου Οδικού Άξονα Κρήτης και των Κύριων Οδικών Αξόνων Νησιωτικής Ελλάδας, αποτελούν αντικείμενα του τρίτου Άξονα Προτεραιότητας του Προγράμματος.

Ιδιαίτερο ενδιαφέρον για την Αυτοδιοίκηση παρουσιάζουν οι άξονες που αφορούν την υλοποίηση έργων Αστικής Ανάπτυξης, καθώς εκτός από την ολοκλήρωση του μετρό Αθηνών και την κατασκευή μετρό στη Θεσσαλονίκη, προβλέπονται παρεμβάσεις σε αστικούς οδικούς άξονες των μεγαλύτερων πόλεων της χώρας, όπου και παρατηρείται εντονότερο πρόβλημα κυκλοφοριακής συμφόρησης και ατμοσφαιρικής ρύπανσης. Στα έργα αυτά, παρ' ότι οι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης, δεν είναι τελικοί δικαιούχοι, καλούνται να έχουν λόγο τόσο για τυχόν επιπτώσεις, προκειμένου να γίνουν οι απαραίτητες τροποποιήσεις, όσο και για τυχόν αναγκαία παράπλευρα έργα που πρέπει να γίνουν.

2.5.6 Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ» 2000-2006

Βασική Στόχοι και Περιεχόμενα του Περιβάλλοντος

Το Διαρθρωτικό Πρόγραμμα της Ελλάδας για την περίοδο 2000-2006 αντιμετωπίζει τα ζητήματα της περιβαλλοντικής προστασίας και διαχείρισης του περιβάλλοντος, μέσα από το σύνολο σχεδόν των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων που το συγκροτούν. Κορμός των περιβαλλοντικών κατευθύνσεων και εφαρμογών για την 3η προγραμματική περίοδο είναι το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ», του οποίου την ευθύνη έχει το ΥΠΕΧΩΔΕ.

Οι παρεμβάσεις που χρηματοδοτεί μετά μεγαλύτερα κονδύλια το ΕΠ.ΠΕΡ. είναι αυτές που αφορούν την προστασία και διαχείριση των νερών, την προστασία και διαχείριση των βιοτόπων. Σημαντικές δράσεις του Ε.Π. ανήκουν στους τομείς της διαχείρισης των στερεών αποβλήτων στο σύνολο της χώρας, του περιορισμού της ατμοσφαιρικής ρύπανσης, της καταπολέμησης της θαλάσσιας ρύπανσης, της προστασίας των δασών. Ζητήματα των θεσμών (περιβαλλοντική νομοθεσία, πολεοδομία, έλεγχος τήρησης της νομοθεσίας, εφαρμογής των πολεοδομικών διατάξεων κ.α.) και ευαισθητοποίησης στα αντικείμενα του Ε. Π., περιλαμβάνονται επίσης στις δραστηριότητες του ΕΠ.ΠΕΡ.

Το Ε.Π. «ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ», παρουσιάζει εξαιρετικά σημαντικό ενδιαφέρον για την Αυτοδιοίκηση, καθώς οι Ο.Τ.Α. είναι Τελικοί Δικαιούχοι στη μεγάλη πλειοψηφία των Μέτρων.

Οι δυνατότητες της πρωτοβάθμιας Αυτοδιοίκησης να αξιοποιήσει το Πρόγραμμα για παρεμβάσεις στους παραδοσιακούς τομείς δραστηριοποίησης της, χωροταξία, αναπλάσεις, περιβάλλον, είναι σημαντικές. Το Πρόγραμμα συγχρηματοδοτεί την υλοποίηση ολοκληρωμένων τοπικών προγραμμάτων για βιώσιμες πόλεις, αναπλάσεις και αναβαθμίσεις περιοχών.

Μέσω του ΕΠ.ΠΕΡ, οι Δημοτικές Επιχειρήσεις Ύδρευσης και Αποχέτευσης (Δ.Ε.Υ.Α.) στην περιφέρεια, αποκτούν σημαντικά περιθώρια δράσης, τόσο στον τομέα παρακολούθησης της ποιότητας των νερών, όσο και για την εξοικονόμηση υδατικών πόρων.

2.5.7 Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ» 2000-2006

Βασικοί Στόχοι Πολιτισμού 2000-2006

Η προστασία και ανάδειξη της πολιτιστικής κληρονομιάς, συγχρόνως με την ανάπτυξη του σύγχρονου ελληνικού πολιτισμού, είναι ο στρατηγικός στόχος του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Πολιτισμός» 2000-2006, συνολικής δαπάνης ύψους 604.900.000 ΕΥΡΩ.

Βασικά εργαλεία, αλλά και ειδικότερους στόχους του προγράμματος, αποτελούν η εισαγωγή στον τομέα του πολιτισμού και χρήση των προσφερόμενων από την Κοινωνία της Πληροφορίας δυνατοτήτων, που με τη σειρά της προϋποθέτει και συνεπάγεται την ενίσχυση και εξειδίκευση του Ανθρώπινου Δυναμικού.

Την ευθύνη του Επιχειρησιακού Προγράμματος έχει το Υπουργείο Πολιτισμού.

Το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Πολιτισμός» προβλέπει έργα και ενέργειες στον τομέα του πολιτισμού που «τρέχουν» παράλληλα με αντίστοιχες άλλων Επιχειρησιακών Προγραμμάτων (π.χ. «Ανθρώπινο Δυναμικό», «Κοινωνία της Πληροφορίας»), Κοινοτικών Πρωτοβουλιών (π.χ. INTERREG III), του Ταμείου Συνοχής και

ανταγωνιστικών προγραμμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Το Ε.Π. ενθαρρύνει και χρηματοδοτεί Δράσεις που σχετίζονται, με την προστασία και ανάδειξη Μνημείων και αρχαιολογικών χώρων, την αναβάθμιση των υπαρχόντων, αλλά και την δημιουργία νέων μουσείων που θα παρέχουν ποιοτικώς αναβαθμισμένες υπηρεσίες, και την ολοκλήρωση Μητροπολιτικών συνεδριακών και πολιτιστικών κέντρων.

Στο πλαίσιο αυτό αυξημένο ενδιαφέρον έχουν οι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης για τις προβλεπόμενες δράσεις που ενδεικτικά μπορούν να αφορούν :

διεθνών εκδηλώσεων διοργανώσεων, όπως είναι η Πολιτιστική Ολυμπιάδα, οι Ολυμπιακοί Αγώνες 2004, την κατασκευή, ανακαίνιση, επέκταση καθώς και τη διαμόρφωση ή τη βελτίωση του περιβάλλοντος χώρου και την ενίσχυση του εξοπλισμού κτιρίων, όπου μπορούν να λαμβάνουν χώρα εκδηλώσεις πολιτισμού, τη διοργάνωση εκπαιδευτικών προγραμμάτων για παιδιά διαφόρων ηλικιών την παραγωγή CD-ROM πολιτιστικού περιεχομένου, τη δημιουργία κόμβων πολιτισμού στο διαδίκτυο και την ενίσχυση διευρωπαϊκών ή ελληνικών δικτύων πόλεων με κεντρικό άξονα τον πολιτισμό.

2.5.8 Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ-ΑΡΧΙΚΗ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ (ΕΠΕΑΕΚ)» 2000-2006

Η βελτίωση της ποιότητας του ανθρώπινου δυναμικού, ως ο κύριος παράγοντας ανάπτυξης της οικονομίας, και η δημιουργία μιας ανοικτής κοινωνίας που θα εξασφαλίζει καθεστώς ίσων ευκαιριών στην αγορά εργασίας και θα διευκολύνει την πρόσβαση των πολιτών της στα συστήματα εκπαίδευσης, είναι η βασική κατεύθυνση των Μέτρων του Επιχειρησιακού Προγράμματος για την Εκπαίδευση και την Αρχική Επαγγελματική Κατάρτιση.

Την ευθύνη του Επιχειρησιακού Προγράμματος έχει το Υπουργείο Παιδείας.

Περίπου τα 2/3 του συνολικού προϋπολογισμού του Ε.Π., ο οποίος ανέρχεται σε 2.484.599.244 ΕΥΡΩ, οδηγούνται σε Μέτρα που προωθούν την ισότητα στις ευκαιρίες πρόσβασης στην αγορά εργασίας, ιδιαίτερα για εκείνους που απειλούνται με κοινωνικό αποκλεισμό, καθώς και σε Μέτρα για την προώθηση και βελτίωση της επαγγελματικής κατάρτισης στο πλαίσιο της δια βίου μάθησης. Η επιλογή να χρηματοδοτηθούν περισσότερο τα Μέτρα αυτά, γίνεται τόσο από την ανάγκη ευελιξίας και προσαρμοστικότητας προσόντων και δεξιοτήτων στις μεταβαλλόμενες συνθήκες της αγοράς εργασίας, όσο και από το γεγονός, ότι το κύριο βάρος της ανεργίας φέρουν οι νέοι (20-24 ετών), οι γυναίκες και γενικότερα οι νεοεισερχόμενοι στην αγορά εργασίας, καθώς και το γεγονός ότι ο ένας στους δύο άνεργους έχει παραμείνει εκτός απασχόλησης για διάστημα τουλάχιστον 12 μηνών.

Παρ' ότι το Επιχειρησιακό αυτό Πρόγραμμα, δεν έλκει το άμεσο ενδιαφέρον της Αυτοδιοίκησης, καθώς σε περιορισμένο αριθμό μέτρων μπορεί να διεκδικήσει ως τελικός δικαιούχος την άμεση χρηματοδότηση μέτρων και δράσεων, εν τούτοις αξιόλογο πεδίο δράσης αποτελούν για τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης τα προγράμματα περιβαλλοντικής εκπαίδευσης, τα έργα για την αναβάθμιση των υποδομών για την βελτίωση της εκπαίδευσης, καθώς και για την προώθηση της ισότητας ευκαιριών για την πρόσβαση στην αγορά εργασίας. Οι Δήμοι, ως συνδικαιούχοι με άλλους φορείς, μπορούν μεταξύ άλλων να αναλάβουν τη δημιουργία Κέντρων Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης, τη βελτίωση και δημιουργία

υποδομών για άτομα με ειδικές ανάγκες και την ανάπτυξη υποδομών σχολείων δεύτερης ευκαιρίας.

2.5.9 Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ-ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ» 2000-2006

Το Τομεακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ-ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ» είναι ένα από τα βασικά και κρίσιμα εργαλεία, με τα οποία υποστηρίζεται και υλοποιείται η Εθνική Πολιτική για την Απασχόληση και την Επαγγελματική Κατάρτιση στην Προγραμματική Περίοδο 2000-2006.

Την ευθύνη του Προγράμματος έχει το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

Η Στρατηγική της Εθνικής Πολιτικής Απασχόλησης κατευθύνεται στην αποτελεσματική αντιμετώπιση της ανεργίας και την δημιουργία του κατάλληλα εξειδικευμένου ανθρώπινου δυναμικού, στο οποίο θα στηρίζεται η αναπτυξιακή διαδικασία της χώρας.

Οι Στόχοι, που ενσωματώνονται ως βασικοί Στόχοι και του Ε.Π. «ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ», είναι: Η Πρόληψη της ανεργίας και ιδιαίτερα της μακροχρόνιας.

Η Προώθηση ίσων ευκαιριών πρόσβασης στην αγορά εργασίας για όλους και ιδιαίτερα για εκείνους που απειλούνται με Κοινωνικό Αποκλεισμό.

Η Βελτίωση της πρόσβασης και της συμμετοχής των γυναικών στην αγορά εργασίας.

Η Βελτίωση της ικανότητας ένταξης στην αγορά εργασίας. Η Ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας. Η Ενθάρρυνση της προσαρμοστικότητας των εργαζομένων και των επιχειρήσεων.

Για να είναι αποτελεσματικές οι πολύμορφες Δράσεις του Ε.Π. «ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ», εισάγονται συστηματικά στο Πρόγραμμα ορισμένα

χαρακτηριστικά, τα οποία επικεντρώνονται στη βελτίωση της Ποιότητας των παρεμβάσεων: η εξατομικευμένη προσέγγιση του αναζητούντος εργασία, η ενεργοποίηση με σύγχρονους όρους των Κέντρων Προώθησης της Απασχόλησης, η ενεργός συμμετοχή μη Κυβερνητικών Οργανώσεων, η πιστοποίηση των δομών και των προγραμμάτων της κατάρτισης, η σύνδεση αρχικής και συνεχιζόμενης κατάρτισης.

Το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ» για να υλοποιηθεί, προδιαγράφει τη συμμετοχή της ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ. Αντίστοιχα για τους Δήμους, μέσα από τις δράσεις του Προγράμματος, ανοίγει ευρύ πεδίο για ουσιαστικές παρεμβάσεις σε όφελος των πολιτών, της ποιότητας ζωής και της αναπτυξιακής προσπάθειας.

Η Αυτοδιοίκηση, επειδή γνωρίζει τα χαρακτηριστικά του προβλήματος της ανεργίας στο τοπικό επίπεδο και τις ευκαιρίες απασχόλησης, μπορεί, αξιοποιώντας το Ε.Π., να αναζητά και να προωθεί τις καλύτερες δυνατές λύσεις για τον πολίτη, και με τη συνεργασία των κοινωνικών εταίρων.

2.5.10 Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «ΥΓΕΙΑ-ΠΡΟΝΟΙΑ» 2000-2006

Οι τομείς της Υγείας, της Ψυχικής Υγείας, της Πρόνοιας και το Ανθρώπινο Δυναμικό που εργάζεται στους τομείς αυτούς, είναι το τετράπτυχο γύρω από το οποίο αρθρώνεται το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Υγείας-Πρόνοιας» 2000-2006 του 3ου Κ.Π.Σ., συνολικής δαπάνης ύψους 513.300.000 ΕΥΡΩ. Την ευθύνη του Προγράμματος έχει το Υπουργείο Υγείας-Πρόνοιας.

Πρώτος Στόχος του Προγράμματος είναι να στηρίξει τη περιφερειακή συγκρότηση

του Εθνικού Συστήματος Υγείας, την οργανωτική και λειτουργική του αναδιάρθρωση. Ο δεύτερος Στόχος κατατείνει στην ολοκλήρωση της ψυχιατρικής μεταρρύθμισης. Εδώ, η μερίδα του λέοντος ανήκει στην προσπάθεια αποασυλοποίησης του μεγαλύτερου δυνατού αριθμού χρονίως ψυχικά ασθενών, που ζουν έγκλειστοι, κάτω από κακές συνθήκες διαβίωσης, σε ψυχιατρικά ιδρύματα. Η προσπάθεια συνοδεύεται από σειρά ενεργειών ανοιχτών πολιτικών πρόληψης, θεραπείας και κοινωνικής και οικονομικής επανένταξης των ασθενών.

Τα άτομα με ειδικές ανάγκες και όσοι πλήττονται, ή απειλούνται με κοινωνικό αποκλεισμό, αποτελούν το αντικείμενο του τρίτου στόχου, με την εφαρμογή παροχή υπηρεσιών ανοιχτής (μη ιδρυματικής) φροντίδας και την ενίσχυση μορφών αυτόνομης, ή ημιαυτόνομης διαβίωσης. Στην επίτευξη αυτών των στόχων καλείται να συμβάλει και η Αυτοδιοίκηση.

Ειδικότερα, οι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης εμφανίζονται ως τελικοί δικαιούχοι, στην ανάπτυξη εκείνων των δομών που θα διευκολύνουν και θα εξυπηρετήσουν την ολοκληρωμένη εφαρμογή της Ψυχιατρικής Μεταρρύθμισης, καθώς και στην ανάληψη πρωτοβουλιών υποστήριξης των ατόμων που πλήττονται ή είναι αποκλεισμένα από την αγορά εργασίας. Ενδιαφέρον μπορούν να έχουν οι Ο.Τ.Α. για τις παρεμβάσεις πρόληψης κι ενίσχυσης της κοινωνικής αλληλεγγύης και κοινωνικοοικονομικής ένταξης, ή επανένταξης.

2.5.11. Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Αγροτική Ανάπτυξη Ανασυγκρότηση της Υπαίθρου».

Η σύνταξη του Επιχειρησιακού Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης Ανασυγκρότησης της Υπαίθρου έγινε με βάση τις κατευθύνσεις της 5^{ης} εγκυκλίου του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας, τα περιεχόμενα του Σχεδίου Περιφερειακής Ανάπτυξης 2000-2006 αλλά και σύμφωνα με τα προσδιοριζόμενα από τους νέους κανονισμούς των διαρθρωτικών ταμείων της Ε.Ε. Παράλληλα, ελήφθησαν υπόψη όλες οι ενδεικτικές κατευθύνσεις που περιλαμβάνονται στα έγγραφα εργασίας της Επιτροπής της Ε.Ε.

Το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα αυτό είναι το πρόγραμμα του Εθνικού σκέλους του Γ'ΚΠΣ. Το συνολικό κόστος του Ε.Π, ανέρχεται στο ποσό των 3.010,155 εκατ. Ευρω, όπου η συμμετοχή της Κοινότητας (Ταμείο ΕΓΤΠΕ) είναι 1.233,418 εκατ. Ευρώ, αντίστοιχα.

Οι στρατηγικοί στόχοι του προγράμματος είναι:

-Η βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της ελληνικής γεωργίας ενόψει των προκλήσεων ενός συνεχώς ανταγωνιστικότερου διεθνούς περιβάλλοντος.

-Η βιώσιμη και ολοκληρωμένη ανάπτυξη της υπαίθρου για να αυξηθεί η ανταγωνιστικότητα και η ελκυστικότητά της και να αποκατασταθεί η κοινωνική και οικονομική της λειτουργία.

-Η διατήρηση και βελτίωση του περιβάλλοντος και των φυσικών πόρων της υπαίθρου.

2.6 ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΤΤΙΚΗΣ (Π.Ε.Π ΑΤΤΙΚΗΣ)

Στη νέα παγκοσμιοποιημένη οικονομία, αιχμή του δόρατος της ανταγωνιστικότητας των εθνικών οικονομιών είναι τα μητροπολιτικά αστικά κέντρα. Ιδιαίτερα για την Ελλάδα, όπου το ήμισυ του πληθυσμού κατοικεί σε μερικές εκατοντάδες τετραγωνικά χιλιόμετρα στην Αθήνα, και το σύνολο σχεδόν των κέντρων λήψης απόφασης του Ιδιωτικού και δημοσίου τομέα επίσης συγκεντρώνονται κυρίως στην Αττική.

Η Αθήνα και η Θεσσαλονίκη αποτελούν τα μόνα αστικά κέντρα της χώρας με δυνατότητα ανάληψης ενός διεθνώς διακριτού ρόλου, με πιθανότητες κατάληψης μιας θέσης στον επερχόμενο πανευρωπαϊκό καταμερισμό αστικών λειτουργιών. Μεταξύ των άλλων οι Ολυμπιακοί Αγώνες του 2004 χρειάζονται να συμβάλλουν σημαντικά προς αυτή τη κατεύθυνση.

Κεντρικός στόχος του Π.Ε.Π Αττικής, ο οποίος υποστηρίζεται και άλλα Επιχειρησιακά Προγράμματα του 3^{ου} Κ.Π.Σ., είναι η ανάδειξη της Αθήνας σε πόλο ανάπτυξης ευρωπαϊκής εμβέλειας.

Ταυτόχρονα, στην Αθήνα συσσωρεύονται εντονότατα προβλήματα ανεργίας, κοινωνικού αποκλεισμού, εγκληματικότητας, περιβαλλοντικής υποβάθμισης, συγκρούσεων χρήσεων γης, κυκλοφοριακών αδιεξόδων, ποιότητας ζωής, τα οποία συνιστούν και εμπόδιο στην αναπτυξιακή διαδικασία. Η κατάσταση ανατροφοδοτεί τις ενδοπεριφερειακές ανισότητες, ενώ επιδεινώθηκε με τους σεισμούς του 1999.

Επομένως, άλλοι στρατηγικοί στόχοι του Επιχειρησιακού Προγράμματος της Αττικής έχουν ως περιεχόμενο την αποκατάσταση της ποιότητας ζωής και του περιβάλλοντος, τη μείωση της ανεργίας, τον περιορισμό των ενδοπεριφερειακών ανισοτήτων.

Με βάση τους παραπάνω στόχους, η αναπτυξιακή στρατηγική για την Αττική υλοποιείται στο Ε.Π μέσα από 6 Άξονες Προτεραιότητας, που επιμερίζονται σε 31 Μέτρα, και έχουν συνολικό προϋπολογισμό 1.534.338.022 Ευρώ.

- Διεύρυνση του διεθνούς ρόλου της Πρωτεύουσας
- Αποκατάσταση της Ποιότητας Ζωής και του Περιβάλλοντος
- Μείωση της Ανεργίας και αντιμετώπιση του Κοινωνικού Αποκλεισμού
- Μείωση των ενδοπεριφερειακών ανισοτήτων, με έμφαση στις δυτικές περιοχές, στις εσωτερικές ζώνες και στο νησιωτικό χώρο της Περιφέρειας Αττικής
- Αποκατάσταση των επιπτώσεων από τον σεισμό του 1999 στην Αττική
- Τεχνική βοήθεια

Με βάση τα προβλήματα που συναντάμε στην Περιφέρεια Αττικής γίνονται κάποιες ενέργειες για την εξάλειψή τους με σκοπό μια καλύτερη ποιότητα ζωής. Αυτά είναι τα εξής:

Διεύρυνση του διεθνούς ρόλου της πρωτεύουσας και ένταξή της στο δίκτυο των μεγάλων ευρωπαϊκών αστικών κέντρων.

Ανάδειξη και προβολή της ιστορικής και πολιτιστικής φυσιογνωμίας της πόλης. Αξιοποίηση των Ολυμπιακών Αγώνων του 2004. Αξιοποίηση του νέου αεροδρομίου, του λιμένα Πειραιά και των αναβαθμισμένων σιδηροδρομικών και οδικών αξόνων.

Αποκατάσταση της ποιότητας ζωής και την περιβαλλοντικής ισορροπίας.

Ενίσχυση των υποδομών και των εξοπλισμών στους τομείς των αστικών συγκοινωνιών, της υγείας- πρόνοιας και της εκπαίδευσης, καθώς και των λοιπών υποδομών διαχείρισης του αστικού κύκλου. Απορρύπανση της ατμόσφαιρας, διαχείριση απορριμμάτων, ανάπτυξη υποβαθμισμένων περιοχών, αντιμετώπιση των πλημμυρικών φαινομένων.

Μείωση της ανεργίας και αντιμετώπιση του κοινωνικού αποκλεισμού.

Ταχύτερη αύξηση των θέσεων εργασίας, απασχόλησης του εργατικού δυναμικού, εμπύχωση και προσανατολισμός των ανέργων για την επιτυχή ένταξή τους στην αγορά εργασίας. Μέτρα ομαλής ενσωμάτωσης των νομικών οικονομικών μεταναστών και βελτίωσης της πρόσβασης στην αγορά εργασίας για ευαίσθητες κοινωνικές ομάδες και τις νέες γυναίκες.

Μείωση των ενδοιαστικών ανισοτήτων.

Συγκέντρωση της προσπάθειας δημιουργίας νέων θέσεων απασχόλησης, αναβάθμισης της κοινωνικής υποδομής κυκλοφοριακής αποσυμφόρησης, δημιουργία χώρων πρασίνου και αναψυχής, για την αποκατάσταση της κοινωνικής συνοχής και της ομαλής λειτουργίας του συνόλου της πόλης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

3.1 ΣΗΜΑΝΤΙΚΟΤΕΡΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΠΟΥ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΖΟΥΝ ΟΙ ΚΑΤΟΙΚΟΙ ΤΟΥ 1ου, 2ου ΚΑΙ 3ου, ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΑΘΗΝΑΙΩΝ

Με την τελευταία ενότητα του ερωτηματολογίου επιχειρήθηκε η καταγραφή των σημαντικότερων προβλημάτων που αντιμετωπίζουν οι κάτοικοί του.

Βλέπουμε στον Πίνακα Ε την αξιολόγηση των προβλημάτων αυτών.

Πίνακας Ε. Αξιολόγηση Προβλημάτων (% απαντήσεων)

	Έλλειψη ελεύθερων χώρων	Έλλειψη χώρων στάθμευσης	Καθαριότητα	Αυθαίρετες κατασκευές/ όψεις κτιρίων/ παλαιότητα κτιρίων	Άλλο
Πάρα πολύ σημαντικό	22,6%	47,2%	29,1%	2,9%	22,3 %
Πολύ σημαντικό	34,8%	27,4%	29,8%	4,0%	23,2%
Σημαντικό	24,4%	14,5%	25,5%	19,4%	9,8%
Λίγο σημαντικό	14,4%	8,3%	11,6%	62,9%	21,4%
Ασήμαντο	3,7%	2,6%	4,0%	10,9%	26,8%
Σύνολο	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Πηγή: Πρωτογενής έρευνα (Μάρτιος – Απρίλιος 2003)

Με βάση την έρευνα, βλέπουμε ότι το 34,8% των κατοίκων θεωρεί πολύ σημαντικό πρόβλημα την έλλειψη ελεύθερων χώρων.

Παρατηρούμε ότι το 34,8% είναι ένα μεγάλο ποσοστό του πληθυσμού αυτού, που θεωρεί ότι η έλλειψη ελεύθερων χώρων είναι πολύ σημαντική.

Για την αντιμετώπιση του προβλήματος ο Δήμος Αθηναίων έχει αρχίσει να λαμβάνει κάποια δραστικά μέτρα. Αυτά είναι η διαμόρφωση πεζοδρομίων και κοινόχρηστων χώρων, για την καλύτερη εξυπηρέτηση των πεζών και των ατόμων με ειδικές ανάγκες.

Για την έλλειψη χώρων στάθμευσης παρατηρούμε ότι ένα 47,2% των κατοίκων αυτών θεωρεί πάρα πολύ σημαντικό πρόβλημα αυτό. Είναι γνωστό ότι το πρόβλημα της στάθμευσης είναι ένα μείζον πρόβλημα που ταλαιπωρεί εδώ και καιρό τους Δημότες της Αθήνας. Η έλλειψη χώρων στάθμευσης είναι ένα πρόβλημα που απασχολεί τους κατόχους Ι.Χ, καθώς χάνουν χρόνο και χρήμα αναζητώντας επί ώρες ένα χώρο στάθμευσης και όταν καταφεύγουν σε ένα Ιδιωτικό πάρκινγκ τους ζητούν υπέρογκα ποσά.

Το πρόβλημα αυτό όμως δεν παραμένει εκεί, έχει και αντίκτυπο και στους πεζούς, διότι δυσκολεύει την καθημερινή τους μετακίνηση για την πρόσβασή τους στα πεζοδρόμια και προπάντων σε άτομα με ειδικές ανάγκες.

Στο πρόβλημα της καθαριότητας βλέπουμε ένα 29,8% θεωρεί πολύ σημαντικό το πρόβλημα αυτό. Για το θέμα της καθαριότητας παρατηρούμε ότι ο Δήμος Αθηναίων έχει αρχίσει και αντιμετωπίζει το πρόβλημα με διάφορες ενέργειες.

Μερικές ενέργειες από αυτές είναι η τοποθέτηση κάδων, η πρόσληψη περισσότερου προσωπικού καθαριότητας, συχνότερα δρομολόγια απορριμματοφόρων. Αντίθετα ένα 62,9% των κατοίκων υποστηρίζει ότι η Αυθαίρετες κατασκευές, η όψη κτιρίων και κάποια παλαιά κτίρια αποτελούν λιγότερο σημαντικά προβλήματα της πόλης.

Ωστόσο ο Δήμος έχει προβεί σε κάποιες αναπαλαιώσεις κτιρίων, με στόχο την μετατροπή τους σε χώρους πολλαπλών πολιτιστικών χρήσεων.

Θα πρέπει να αναφερθεί ότι στις απαντήσεις των 362 νοικοκυριών του δείγματος, κατεγράφησαν στην κατηγορία 'άλλο/τι' 241 προβλήματα. Μεταξύ αυτών την υψηλότερη συχνότητα με 10 απαντήσεις και στις δυο περιπτώσεις παρουσιάζουν τα ναρκωτικά και η εγκληματικότητα.

Παρατηρούμε λοιπόν ότι οι κάτοικοι θεωρούν σημαντικότερα προβλήματα αυτά με τα οποία έρχονται αντιμέτωποι καθημερινά, παρά αυτά που έχουν σχέση με την αισθητική της πόλης.

3.2 ΣΗΜΑΝΤΙΚΟΤΕΡΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΤΟΥ 4^{ου} ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΑΘΗΝΑΙΩΝ

ΙΕΡΑΡΧΗΣΗ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΩΝ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΟΧΗ

Τα προβλήματα του 4^{ου} Δημοτικού Διαμερίσματος είναι παραπλήσια των άλλων τριών Δημοτικών Διαμερισμάτων.

Η έλλειψη ελεύθερων χώρων

Χώροι στάθμευσης

Καθαριότητα

Αυθαίρετες κατασκευές

Εγκληματικότητα

Ναρκωτικά

Πορνεία

Άλλο

Κατά την διάρκεια της επεξεργασίας των ερωτηματολογίων φάνηκε ότι ένα μεγάλο ποσοστό των ερωτηθέντων, στην κατηγορία «Άλλο» απαντούσε και στη συνέχεια ιεραρχούσε σε αρκετές περιπτώσεις ως πρώτο, την ύπαρξη αλλοδαπών στην περιοχή. Παράλληλα ενδιαφέρον αποτελεί το γεγονός ότι την ίδια άποψη υποστήριξαν και αλλοδαποί κάτοικοι της περιοχής.

ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΠΑΝΤΗΣΕΩΝ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΗΝ ΥΠΗΚΟΟΤΗΤΑ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΑ ΙΕΡΑΡΧΗΣΗΣ

	ΕΛΛΗΝΕΣ	ΑΛΛΟΔΑΠΟΙ
ΕΛΛΕΙΨΗ ΧΩΡΩΝ	176	35
ΧΩΡΟΙ ΣΤΑΘΜΕΥΣΗΣ	174	26
ΚΑΘΑΡΙΟΤΗΤΑ	198	38
ΑΥΘΑΙΡΕΤΑ	77	20
ΕΓΚΛΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ	121	17
ΝΑΡΚΩΤΙΚΑ	89	14
ΠΟΡΝΕΙΑ	24	6
ΑΛΛΟΔΑΠΟΙ	42	4
ΑΛΛΟ	48	4

Παρατηρούμε ότι στην έλλειψη χώρων 176 Έλληνες το θεώρησαν σημαντικό, και 35 Αλλοδαποί. Στους χώρους στάθμευσης απάντησαν 174 Έλληνες και το θεώρησαν σημαντικό και 26 Αλλοδαποί.

Στην καθαριότητα 198 Έλληνες θεώρησαν ότι είναι σημαντικό πρόβλημα και 38 Αλλοδαποί, όπου αυτό συγκεντρώνει και το μεγαλύτερο αριθμό απαντήσεων ανεξαρτήτως ιεράρχησης.

Στα Αυθαίρετα απάντησαν 77 Έλληνες και 20 Αλλοδαποί.

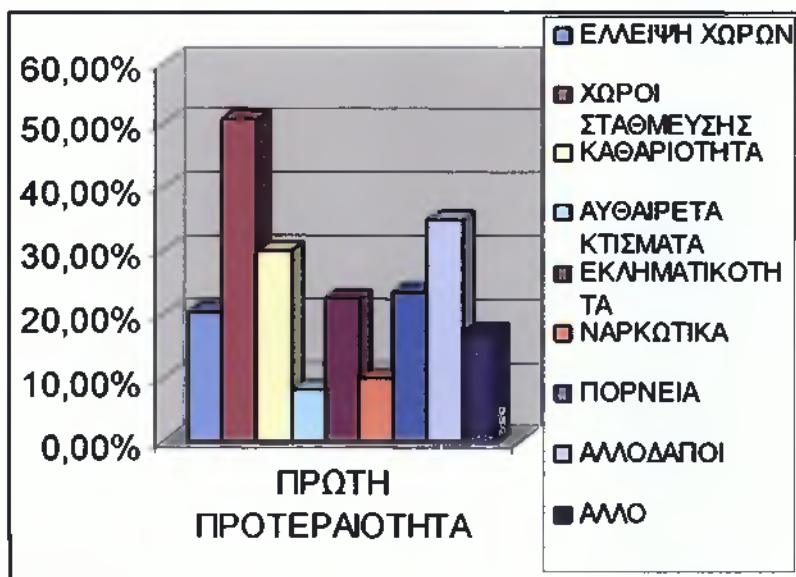
Στην Εγκληματικότητα βλέπουμε ότι 121 άτομα το θεώρησαν σημαντικότερο και 17 Αλλοδαποί.

Στα ναρκωτικά 89 άτομα Έλληνες και 14 των Αλλοδαπών.

Στην πορνεία 24 άτομα Έλληνες και 6 Αλλοδαπούς.

Για τους Αλλοδαπούς θεώρησαν 42 άτομα Έλληνες ότι είναι ένα σημαντικό πρόβλημα και 4 Αλλοδαποί.

Διάγραμμα : % απαντήσεων σε σχέση με την ιεράρχηση των προβλημάτων της περιοχής

Στο παραπάνω διάγραμμα απεικονίζονται τα ποσοστά των απαντήσεων ανά κατηγορία προβλήματος που τίθενται ως προτεραιότητα από τους ερωτηθέντες. Το πρόβλημα των χωρών στάθμευσης αποτελεί το πρώτο πρόβλημα, με ποσοστό 51%, για τους κατοίκους της περιοχής, ενώ ως άμεση προτεραιότητα ακολουθεί με ποσοστό 34,8% η ύπαρξη των αλλοδαπών στην περιοχή. Ανάλογα σημαντικά ποσοστά συγκεντρώνουν η πορνεία και η καθαριότητα. Στην κατηγορία «Άλλο» αναφέρθηκαν προβλήματα όπως η αύξηση των δημοτικών τελών και ο φωτισμός της περιοχής.

Το 4^ο Δημοτικό Διαμέρισμα συγκροτείται από 5 συνοικίες που αποτελούνται ακολούθως από συγκεκριμένες γειτονιές:

Ακαδημία Πλάτωνος:

- Ακαδημία Πλάτωνος
- Άγιος Γεώργιος

Κολωνός:

- Κολωνός
- Άγιος Κωνσταντίνος

Σεπόλια:

- Σεπόλια
- Άγιος Μελέτης
- Λόφος Σκουζέ

Νιρβάνα:

- Τρεις Γέφυρες
- Κάτω Πατήσια
- Θυμαράκια

Κολοκυνθού

Η περιοχή, η οποία περικλείεται από σημαντικούς οδικούς άξονες (όπως Κηφισού, Αθηνών, Αδμήτου, Ιωνίας, Νιρβάνα), αποτελεί μια από τις πλέον υποβαθμισμένες περιοχές της Αθήνας, με διαφοροποιημένο πληθυσμιακό προφίλ (ημεδαπούς, αλλοδαπούς, κ.α.) και με διαφορετικές χρήσεις γης (βιομηχανία, εμπόριο κ.λ.π). Ιδιαίτερο ενδιαφέρων παρουσιάζει η ύπαρξη μεγάλων εκτάκτων οι οποίες χρησιμοποιούνται για μεγάλες εγκαταστάσεις μαζικών μεταφορών (αστικού ή υπεραστικού τύπου), αμαξοστοιχίες ΟΣΕ κ.α. Επιμέρους, στην **Ακαδημία Πλάτωνος** ανήκει το μεγάλο ομώνυμο Πάρκο, το οποίο έχει αφενός μεν συνολική έκταση περίπου 215 στρέμματα, αφετέρου δε προφανέστατα σημάδια εγκατάλειψης. Το ανεπαρκές αποχετευτικό δίκτυο και η υπερσυγκέντρωση αλλοδαπών στην περιοχή, καθώς και η έντονη παρουσία της βιοτεχνικής ζώνης κοντά στο πάρκο, συμβάλλουν στην οικολογική επιβάρυνση της περιοχής και υποβαθμίζουν το βιοτικό επίπεδο. Ο **Κολωνός** αντιμετωπίζει πρόβλημα όπως η διέλευση του προαστιακού σιδηροδρόμου και η σταδιακή μετατροπή των εγκαταλελειμμένων σπιτιών σε εστίες μόλυνσης και χώρους στέγασσης αλλοδαπών.

Ειδικότερα σε ό,τι αφορά στον προαστιακό, οι κάτοικοι αποδέχονται το αρχικό σχέδιο της υπογειοποίησης των γραμμών ενώ η προοπτική της υπέργεια κατασκευής τους έχει εγείρει έντονες διαμαρτυρίες. Στην περιοχή των **Σεπολίων** κρίνεται ανεπαρκής η αστυνόμευση και παρατηρούνται δυσκολίες στην κυκλοφορία ενώ στη **Νιρβάνα** τα όποια προβλήματα ανάγονται στις

παρενέργειες της λειτουργίας του σταθμού υπεραστικών λεωφορείων κεντρικής και βόρειας Ελλάδας. Τέλος, η **Κολοκυνθού** είναι ίσως η πιο υποβαθμισμένη περιοχή του διαμερίσματος. Στην βόρεια ζώνη υπάρχουν αρκετά εγκαταλελειμμένα οικόπεδα, τα οποία αποτελούν ισχυρές εστίες μόλυνσης. Εδώ βρίσκεται εξάλλου και η αφετηρία του μετρό, με αποτέλεσμα αισθητικές αλλοιώσεις και επιβάρυνση στην κυκλοφορία και τους χώρους στάθμευσης. Το παλιό Βουστάσιο, που είναι και η ζώνη παρέμβασης, βρίσκεται στη νότια ζώνη και παραμένει αναξιοποίητο. Μεγάλο τμήμα της ζώνης στερείται αποχετευτικού δικτύου, ενώ την ίδια στιγμή, πολλά εγκαταλελειμμένα κτίσματα αλλοτινών επιχειρήσεων έχουν μετατραπεί σε ξενώνες αλλοδαπών. Ο χώρος των περιβολιών χαρακτηρίζεται από άναρχη δόμηση και ελλιπή κοινωνική υποδομή.

Καταγραφή των Ιδιαίτερων Χαρακτηριστικών και προβλημάτων της Περιοχής

Αναμφίβολα, το 4^ο Δημοτικό διαμέρισμα αποτελεί έναν ιδιαίτερα υποβαθμισμένο χώρο. Η ευρύτερη περιοχή στην οποία ανήκουν οι δυτικές συνοικίες του Δήμου Αθηναίων φιλοξενεί πολλές λειτουργούσες βιομηχανίες και βιοτεχνίες. Τα περιβαλλοντικά προβλήματα συνοψίζονται σε ανεπιθύμητα επακόλουθα όπως οι εκπομπές αέριων ρύπων (μονοξειδίο του άνθρακα, οξειδία του αζώτου και του θείου), η παραγωγή υγρών αποβλήτων και η πιθανή διοχέτευσή τους σε δίκτυο άλλο από εκείνο που οδηγεί σε μονάδα βιολογικού καθαρισμού, ο θόρυβος που προκαλείται από τις παραγωγικές δραστηριότητες και την κυκλοφορία των οχημάτων και η πιθανότητα κάποιου μεγάλης έκτασης βιοτεχνικού ατυχήματος ή εκδήλωσης μιας μεγάλης έκτασης πυρκαγιάς. Ως άλλα κύρια προβλήματα ολόκληρου του Διαμερίσματος αναγνωρίζονται το κυκλοφοριακό, η σχετική έλλειψη χώρων στάθμευσης, η καθαριότητας, οι λίγοι αθλητικοί χώροι, η ανεργία, η κρίση που μαστίζει τον επιχειρηματικό κόσμο της περιοχής, η ανισότητα των προσφερομένων ευκαιριών για τις μειονεκτούσες ομάδες, η αυξανόμενη τάση συγκέντρωσης αλλοδαπών, καθώς και η συνέπεια ελλιπούς αστυνόμευσης, αύξησης του αισθήματος της ανασφάλειας και αυτά είναι τα προβλήματα τα όποια απασχολούν καθημερινά τον κάτοικο αυτών των περιοχών.

Για την ανάπτυξη ενός Επιχειρησιακού Προγράμματος ολοκληρωμένων παρεμβάσεων αστικής ανάπτυξης στην περιοχή του 4^{ου} διαμερίσματος του Δήμου Αθηναίων απαιτείται η δημιουργία ενός αρχικού πλαισίου στο οποίο θα προσδιορίζονται αρχικά οι στόχοι και στη συνέχεια οι βασικοί άξονες παρέμβασης. Οι άξονες αυτοί προσδιορίζονται μεν από την Περιφέρεια Αττικής, απαιτείται ωστόσο η εξειδίκευση τους με βάση τις συγκεκριμένες ανάγκες της περιοχής παρέμβασης ώστε να υπάρξουν βιώσιμες και αποτελεσματικές προτάσεις.

Στο παρακάτω πίνακα αναφέρονται ενταλμένα έργα και προτάσεις που είναι στην φάση της έγκρισης και άλλα στην φάση της αξιολόγησης, τα οποία έργα και προτάσεις χρηματοδοτούνται αποκλειστικά από το Γ Κ.Π.Σ. Επίσης δείχνετε ο προϋπολογισμός των έργων των προτάσεων, αλλά και ο φορέας υλοποίησής τους.

ΤΙΤΛΟΣ ΕΡΓΟΥ	ΠΥ (σε €)	ΦΟΡΕΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ	ΦΟΡΕΑΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ	ΑΝΑΛΥΣΗ ΠΥ ΠΡΟΤΑΣΗΣ (σε €)	
				ΕΡΓΑ ΥΠΟΔΟΜΗΣ	ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ & ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ ΔΙΚΤΥΑ
ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΕΓΚΕΚΡΙΜΕΝΕΣ (2002)					
ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΗ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΔΗΜΟΥ ΑΘΗΝΑΙΩΝ Α.Ε. ΠΑ ΤΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΝΕΑΣ ΔΟΜΗΣ ΒΟΗΘΕΙΑ ΣΤΟ ΣΠΙΤΙ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΟΧΗ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑ 1	186.471,02	ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΔΗΜΟΥ ΑΘΗΝΑΙΩΝ Α.Ε. - Α.Ε.Δ.Α. Α.Ε.	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΑΤΤΙΚΗΣ		186.471,02
ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΗ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΔΗΜΟΥ ΑΘΗΝΑΙΩΝ Α.Ε. ΠΑ ΤΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΝΕΑΣ ΔΟΜΗΣ ΒΟΗΘΕΙΑ ΣΤΟ ΣΠΙΤΙ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΟΧΗ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑ 2	186.471,02	ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΔΗΜΟΥ ΑΘΗΝΑΙΩΝ Α.Ε. - Α.Ε.Δ.Α. Α.Ε.	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΑΤΤΙΚΗΣ		186.471,02
ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΗ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΔΗΜΟΥ ΑΘΗΝΑΙΩΝ Α.Ε. ΠΑ ΤΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΝΕΑΣ ΔΟΜΗΣ ΒΟΗΘΕΙΑ ΣΤΟ ΣΠΙΤΙ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΟΧΗ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑ 3	186.471,02	ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΔΗΜΟΥ ΑΘΗΝΑΙΩΝ Α.Ε. - Α.Ε.Δ.Α. Α.Ε.	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΑΤΤΙΚΗΣ		186.471,02
ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΗ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΔΗΜΟΥ ΑΘΗΝΑΙΩΝ Α.Ε. ΠΑ ΤΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΝΕΑΣ ΔΟΜΗΣ ΒΟΗΘΕΙΑ ΣΤΟ ΣΠΙΤΙ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΟΧΗ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑ 4	186.471,02	ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΔΗΜΟΥ ΑΘΗΝΑΙΩΝ Α.Ε. - Α.Ε.Δ.Α. Α.Ε.	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΑΤΤΙΚΗΣ		186.471,02
ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΗ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΔΗΜΟΥ ΑΘΗΝΑΙΩΝ Α.Ε. ΠΑ ΤΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΝΕΑΣ ΔΟΜΗΣ ΒΟΗΘΕΙΑ ΣΤΟ ΣΠΙΤΙ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΟΧΗ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑ 5	186.471,02	ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΔΗΜΟΥ ΑΘΗΝΑΙΩΝ Α.Ε. - Α.Ε.Δ.Α. Α.Ε.	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΑΤΤΙΚΗΣ		186.471,02
ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΗ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΔΗΜΟΥ ΑΘΗΝΑΙΩΝ Α.Ε. ΠΑ ΤΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΝΕΑΣ ΔΟΜΗΣ ΒΟΗΘΕΙΑ ΣΤΟ ΣΠΙΤΙ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΟΧΗ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑ 6	186.471,02	ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΔΗΜΟΥ ΑΘΗΝΑΙΩΝ Α.Ε. - Α.Ε.Δ.Α. Α.Ε.	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΑΤΤΙΚΗΣ		186.471,02
ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΗ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΔΗΜΟΥ ΑΘΗΝΑΙΩΝ Α.Ε. ΠΑ ΤΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΝΕΑΣ ΔΟΜΗΣ ΒΟΗΘΕΙΑ ΣΤΟ ΣΠΙΤΙ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΟΧΗ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑ 7	186.471,02	ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΔΗΜΟΥ ΑΘΗΝΑΙΩΝ Α.Ε. - Α.Ε.Δ.Α. Α.Ε.	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΑΤΤΙΚΗΣ		186.471,02
ΜΕΡΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ	1.305.297,14				1.305.297,14
ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΕΓΚΕΚΡΙΜΕΝΕΣ (2003)					
ΔΙΚΤΥΟ ΚΟΙΝΟΧΡΗΣΤΩΝ ΧΩΡΩΝ, ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΥΠΟΔΟΜΩΝ ΚΑΙ ΧΩΡΩΝ ΣΤΑΘΜΩΣΗΣ ΣΤΗ ΒΙΩΤΟΝΙΑ ΚΟΛΛΑΚΥΝΟΥ 2004-2008 (ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΟΔΟΔΙΑΣΤΑΣΕΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΥ ΤΩΝ ΕΡΓΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΣΥΜΦΕΡΟΝΤΩΝ)	6.000.000,00	ΔΗΜΟΣ ΑΘΗΝΑΙΩΝ - ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΔΗΜΟΥ ΑΘΗΝΑΙΩΝ Α.Ε. - Α.Ε.Δ.Α. Α.Ε.	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΑΤΤΙΚΗΣ	2.700.000,00	3.300.000,00
ΤΟΠΙΚΕΣ ΠΡΟΤΟΒΟΥΛΙΕΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ	2.014.694,00	ΔΗΜΟΣ ΑΘΗΝΑΙΩΝ - ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΔΗΜΟΥ ΑΘΗΝΑΙΩΝ Α.Ε. - Α.Ε.Δ.Α. Α.Ε.	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΑΤΤΙΚΗΣ		2.014.694,00
ΣΥΝΤΗΡΗΣΗ & ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΥΠΟΓΡΥΠΩΝ ΓΥΜΝΑΣΙΩΝ ΜΝΗΜΕΙΩΝ & ΑΘΛΗΤΩΝ	800.000,00	ΔΗΜΟΣ ΑΘΗΝΑΙΩΝ	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΑΤΤΙΚΗΣ	800.000,00	
ΑΝΑΠΛΑΣΗ ΧΩΡΩΝ ΒΑΡΒΑΚΕΙΟΥ ΟΙΚΑΤΕΛΟΣ	2.152.842,00	ΔΗΜΟΣ ΑΘΗΝΑΙΩΝ	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΑΤΤΙΚΗΣ	2.152.842,00	
ΜΕΤΑΤΡΟΠΗ ΚΤΙΡΙΟΥ ΜΕΤΑΦΟΡΕΙΟΥ ΣΕ ΧΩΡΟ ΠΟΛΥΚΑΛΩΝ ΠΟΛΥΣΤΡΕΦΙΚΩΝ ΧΡΗΣΕΩΝ	4.723.712,00	ΔΗΜΟΣ ΑΘΗΝΑΙΩΝ	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΑΤΤΙΚΗΣ	4.723.712,00	
ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΗ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΔΗΜΟΥ ΑΘΗΝΑΙΩΝ Α.Ε. ΠΑ ΤΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΝΕΑΣ ΔΟΜΗΣ Κ.Η.Φ.Η. ΣΤΟΝ ΔΗΜΟ ΑΘΗΝΑΙΩΝ	247.782,25	ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΔΗΜΟΥ ΑΘΗΝΑΙΩΝ Α.Ε. - Α.Ε.Δ.Α. Α.Ε.	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΑΤΤΙΚΗΣ	247.782,25	
ΜΕΡΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ	15.938.116,25			10.624.421,26	6.314.694,00
ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΠΟΥ ΕΧΟΥΝ ΥΠΟΒΑΛΕΙ (2003) - ΣΕ ΦΑΣΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ					
ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΚΑΙ ΕΠΙΣΚΕΥΕΣ ΣΤΟ ΔΙΑΤΗΡΗΤΕΟ ΚΤΙΡΙΟ Δ12 ΤΕΧΝΟΠΟΛΗΣ ΑΘΗΝΩΝ	2.806.890,15	ΔΗΜΟΣ ΑΘΗΝΑΙΩΝ	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΑΤΤΙΚΗΣ	2.806.890,15	
ΣΥΣΤΗΜΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ, ΤΗΛΕΜΑΤΙΚΗΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΚΑΙ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΥ ΤΟΥ ΜΕΤΑΦΟΡΙΚΟΥ ΕΡΓΟΥ ΤΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗΣ ΚΑΘΑΡΙΟΤΗΤΑΣ ΔΗΜΟΥ ΑΘΗΝΑΙΩΝ - SMART WASTE TRANSPORTATION SYSTEM (S.W.T.S.)	1.797.287,50	ΔΗΜΟΣ ΑΘΗΝΑΙΩΝ	ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΤΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ	1.797.287,50	
ΑΝΕΓΕΡΣΗ ΠΑΙΔΙΚΟΥ ΣΤΑΘΜΟΥ ΕΠΙ ΤΩΝ ΟΔΩΝ ΣΙΟΚΟΥ & ΑΥΛΩΝΟΣ - ΣΕΠΟΛΙΑ	1.039.147,28	ΔΗΜΟΤΙΚΟΙ ΠΑΙΔΙΚΟΙ ΣΤΑΘΜΟΙ ΔΗΜΟΥ ΑΘΗΝΑΙΩΝ	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΑΤΤΙΚΗΣ	1.039.147,28	
ΑΝΕΓΕΡΣΗ ΠΑΙΔΙΚΟΥ ΣΤΑΘΜΟΥ ΕΠΙ ΤΩΝ ΟΔΩΝ ΙΦΟΝΤΟΣ & ΕΡΓΟΤΙΜΟΥ - ΠΑΚΡΑΤΙ	1.050.200,00	ΔΗΜΟΤΙΚΟΙ ΠΑΙΔΙΚΟΙ ΣΤΑΘΜΟΙ ΔΗΜΟΥ ΑΘΗΝΑΙΩΝ	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΑΤΤΙΚΗΣ	1.050.200,00	
ΑΝΕΓΕΡΣΗ ΠΑΙΔΙΚΟΥ ΣΤΑΘΜΟΥ ΕΠΙ ΤΩΝ ΟΔΩΝ ΛΕΩΝΙΔΟΥ & ΘΕΡΜΟΠΥΛΩΝ - ΚΕΡΑΜΕΙΚΟΣ	1.191.800,00	ΔΗΜΟΤΙΚΟΙ ΠΑΙΔΙΚΟΙ ΣΤΑΘΜΟΙ ΔΗΜΟΥ ΑΘΗΝΑΙΩΝ	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΑΤΤΙΚΗΣ	1.191.800,00	
ΙΣΟΓΕΙΟΣ ΒΡΕΦΟΝΗΠΙΑΚΟΣ ΣΤΑΘΜΟΣ ΛΕΝΟΡΜΑΝ	967.600,00	ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΒΡΕΦΟΚΟΜΕΙΟ ΑΘΗΝΩΝ	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΑΤΤΙΚΗΣ	967.600,00	
ΜΕΡΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ	8.952.924,93			8.952.924,93	
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΓΙΑ ΠΡΟΣΛΗΨΕΙΣ ΜΕΡΙΚΗΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΠΟΥ ΕΧΕΙ ΥΠΟΒΑΛΕΙ (2003) - ΣΕ ΦΑΣΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ					
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ ΣΤΟ Δ. ΑΘΗΝΑΙΩΝ (ΠΡΟΣΛΗΨΕΙΣ ΜΕΡΙΚΗΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ)	18.994.747,39	ΔΗΜΟΣ ΑΘΗΝΑΙΩΝ	ΥΠ.ΟΙΚΟ. - ΥΠ.ΕΣ.Δ.Δ.Α. - ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΑΤΤΙΚΗΣ		18.994.747,39
ΜΕΡΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ	18.994.747,39				18.994.747,39
ΑΔΟΚΛΗΡΩΜΕΝΕΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ (2003) ΓΙΑ ΤΙΣ ΟΠΟΙΕΣ ΑΝΑΜΕΝΑΤΑΙ Η ΠΡΟΚΗΡΥΞΗ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΓΙΑ ΝΑ ΥΠΟΒΑΛΟΥΝ					
ΑΝΑΠΛΑΣΗ ΠΕΖΟΔΡΟΜΩΝ ΑΡΙΣΤΟΓΕΙΤΩΝΟΣ - ΑΡΜΟΔΙΟΥ & ΤΩΝ ΠΑΡΑΚΕΙΜΕΝΩΝ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΩΝ ΤΗΣ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΟΓΟΡΑΓΟΡΑΣ	1.751.003,99	ΔΗΜΟΣ ΑΘΗΝΑΙΩΝ	ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΑΤΤΙΚΗΣ	1.751.003,99	
ΜΕΡΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ	1.751.003,99			1.751.003,99	
ΣΥΝΟΛΟ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ (ΕΡΓΑ ΥΠΟΔΟΜΗΣ / ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ & ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ ΔΙΚΤΥΑ)				21.328.350,07	25.614.738,53
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ	46.943.088,60				

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4^ο

Με στόχο την αστική ανάπτυξη και την αναβάθμιση της καθημερινότητας των δημοτών μέσω δυναμικών παρεμβάσεων με την δημιουργία νέων δομών και υπηρεσιών, ο Δήμος Αθηναίων υλοποιεί σήμερα από πόρους του Γ Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης προγράμματα ύψους 1.305.297,14 €, έχει ήδη εξασφαλίσει επιπλέον το ποσό των 15.939.115, 25 € και αναμένεται να ξεκινήσει άμεσα η υλοποίηση των εν λόγω έργων, έχει υποβάλει και βρίσκονται προς έγκριση προγράμματα ύψους 8.952.924,93 €, και έχει ετοιμάσει ακόμη προτάσεις ύψους 1.751.003,89 € για τις οποίες είναι έτοιμος να τις υποβάλει μόλις προκηρυχθούν τα σχετικά προγράμματα. Το συνολικό ποσό ανέρχεται σε 27.948.341,21 € (έργα υποδομής 21.080.587,82 € και απασχόληση – κοινωνικά δίκτυα 6.867.753,59 €).

Παράλληλα, αφού προέβη στην εξυγίανση των πρακτικών υλοποίησης Ευρωπαϊκών προγραμμάτων, η Αναπτυξιακή Εταιρεία Δήμου Αθηναίων συμμετέχει σε προγράμματα συνολικού προϋπολογισμού ύψους 27.747.129,80, από τα οποία της αντιστοιχεί προϋπολογισμός ύψους 1.500.000 €. Ο χαρακτήρας των προγραμμάτων αυτών είναι πιλοτικός και έχουν, ως σκοπό, την ανάπτυξη και μεταφορά τεχνογνωσίας και καλών πρακτικών στους τομείς της κοινωνικής συνοχής, του περιβάλλοντος, του πολιτισμού, των νέων τεχνολογιών και του τουρισμού. Επίσης, από τις υποβαλλόμενες στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή νέες προτάσεις, αναμένεται ότι στο επόμενο εξάμηνο θα εγκριθούν προγράμματα ύψους 1.022.160 €.

Τόσο τα Ευρωπαϊκά προγράμματα, όσο και το ΓΚΠΣ αποτελούν οχήματα για την αποτελεσματικότητα του Δήμου και τις καινοτομικές προσεγγίσεις του αναφορικά με την αστική οικονομική και κοινωνική ανασυγκρότηση της Αθήνας, τα οποία θα συνεχίσει να διεκδικεί με συνέπεια και δυναμισμό.

4.1 ΕΓΚΕΚΡΙΜΕΝΑ ΕΡΓΑ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΟΥ Γ' ΚΠΣ

1^{ος} ΑΞΟΝΑΣ: ΔΙΕΥΡΥΝΣΗ ΤΟΥ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΡΟΛΟΥ ΤΙΣ ΠΡΩΤΕΥΟΥΣΑΣ.

ΜΕΤΡΟ 1.3: ΑΙΣΘΗΤΙΚΕΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ ΣΕ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟΥΣ ΧΩΡΟΥΣ ΚΑΙ ΜΝΗΜΕΙΑ.

4.1.1 ΕΡΓΟ: «ΣΥΝΤΗΡΗΣΗ & ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΥΠΑΙΘΡΙΩΝ ΓΛΥΠΤΩΝ ΜΝΗΜΕΙΩΝ ΔΗΜΟΥ ΑΘΗΝΑΙΩΝ»

Ο Δήμος Αθηναίων διαθέτει στους υπαίθριους χώρους του σήμερα 230 γλυπτά (αδριάντες, προτομές, ολόσωμα, στήλες, ελεύθερες συνθέσεις) εκ των οποίων τα 170 ανήκουν στην ιδιοκτησία-διαχείριση του Δήμου. Το έργο περιλαμβάνει την αποκατάσταση 54 γλυπτών μνημείων αναμφισβήτητης ιστορικής & καλλιτεχνικής αξίας, μοναδικότητας και σπανιότητας, που έχουν φιλοτεχνηθεί από σπουδαίους γλύπτες, και απέσπασαν διακρίσεις σε εγχώριους και διεθνείς καλλιτεχνικούς διαγωνισμούς. Τα μνημεία αυτά που υποφέρουν κυρίως από την ατμοσφαιρική ρύπανση, που οδηγεί σε διάβρωση και από βανδαλισμούς. Οι εργασίες θα περιλαμβάνουν τεκμηρίωση, μεταφορά σε εργαστήριο συντήρησης, καθαρισμός, εργασίες συντήρησης μαρμαρίνων επιφανειών, εργασίες συντήρησης μπρούτζινων επιφανειών, εργασίες

συμπλήρωσης, τελική προστασία, ανάδειξη μνημείων. Τα γλυπτά που αποτελούν αντικείμενο του έργου, αρκετά από τα οποία χρονολογούνται από τον 19ο αιώνα και τις αρχές του 20ου αιώνα, δεν έχουν συντηρηθεί επιστημονικά στο παρελθόν. Η ανάγκη συντήρησης είναι επιτακτική, προκειμένου να συμβάλει στη διάσωσή τους και την σηματοδότηση σχέσης προστασίας από τους πολίτες, και στην ανάδειξη και διεύρυνση του διεθνούς ρόλου της πρωτεύουσας. Με Προϋπολογισμό 800.000,00 Ευρώ.

2^{ος} ΆΞΟΝΑΣ: ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΤΙΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΖΩΗΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ.

ΜΕΤΡΟ 2.3: ΑΝΑΠΛΑΣΗ ΠΕΡΙΟΧΩΝ ΜΕ ΣΗΜΑΝΤΙΚΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ.

4.1.2 ΕΡΓΟ: «ΑΝΑΠΛΑΣΗ ΧΩΡΩΝ ΒΑΡΒΑΚΕΙΟΥ ΠΛΑΤΕΙΑΣ»

Το έργο περιλαμβάνει την ανάπλαση της ΠΛΑΤΕΙΑΣ ΒΑΡΒΑΚΕΙΟΥ, έκτασης περίπου 3 στρεμμάτων, που περιλαμβάνεται στις ανάμεσα στις οδούς ΑΡΙΣΤΟΓΕΙΤΟΝΟΣ (ΠΕΖΟΔΡΟΜΟΣ), ΔΥΤΙΚΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΟΔΟ ΑΘΗΝΑΣ, ΝΟΤΙΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΟΔΟ ΑΡΜΟΔΙΟΥ (ΠΕΖΟΔΡΟΜΟΣ), ΚΑΙ ΑΝΑΤΟΛΙΚΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΟΔΟ ΣΩΚΡΑΤΟΥΣ. Η αρχιτεκτονική λύση αφορά στην διαμόρφωση ενός συνόλου πολιτιστικής δραστηριότητας, αναψυχής, στάσης με στόχο τη συνολική αναβάθμιση της περιοχής που θα αποτελέσει πόλο έλξης, με φυτεύσεις, καθιστικά, περίπτερο πληροφόρησης και αναψυκτήριο, και διευκολύνσεις πρόσβασης για ΑμΕΑ. Με Προϋπολογισμό 2.152.942,00 Ευρώ.

5^{ος} ΑΞΟΝΑΣ: ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΑΠΟ ΤΟ ΣΕΙΣΜΟ ΣΤΗΝ ΑΤΤΙΚΗ ΤΗΝ 7-9-1999

ΜΕΤΡΟ 5.5:ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΥΠΟΔΟΜΩΝ ΚΑΙ ΜΕΓΑΛΩΝ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΩΝ ΓΕΓΟΝΟΤΩΝ ΣΥΓΧΡΟΝΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΤΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ 2000-2006

4.1.3 ΕΡΓΟ:«ΜΕΤΑΤΡΟΠΗ ΚΤΙΡΙΟΥ ΜΕΤΑΞΟΥΡΓΕΙΟΥ ΣΕ ΧΩΡΟ ΠΟΛΛΑΠΛΩΝ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΩΝ ΧΡΗΣΕΩΝ»

Αντικείμενο του έργου είναι η μετατροπή του κτιριακού συγκροτήματος του Παλαιού Μεταξουργείου για την εγκατάσταση διαφόρων πολιτιστικών δραστηριοτήτων του Δήμου Αθηναίων. Το κτίριο στη παρούσα φάση του είναι πλήρως ερειπωμένο, αν και σε τμήματά του στεγάζονται, λαθραία, άστεγοι, και λειτουργούν υποτυπώδη καταστήματα & βιοτεχνίες στην πλευρά της οδού Μυλλέρου, προς την γωνία με την οδό Μ. Αλεξάνδρου. Θα περιλαμβάνει:

- α) Βιβλιοθήκη.
- β) Εκθεσιακός χώρος
- γ) Αίθουσα Πολλαπλών Χρήσεων
- δ) Παιδικό Τμήμα.

Προϋπολογισμός 4.723.747 ευρώ

4^{ος} ΆΞΟΝΑΣ: ΜΕΙΩΣΗ ΤΩΝ ΕΝΔΟΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΩΝ ΑΝΙΣΟΤΗΤΩΝ ΜΕ ΕΜΦΑΣΗ ΣΤΙΣ ΔΥΤΙΚΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΤΙΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΕΣ ΖΩΝΕΣ ΚΑΙ ΣΤΟ ΝΗΣΙΩΤΙΚΟ ΧΩΡΟ ΤΙΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΑΤΤΙΚΗΣ

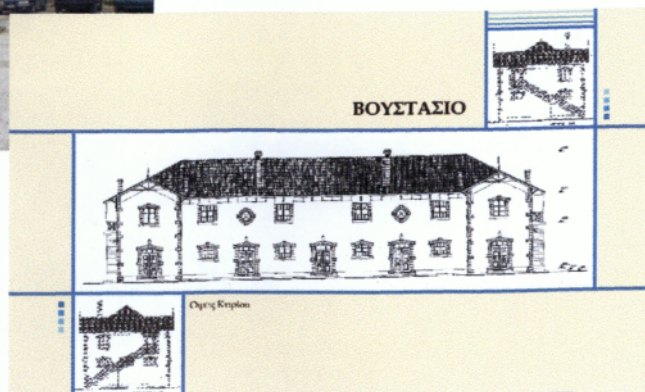
ΜΕΤΡΟ 4.2: ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΕΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ ΑΣΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΣΕ ΤΟΠΙΚΕΣ ΖΩΝΕΣ ΜΙΚΡΗΣ ΚΛΙΜΑΚΑΣ- ΕΤΠΑ: ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΟΙΚΙΣΤΙΚΟΥ ΙΣΤΟΥ- ΧΩΡΟΙ ΠΡΑΣΙΝΟΥ, ΑΝΑΨΥΧΗΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ.

4.1.4 ΕΡΓΟ: ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗΣ ΑΣΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ - "ΔΙΚΤΥΟ ΚΟΙΝΟΧΡΗΣΤΩΝ ΧΩΡΩΝ, ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΥΠΟΔΟΜΩΝ ΚΑΙ ΧΩΡΩΝ ΣΤΑΘΜΕΥΣΗΣ ΣΤΗ ΓΕΙΤΟΝΙΑ ΚΟΛΟΚΥΝΘΟΥ 2004-2006"

Με Προϋπολογισμό 6.000.000,00 Ευρώ.

4.1.5 ΕΡΓΟ: ΑΝΑΠΛΑΣΗ ΚΑΙ ΜΕΤΑΤΡΟΠΗ ΤΟΥ ΚΤΙΡΙΟΥ ΒΟΥΣΤΑΣΙΟΥ ΣΕ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟ - ΠΟΛΥΔΥΝΑΜΟ ΚΕΝΤΡΟ

Το έργο που προτείνεται περιλαμβάνει την μετατροπή του κτιρίου του Βουστασίου σε Πολιτιστικό – Πολυδύναμο Κέντρο, που θα έχει συνέργια με κοινωνικές υποδομές. Προβλέπεται η αποκατάσταση του κτιρίου σε πλήρη λειτουργική μορφή, ώστε να συντελέσει στην αναβάθμιση της περιοχής και της ποιότητας ζωής των κατοίκων της περιοχής, αλλά κυρίως στην εξυπηρέτηση των αναγκών διαφόρων κοινωνικών ομάδων.

Στο ισόγειο θα δημιουργηθούν χώροι συνάθροισης και συνεργασίας μικρών ομάδων έως 15 ατόμων, που θα λειτουργούν ως εργαστήρια χειροτεχνίας (μικρογλυπτική, ξυλοτεχνία, μεταλλοτεχνία, κ.α.), είτε ως αίθουσες μαθημάτων, σεμιναρίων, κλπ. Στον ίδιο όροφο θα υπάρχουν ακόμη χώρος παροχής συμβουλευτικών υπηρεσιών για κοινωνική ένταξη διαφόρων ομάδων, γραφεία διοίκησης, γραφείο καθηγητών και χώρος εισόδου & πληροφοριών. Στον όροφο θα διαμορφωθεί μια αίθουσα πολλαπλών χρήσεων χωρητικότητας περίπου 200 ατόμων, η οποία θα έχει την δυνατότητα διαχωρισμού σε δύο μικρότερες αίθουσες ίσης επιφάνειας. Ο ίδιος όροφος θα περιλαμβάνει επίσης μια αποθήκη, γραφεία, χώρους υγιεινής και κλιμακοστάσιο. Η συνολική επιφάνεια του κτιρίου είναι 794 μ².

4.1.6 ΕΡΓΟ: ΑΝΑΠΛΑΣΗ ΤΩΝ ΟΔΩΝ ΚΡΕΟΝΤΟΣ – ΑΝΤΙΓΟΝΗΣ – ΧΑΤΖΗΑΠΟΣΤΟΛΟΥ

Περιλαμβάνει τη διαμόρφωση ενός δικτύου ροής πεζών, αποτελούμενο από τους παραπάνω δρόμους, με διαμόρφωση πεζοδρομίων, ώστε να εξυπηρετούν την απρόσκοπτη κίνηση πεζών και ΑΜΕΑ, διευθέτηση χώρων παρόδιας στάθμευσης, τοποθέτηση εξοπλισμού και επιμέλεια της φυτείας.

4.1.7 ΕΡΓΟ: ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ - ΑΝΑΠΛΑΣΗ ΤΩΝ ΟΔΩΝ ΚΛΕΟΜΗΔΟΥΣ – ΧΑΤΖΗΑΠΟΣΤΟΛΟΥ, ΤΗΣ ΠΛΑΤΕΙΑΣ ΟΡΘΟΔΟΞΙΑΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΚΟΙΝΟΧΡΗΣΤΟΥ ΧΩΡΟΥ ΜΕΤΑΞΥ ΤΩΝ ΟΔΩΝ ΛΕΑΝΔΡΟΥ – ΕΥΤΟΚΙΟΥ – ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΠΟΥΛΟΥ – ΧΑΤΖΗΑΠΟΣΤΟΛΟΥ

Περιλαμβάνει διαμόρφωση υπαίθριου κοινόχρηστου χώρου μεταξύ των οδών Λεάνδρου, Ευτοκίου – Τριανταφυλλοπούλου και Χατζηαποστόλου, έκτασης 8 στρεμμάτων, δίανοιξη - ασφαλτόστρωση τμήματος οδού Χατζηαποστόλου, διαμόρφωση πεζοδρομίων, ώστε να εξυπηρετούν την απρόσκοπτη κίνηση πεζών και ΑΜΕΑ, διευθέτηση χώρων παρόδιας στάθμευσης, τοποθέτηση εξοπλισμού και ανάπτυξη της φυτείας στην οδό Κλεομήδους και σε τμήμα της οδού Χατζηαποστόλου, αναβάθμιση του υπάρχοντος κοινόχρηστου χώρου της Πλατείας Ορθοδοξίας.

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ

3^{ος} ΔΕΞΟΝΑΣ: ΜΕΙΩΣΗ ΑΝΕΡΓΙΑΣ ΚΑΙ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟΥ

ΜΕΤΡΟ 3.4 :ΤΟΠΙΚΕΣ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΕΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ

4.1.8 ΕΡΓΟ: ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΤΟΠΙΚΕΣ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΕΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ

Το πρόγραμμα θα βοηθήσει 215 άνεργους δημότες να βρουν ή να ξαναβρούν απασχόληση.

Από τους 215 ανέργους:

20 ανήκουν στην ομάδα ατόμων με κινητικά προβλήματα
40 Παλιννοστούντες – μετανάστες – Μουσουλμάνοι – ΡΟΜ
15 είναι γυναίκες αρχηγοί μονογονεικών οικογενειών
20 είναι μακροχρόνιοι άνεργοι

Ιδιαίτερη έμφαση θα δοθεί στους δημότες που κατοικούν στις περιοχές Μαρκόνη (Ελαιώνας), Βοτανικός, Ρουφ, Κάτω και Άνω Πετράλωνα του τρίτου δημοτικού διαμερίσματος, τις περιοχές Κουκάκι, Μακρυγιάννη και Αγίου Παύλου στο πρώτο δημοτικό διαμέρισμα, καθώς και τις περιοχές Δουργούτι, Νέος Κόσμος, Γούβα και Προφήτης Ηλίας του δεύτερου δημοτικού διαμερίσματος, από τις πλέον υποβαθμισμένες περιοχές του Δήμου.

Κύριος στόχος του προγράμματος είναι η κοινωνική και εργασιακή προετοιμασία προκειμένου ένας σημαντικός αριθμός των κατοίκων της προαναφερόμενης περιοχής, από διάφορες ομάδες, να ενταχθεί στην αγορά εργασίας, να βελτιώσει τις δεξιότητές του, να αυξήσει την απασχολησιμότητά του και να τοποθετηθεί σε βιώσιμες θέσεις απασχόλησης.

Ο στόχος αυτός θα επιτευχθεί με την εφαρμογή συνδυασμένων δράσεων πληροφόρησης, επαγγελματικού προσανατολισμού και επαγγελματικής συμβουλευτικής, εκμάθησης της ελληνικής γλώσσας καθώς και προγραμμάτων επαγγελματικής κατάρτισης. Τέλος, τα άτομα που θα ενταχθούν στο πρόγραμμα θα επιδοτηθούν είτε για να απασχοληθούν σε μία επιχείρηση είτε για να δημιουργήσουν τη δική τους επιχείρηση. Με Προϋπολογισμό 2.014.694,00 Ευρώ.

3^{ος} ΑΞΟΝΑΣ: ΜΕΙΩΣΗ ΤΗΣ ΑΝΕΡΓΙΑΣ ΚΑΙ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΟΥ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟΥ.

4.1.9 ΕΡΓΟ: ΔΡΑΣΕΙΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ & ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΔΙΚΤΥΩΝ

ΤΟΜΕΙΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ ΤΟΥ ΤΟΜΕΑ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ & ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΔΙΚΤΥΩΝ	ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΔΡΑΣΕΩΝ
ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΑΓΟΡΑΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ (Προώθηση απασχόληση στην)	A. Επιδότηση της απασχόλησης και της αυτοαπασχόλησης B. Απόκτηση εργασιακής εμπειρίας Γ. Νέες μορφές απασχόλησης
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΝΤΑΞΗ (Δράσεις συμβουλευτικής)	A. Συμβουλευτική B. Δημοσιότητα Γ. Ευαισθητοποίηση Δ. Δικτύωση
ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ & ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ (Δράσεις κατάρτισης, προκατάρτισης, συνοδευτικών, υποστηρικτικών υπηρεσιών)	A. Προγράμματα επαγγελματικής κατάρτισης, εξειδίκευσης προσαρμογής και εμπειρίας B. Προγράμματα προετοιμασίας καταρτιζομένων Γ. Ενδυνάμωση, εμφύχωση, ευαισθητοποίηση, ενεργοποίηση

4^{ος} ΑΞΟΝΑΣ: ΜΕΙΩΣΗ ΤΩΝ ΕΝΔΟΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΩΝ ΑΝΙΣΟΤΗΤΩΝ ΜΕ ΕΜΦΑΣΗ ΣΤΙΣ ΔΥΤΙΚΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ, ΣΤΙΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΕΣ ΖΩΝΕΣ ΚΑΙ ΣΤΟ ΝΗΣΙΩΤΙΚΟ ΧΩΡΟ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΑΤΤΙΚΗΣ

ΜΕΤΡΟ 4.2: Το «Επιχειρησιακό Σχέδιο Ολοκληρωμένης Αστικής Ανάπτυξης σε τοπικές ζώνες μικρής κλίμακας»

Το πρόγραμμα συνδυάζει δράσεις αστικής ανάπλασης, με κεντρική παρέμβαση την ανάπτυξη του Βουρσασίου και τη μετατροπή του σ' ένα σύγχρονο και πολυδύναμο Κέντρο, καθώς και δράσεις κοινωνικής ενσωμάτωσης κατοίκων του 4^{ου} δημοτικού διαμερίσματος. Ο συνδυασμός των δράσεων αστικής ανάπτυξης και των παρεμβάσεων ενίσχυσης της απασχόλησης και της κοινωνικής συνοχής της περιοχής έχουν πολλαπλασιαστικό όφελος για τη συγκεκριμένη ζώνη εφαρμογής.

Δημιουργούνται αστικές υποδομές και κοινωνικές δράσεις και προϋποθέσεις, οι οποίες συμβάλλουν στην ουσιαστική άρση των εμποδίων που αποτρέπουν την ανάπτυξη της περιοχής.

Η κοινωνική συνοχή καθώς και η κοινωνική ενσωμάτωση θα επιτευχθεί μέσω της ανάπτυξης ενός δικτύου διασύνδεσης του εργατικού δυναμικού, των επιχειρήσεων και της τοπικής αγοράς εργασίας, έτσι ώστε να καταπολεμηθούν τα φαινόμενα της ανεργίας και της υποαπασχόλησης τα οποία απειλούν τη συνοχή και την περαιτέρω ανάπτυξη της περιοχής. Η δημιουργία νέων θέσεων εργασίας καθώς και η τόνωση της επιχειρηματικότητας αποτελούν το απαραίτητο προαπαιτούμενο για την επίτευξη αναπτυξιακών διαδικασιών στην περιοχή.

Οι δράσεις που πρόκειται να χρηματοδοτηθούν από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο είναι ύψους 3.300.000 € και αφορούν την πληροφόρηση, την επαγγελματική συμβουλευτική και κατάρτιση και την απασχόληση.

Στην προώθηση της απασχόλησης και τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας στοχεύουν τα προγράμματα επιδότησης της απασχόλησης σε έργα ανάπτυξης της περιοχής, τα προγράμματα δημιουργίας νέων θέσεων απασχόλησης, οι επιχορηγήσεις για τη δημιουργία νέων επιχειρήσεων, η επιδότηση για απόκτηση εργασιακής εμπειρίας και η επιδότηση νέων μορφών απασχόλησης. Οι δράσεις αυτές έρχονται να καλύψουν τις ανάγκες των επιχειρήσεων και να αποτελέσουν, σε συνδυασμό με τα προγράμματα κατάρτισης μοχλό ανάπτυξης και προώθησης της απασχόλησης.

Τα προγράμματα επαγγελματικής κατάρτισης έρχονται να συμπληρώσουν την λογική του Επιχειρησιακού Σχεδίου, αφού η ζήτηση εργατικού δυναμικού είναι ανάγκη να συνοδεύεται από ποιοτική προσφορά στο ίδιο πεδίο. Προγράμματα κατάρτισης σε νέες τεχνολογίες για ΑΜΕΑ, προγράμματα επαγγελματικής κατάρτισης για νέους που έχουν εγκαταλείψει το σχολείο και εξειδίκευσης ανέργων και απασχολούμενων σε τομείς που αντιμετωπίζουν ιδιαίτερα προβλήματα, επιμόρφωση ανέργων για την ανάπτυξη επιτυχούς επιχειρηματικής δραστηριότητας, εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας για μετανάστες στοχεύουν μεταξύ άλλων στην θετική συμβολή στην ένταξη ΑΜΕΑ στην παραγωγική διαδικασία, την καταπολέμηση και θεραπεία της σχολικής διαρροής, τη δημιουργία προϋποθέσεων ανάπτυξης των επιχειρήσεων και την ενσωμάτωση των οικονομικών μεταναστών.

Τέλος, με τη δέσμη δράσεων συμβουλευτικής – πληροφόρηση, επαγγελματικός προσανατολισμός, στήριξη και προώθηση στην απασχόληση και την επιχειρηματικότητα – θα επιτευχθεί η ένταξη στην αγορά εργασίας καθώς και η τοποθέτηση σε βιώσιμες θέσεις απασχόλησης ενός σημαντικού αριθμού των κατοίκων της προαναφερόμενης περιοχής. Οι άμεσα ωφελούμενοι υπολογίζονται στα 400 άτομα.

2^{ος} ΑΞΟΝΑΣ: ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΖΩΗΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

ΜΕΤΡΟ 2.7: ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΤΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΣΤΗΝ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑ ΚΑΙ ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑ ΠΕΡΙΘΑΛΨΗ ΚΑΙ ΠΡΟΝΟΙΑ

4.1.10 ΕΡΓΟ: ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΚΕΝΤΡΟΥ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ ΗΛΙΚΙΩΜΕΝΩΝ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΟΧΗ ΤΟΥ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑΤΟΣ 7

Στόχος του έργου είναι η διευκόλυνση της απεμπλοκής γυναικών από τις οικογενειακές υποχρεώσεις που συνδέονται με την ύπαρξη ηλικιωμένων και εξαρτημένων μελών στο σπίτι. Επιπρόσθετα επιτυγχάνεται η απασχόληση των γυναικών στους τομείς παροχής κοινωνικών υπηρεσιών.

Οι έμμεσα ωφελούμενοι είναι :

Μέλη οικογενειών με ηλικιωμένα και ανήμπορα άτομα αποδεσμευόντάς τα από τις αυξημένες οικογενειακές υποχρεώσεις

Επιχειρήσεις μέσα από την ανάπτυξη νέων θέσεων εργασίας και κατά συνέπεια την αύξηση της παραγωγικότητας

Εργαζόμενοι δημοσίων υπηρεσιών μέσα από την αποσυμφόρηση μια και υπηρεσίες που αφορούν την πρωτοβάθμια Ιατρική Φροντίδα (Νοσοκομεία, Ιατρεία κλπ.) θα παρέχονται από το προσωπικό της δομής.

Ευρύτερες κοινωνικές και οικονομικές ωφέλειες από το έργο

Αύξηση οικογενειακού εισοδήματος λόγω της εργασίας περισσότερων μελών της οικογένειας που έως τώρα δεσμεύονταν από την φροντίδα ηλικιωμένων και ανήμπορων ατόμων

Προώθηση της ισότητας των δύο φύλλων εξαιτίας της πρόσβασης της γυναίκας στην αγορά εργασίας που έως τώρα ο κοινωνικός της ρόλος της επέβαλε την φροντίδα των αδύναμων μελών της οικογένειας

Αύξηση της γυναικείας απασχόλησης μέσα από την κατάκτηση θέσεων εργασίας

Καταπολέμηση αντικειμενικών και υποκειμενικών αιτιών που οδηγούν στον κοινωνικό αποκλεισμό και την ιδρυματοποίηση μέσα από την παροχή υπηρεσιών κοινωνικής φροντίδας προς τους ηλικιωμένους δίνοντάς τους τη δυνατότητα να παραμείνουν στο συγγενικό περιβάλλον

Βελτίωση του δικτύου κοινωνικής πολιτικής μέσα από την λειτουργία της εν λόγω δράσης

2^{ος} ΑΞΟΝΑΣ: ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΖΩΗΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ.

ΜΕΤΡΟ 2.7: ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΤΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΣΤΗΝ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑ ΚΑΙ ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑ ΠΕΡΙΘΑΛΨΗ ΚΑΙ ΠΡΟΝΟΙΑ.

4.1.11 ΕΡΓΟ: ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΒΟΗΘΕΙΑ ΣΤΟ ΣΠΙΤΙ

Από το Ιούνιο του 2003, λειτουργεί το Πρόγραμμα Βοήθεια στο Σπίτι στα 7 διαμερίσματα του Δήμου Αθηναίων, μ' έναν ανθρώπινο δυναμικό 28 ατόμων που αποτελείται από κοινωνικούς λειτουργούς, νοσηλευτές και οικογενειακούς βοηθούς. Στόχος του προγράμματος είναι η παραμονή των ηλικιωμένων στο οικείο φυσικό και κοινωνικό τους περιβάλλον, η διατήρηση της συνοχής της οικογένειάς τους, η αποφυγή χρήσης ιδρυματικής φροντίδας η καταστάσεων κοινωνικού αποκλεισμού, η εξασφάλιση αξιοπρεπούς και υγιούς διαβίωσης και η βελτίωση της ποιότητας ζωής τους. Με συνολικό Προϋπολογισμό και στα 7 Διαμερίσματα 1.305.297,14 Ευρώ.

Οι άμεσα ωφελούμενοι είναι :

Μοναχικά άτομα, χωρίς οικογενειακό - στηρικτικό περιβάλλον .

Άτομα μέσης ή τρίτης ηλικίας με χρόνιες κινητικές δυσλειτουργίες και ψυχοκινητικά προβλήματα.

Άτομα με εισοδηματικό επίπεδο κάτω του μέσου όρου, σε συνδυασμό με σοβαρά προβλήματα υγείας.

Άτομα που διαβιούν με την οικογένειά τους, αλλά χρήζουν ψυχοσυναισθηματικής στήριξης είτε οι ίδιοι, είτε ο οικογενειακός τους περίγυρος.

Από τον Ιούνιο 2003, περισσότερα από 300 άτομα εντάχθηκαν στο πρόγραμμα.

4.2 ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΑ ΕΡΓΑ & ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΟΥ Γ' ΚΠΣ ΣΕ ΦΑΣΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ.

5^{ος} ΑΞΟΝΑΣ: ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΑΠΟ ΤΟ ΣΕΙΣΜΟ ΣΤΗΝ ΑΤΤΙΚΗ ΤΗΝ 7-9-1999

ΜΕΤΡΟ 5.5: ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΒΑΣΙΚΩΝ ΥΠΟΔΟΜΩΝ ΤΙΣ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΟΤΑ

4.2.1 ΕΡΓΟ: «ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΚΑΙ ΕΠΙΣΚΕΥΕΣ ΣΤΟ ΔΙΑΤΗΡΗΤΕΟ ΚΤΙΡΙΟ Δ12 ΤΕΧΝΟΠΟΛΗΣ ΑΘΗΝΩΝ (01 ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΚΑΙ ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΑΝΑΠΛΑΣΗ Δ 12)»

Σκοπός της παρέμβασης είναι η στατική, αισθητική, και λειτουργική αποκατάσταση και επισκευή του κτιρίου που έχει χαρακτηριστεί διατηρητέο, για την διαφύλαξη της πολιτιστικής κληρονομιάς και την λειτουργική του ένταξη στην ΤΕΧΝΟΠΟΛΗ ΑΘΗΝΩΝ. Στον ίδιο χώρο έχει ήδη υλοποιηθεί από τον Δήμο η αναπαλαίωση πολλών παρόμοιων κτιρίων, και το προτεινόμενο έργο έρχεται να συμπληρώσει την προσπάθεια διάσωσης του συνόλου των κτιρίων στην Τεχνόπολη Αθηνών. Η συνολική επιφάνεια του κτιρίου ανέρχεται στα 1.050 μ². Με Προϋπολογισμό 2.906.890,15 Ευρώ.

6^{ος} ΑΞΟΝΑΣ: ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΤΙΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ

4.2.2 ΕΡΓΟ: ΣΥΣΤΗΜΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ, ΤΗΛΕΜΑΤΙΚΗΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΚΑΙ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΥ ΤΟΥ ΜΕΤΑΦΟΡΙΚΟΥ ΕΡΓΟΥ ΤΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗΣ ΚΑΘΑΡΙΟΤΗΤΑΣ ΔΗΜΟΥ ΑΘΗΝΑΙΩΝ (CITY OF ATHENS – SMART WASTE TRANSPORTATION SYSTEM)

Το Σύστημα Επικοινωνίας, Τηλεματικής διαχείρισης και Προγραμματισμού του μεταφορικού έργου της Διεύθυνσης Καθαριότητας Δήμου Αθηναίων "S.W.T.S." είναι:

Πλήρες σύστημα επικοινωνίας όλων των διαθεσίμων μέσων (Τροχαίου υλικού και προσωπικού. | Κινητών μονάδων και σταθερών βάσεων |.

Τηλεματικό σύστημα διαχείρισης των κάθε είδους μέσων με χρήση γεωγραφικών συστημάτων.

Πλήρες μηχανογραφικό σύστημα υποστήριξης και επεξεργασίας δεδομένων και πληροφοριών. Προγραμματισμού.

Το πλήρες σύστημα επικοινωνίας παρέχει την δυνατότητα συνεχούς επικοινωνίας όλων των μονάδων - κινητών και σταθερών - με το κέντρο Επικοινωνίας, την Διεύθυνση, τα αρμόδια τμήματα, τις αποκεντρωμένες υπηρεσίες καθαριότητας του Δήμου και τις λοιπές, άμεσα και έμμεσα εμπλεκόμενες υπηρεσίες.

Το Κέντρο Επικοινωνίας μπορεί να δίνει ανά πάσα στιγμή πληροφορίες – οδηγίες και να μεταφέρει εντολές της Διεύθυνσης και των επιτελικών στελεχών σε κάθε επί μέρους υπεύθυνο, ομάδα αρμοδίων η μονάδες προσωπικού. Η επικοινωνία του Κέντρου με τις διάφορες μονάδες η ομάδες θα γίνεται είτε μέσω καναλιών γενικής ακρόασης, είτε μέσω ξεχωριστών συχνοτήτων. Με Προϋπολογισμό 1.797.287,50 Ευρώ.

2^{ος}: ΑΞΟΝΑΣ: ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΖΩΗΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

ΜΕΤΡΟ 2.5: ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΚΤΙΡΙΑΚΗΣ ΥΠΟΔΟΜΗΣ ΚΑΙ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΥ ΣΤΗΝ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑ ΚΑΙ ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

4.2.3 ΕΡΓΟ: «ΑΝΕΓΕΡΣΗ ΠΑΙΔΙΚΟΥ ΣΤΑΘΜΟΥ ΕΠΙ ΤΩΝ ΟΔΩΝ ΣΙΩΚΟΥ & ΑΥΛΩΝΟΣ - ΣΕΠΟΛΙΑ»

Το προτεινόμενο έργο αφορά στην κατασκευή Δημοτικού Παιδικού Σταθμού στο Δ. Αθηναίων, και συγκεκριμένα επί των οδών ΣΙΩΚΟΥ & ΑΥΛΩΝΟΣ στα ΣΕΠΟΛΙΑ σε οικόπεδο 749,51 μ². Ο Σταθμός θα έχει εμβαδόν 747,34 μ²:

Η δομή θα έχει δυναμικότητα 80 νηπίων και 23 βρεφών (σύνολο 103), και θα απασχολεί 18 εργαζόμενους.

Ωφελούμενοι του έργου αυτού, αλλά και των άλλων 3 παιδικών σταθμών, θα είναι και οι γυναίκες που επιθυμούν να ενταχθούν ή να επανενταχθούν στην

αμειβόμενη ενεργό οικονομική ζωή μέσω της ελάφρυνσής τους από τις οικογενειακές υποχρεώσεις (ανατροφή παιδιών) και γενικότερα οικογένειες των οποίων αυξάνεται το οικογενειακό εισόδημα μέσω της δυνατότητας που παρέχεται στις γυναίκες για απασχόλησή τους. Με Προϋπολογισμό 1.039.147,28 Ευρώ.

4.2.4 ΕΡΓΟ: «ΑΝΕΓΕΡΣΗ ΠΑΙΔΙΚΟΥ ΣΤΑΘΜΟΥ ΕΠΙ ΤΩΝ ΟΔΩΝ ΙΩΦΟΝΤΟΣ & ΕΡΓΟΤΙΜΟΥ - ΠΑΓΚΡΑΤΙ»

Το προτεινόμενο έργο αφορά στην κατασκευή Δημοτικού Παιδικού Σταθμού στο Δ. Αθηναίων, και συγκεκριμένα επί των οδών ΙΩΦΟΝΤΟΣ & ΕΡΓΟΤΙΜΟΥ – ΠΑΓΚΡΑΤΙ σε οικόπεδο 899,04 μ². Ο Σταθμός θα έχει εμβαδόν 1.029,58 μ²:

Η δομή θα έχει δυναμικότητα 90 νηπίων και 23 βρεφών (σύνολο 113), και θα απασχολεί 18 εργαζόμενους. Με Προϋπολογισμό 1.050.200,00 Ευρώ.

4.2.5 ΕΡΓΟ: «ΑΝΕΓΕΡΣΗ ΠΑΙΔΙΚΟΥ ΣΤΑΘΜΟΥ ΕΠΙ ΤΩΝ ΟΔΩΝ ΛΕΩΝΙΔΟΥ & ΘΕΡΜΟΠΥΛΩΝ - ΚΕΡΑΜΕΙΚΟΣ»

Το προτεινόμενο έργο αφορά στην κατασκευή Δημοτικού Παιδικού Σταθμού στο Δ. Αθηναίων, και συγκεκριμένα επί των οδών ΙΩΦΟΝΤΟΣ & ΕΡΓΟΤΙΜΟΥ – ΠΑΓΚΡΑΤΙ σε οικόπεδο 780,56 μ². Ο Σταθμός θα έχει εμβαδόν 1.489,24 μ². Η δομή θα έχει δυναμικότητα 90 νηπίων και 23 βρεφών (σύνολο 113), και θα απασχολεί 18 εργαζόμενους.

Με Προϋπολογισμό 1.191.800,00 Ευρώ.

4.2.6 ΕΡΓΟ: «ΙΣΟΓΕΙΟΣ ΒΡΕΦΟΝΗΠΙΑΚΟΣ ΣΤΑΘΜΟΣ ΛΕΝΟΡΜΑΝ»

Το προτεινόμενο έργο αφορά στην κατασκευή Δημοτικού Παιδικού Σταθμού στο Δ. Αθηναίων, και συγκεκριμένα επί των οδών Ευτοκίου-Λεάνδρου-Ιφιγενείας-Τριανταφυλλοπούλου, σε οικόπεδο 1.944,35 μ². Ο Σταθμός θα έχει εμβαδόν 601,12 μ². Η δομή θα έχει δυναμικότητα 33 παιδιών και 12 βρεφών (σύνολο 45), και θα απασχολεί 16 εργαζόμενους. Με Προϋπολογισμό 967.000,00 Ευρώ.

ΑΝΑΜΕΝΕΤΑΙ Η ΠΡΟΚΗΡΥΞΗ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΓΙΑ ΝΑ ΥΠΟΒΛΗΘΟΥΝ.

4^{ος} ΑΞΟΝΑΣ: ΜΕΙΩΣΗ ΤΩΝ ΕΝΔΟΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΩΝ ΑΝΙΣΟΤΗΤΩΝ ΜΕ ΕΜΦΑΣΗ ΣΤΙΣ ΔΥΤΙΚΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ, ΣΤΙΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΕΣ ΖΩΝΕΣ ΚΑΙ ΣΤΟ ΝΗΣΙΩΤΙΚΟ ΧΩΡΟ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΑΤΤΙΚΗΣ

ΜΕΤΡΟ 4.2: ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΕΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ ΑΣΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΣΕ ΤΟΠΙΚΕΣ ΖΩΝΕΣ ΜΙΚΡΗΣ ΚΛΙΜΑΚΑΣ- ΕΤΠΑ: ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΟΙΚΙΣΤΙΚΟΥ ΙΣΤΟΥ- ΧΩΡΟΙ ΠΡΑΣΙΝΟΥ, ΑΝΑΨΥΧΗΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ.

4.2.7 ΕΡΓΟ: «ΑΝΑΠΛΑΣΗ ΠΕΖΟΔΡΟΜΩΝ ΑΡΙΣΤΟΓΕΙΤΟΝΟΣ – ΑΡΜΟΔΙΟΥ & ΤΩΝ ΠΑΡΑΚΕΙΜΕΝΩΝ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΩΝ ΤΗΣ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΟΠΩΡΑΓΟΡΑΣ»

Η κεντρική ιδέα της αρχιτεκτονικής προσέγγισης αφορά στη ανάπλαση των πεζοδρόμων και των καταστημάτων της οπωραγοράς και την δημιουργία ενός συνόλου χώρων πολλαπλών δραστηριοτήτων. εμπορίου, αστικής διαδρομής και στάσης με στόχο την συνολική αναβάθμιση της περιοχής. Το έργο αφορά στην περιοχή των πεζοδρόμων Αριστογείτονος και Αρμοδίου, στα τμήματα ανάμεσα στις οδούς Αθηνάς και Σωκράτους, καθώς και στα παρακείμενα αυτών καταστήματα της Δημοτικής Οπωραγοράς στην Αθήνα. Η επιφάνεια των πεζοδρόμων εκτείνεται σε 2.600 μ², και των καταστημάτων, που αφορά 43 αυτόνομα καταστήματα, 560 μ². Με Προϋπολογισμό 1.751.003,89 Ευρώ.

4.3 ΟΛΥΜΠΙΑΚΑ ΕΡΓΑ

Με την επιστροφή των Ολυμπιακών Αγώνων στην χώρα μας, ήταν επιτακτική ανάγκη η πόλη να αποκτήσει φιλόξενη όψη. Ο Δήμος Αθηναίων έχει βοηθήσει για την προετοιμασία των Ολυμπιακών Αγώνων.

Στα Ολυμπιακά Έργα και δράσεις που συμμετέχει ο Δήμος Αθηναίων με συνολικό Προϋπολογισμό 112,124 χιλ. Ευρώ.

Σε αυτά συνεπάγονται τα **Ολυμπιακά Τεχνικά Έργα** με προϋπολογισμό 57,852 χιλ. Ευρώ.

A) Έργα Οδοποιίας – Ηλεκτρολογικά Ροή Πεζών με 49.852 χιλ. Ευρώ.

B) Κτιριακά με προϋπολογισμό 8.000 χιλ. Ευρώ.

Γ) προσόψεις με προϋπολογισμό 4.500 χιλ. Ευρώ.

Δ) Πρασίνου με προϋπολογισμό 7.000 χιλ. Ευρώ.

Ε) Καθαριότητα με προϋπολογισμό 30.390 χιλ. Ευρώ.

Στ) Αδέσποτα με προϋπολογισμό 1.782 χιλ. Ευρώ.

Ζ) Πολιτισμός – Προβολή Πόλης με προϋπολογισμό 9.700 χιλ. Ευρώ.

Η) Δικτυακή Πύλη με προϋπολογισμό 900 χιλ. Ευρώ.

Βλέπουμε ότι στα Έργα Οδοποιίας, περιλαμβάνουν Ασφαλτόστρωσης με προϋπολογισμό 8.452 χιλ. Ευρώ. Πλακοστρώσεις – Συντήρηση Μνημείων με προϋπολογισμό 33.600 χιλ. Ευρώ. Αναπλάσεις Πλατειών με προϋπολογισμό 6.300 χιλ. Ευρώ και Πεζοδρομήσεις – Οδοί Ήπιας Κυκλοφορίας με προϋπολογισμό 1.500 χιλ. Ευρώ.

Στα Κτιριακά διακρίνουμε την δημιουργία Στέγαστρο στην Βαρβάκειο με προϋπολογισμό 4.500 χιλ. Ευρώ. Το Δημαρχείο (Κοτζιά) με 1.500 προϋπολογισμό και το Γκάζι με 2.000 χιλ. Ευρώ.

Στις Προσόψεις με προϋπολογισμό 4.500 χιλ. Ευρώ.

Στην κατηγορία πρασίνου παρατηρούμε φυτέψεις Δέντρων με προϋπολογισμό 2.500 χιλ. Ευρώ, λουλούδια με 880 χιλ. Ευρώ προϋπολογισμό και Αναπλάσεις – Φυτεύσεις – Συντηρήσεις με 3.620 χιλ. Ευρώ.

Στον τομέα τις Καθαριότητας διακρίνουμε Μικρά Τεχνικά Έργα με 2.100 χιλ. προϋπολογισμό. Έκτακτες αμοιβές προσωπικού από 3/2004 – 10/2004 με 5.400 χιλ. Ευρώ προϋπολογισμό, μελέτες με 150 χιλ. Ευρώ, μηχανογραφημένες υπηρεσίες καθαριότητας με 400 χιλ. Ευρώ προϋπολογισμό, περιφερειακός σταθμός μεταμόρφωσης με 3.400 χιλ. προϋπολογισμό. Επίσης Γερανοφόρα Οχήματα Από- μάκρυνσης εγκαταλελειμμένων οχημάτων με 380 χιλ. Ευρώ εξοπλισμός καθαριότητας με 18.560 χιλ. προϋπολογισμός.

Για τα Αδέσποτα έχει δοθεί προϋπολογισμός 1.782 Ευρώ, για Πολιτισμό – Προβολή Πόλης με 9.700 χιλ. Ευρώ και για Δικτυακή Πύλη 900 χιλ. Ευρώ προϋπολογισμό.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Ολοκληρώνοντας την εργασία αυτή θα μπορούσαμε να βγάλουμε κάποια συμπεράσματα τα οποία θα μπορούσαν να βοηθήσουν στη λήψη ορισμένων αποφάσεων για την καλύτερη και αποτελεσματικότερη λειτουργία των Δήμων. Όπως παρουσίασα στην Έρευνα του 3^{ου} Κεφαλαίου ένα 34,8 % των κατοίκων θεωρεί πολύ σημαντικό πρόβλημα την έλλειψη ελεύθερων χώρων στάθμευσης, επίσης ένα 29,8 % των κατοίκων την Καθαριότητα. Αντιθέτως ένα 62,9 % θεωρεί λιγότερο σημαντικό της Αυθαίρετες κατασκευές. Βλέπουμε ότι ο Δήμος Αθηναίων έχει αρχίσει να λαμβάνει κάποια δραστικά μέτρα, που αποσκοπούν στην βελτίωση της αισθητικής της πόλης.

Προκειμένου να λυθούν κάποια καθημερινά προβλήματα των πολιτών ο Δήμος έχει προβεί στην αναβάθμιση της πόλης αναλαμβάνοντας διάφορα έργα. Κατά πρώτον έχει αρχίσει να διευρύνει το διεθνές ρόλο τις πρωτεύουσας, παρεμβαίνοντας αισθητικά σε αρχαιολογικούς χώρους και μνημεία, για την καλύτερη συντήρηση και ανάδειξη τους, Για να αποκαταστήσει την ποιότητα ζωής και του περιβάλλοντος προχωρά σε αναπλάσεις περιοχών με σημαντικά προβλήματα που ταλαιπωρούν καθημερινά τους πολίτες. Δημιουργεί Πλατείες με σκοπό να αναβαθμίσει της περιοχές, φυτεύοντας πράσινο και διαμορφώνοντας της Πλατείες σε χώρους αναψυχής.

Ο Σεισμός τις Αττικής το 1999 είχε κάποιες επιπτώσεις σε ορισμένα παλαιά κτίρια με σπουδαία αρχιτεκτονική τα οποία θα ήταν κρίμα να χαθούν με τέτοιο τρόπο. Για το λόγο αυτό προχώρησε σε αναπαλαιώσεις καθώς και μετατροπές αυτών των κτιρίων σε χώρους πολλαπλών πολιτιστικών χρήσεων, όπως π.χ. βιβλιοθήκες, εκθεσιακούς χώρους κ.α.

Ωστόσο ο Δήμος δεν ασχολείται μόνο με έργα υποδομής, αλλά και με διάφορα κοινωνικά προγράμματα που με την σειρά τους θα συμβάλουν στην βελτίωση της κοινωνικής ζωής των πολιτών.

Το πρόβλημα της ανεργίας είναι ιδιαίτερο σημαντικό σήμερα και γι' αυτό το λόγο ο Δήμος προσπαθεί με κάποιες ενέργειες να το μειώσει και να αντιμετωπίσει το κοινωνικό αποκλεισμό. Με τοπικές λοιπόν πρωτοβουλίες απασχόλησης δίνει την ευκαιρία να εργαστούν άτομα με κινητικά

προβλήματα, μετανάστες και μακροχρόνια άνεργοι.

Η λειτουργία κέντρου ημερήσιας φροντίδας ηλικιωμένων έχει στόχο την διευκόλυνση της απεμπλοκής γυναικών από τις οικογενειακές υποχρεώσεις που συνδέονται με την ύπαρξη ηλικιωμένων και εξαρτημένων μελών στο σπίτι.

Αυτό βοηθά στο να εργαστούν και οι γυναίκες βοηθώντας το οικογενειακό εισόδημα.

Με το πρόγραμμα βοήθεια στο σπίτι, οι ηλικιωμένοι παραμένουν στο φυσικό τους χώρο, πράγμα που τους εξασφαλίζει μια υγιή και αξιοπρεπή διαβίωση.

Η πορεία των έργων δεν ακολουθεί πιστά τα χρονικά διαγράμματα που έχουν δοθεί. Ορισμένα έργα που βρίσκονται σε φάση υλοποίησης έχουν ανασταλθεί προκειμένου να δοθεί προτεραιότητα σε Ολυμπιακά έργα που θεωρήθηκαν σημαντικότερα αυτή την περίοδο, για την επιτυχή διεξαγωγή των Ολυμπιακών Αγώνων.

Όπως αναφέρθηκα σε προηγούμενα κεφάλαια ο Δήμος έχει κάποιους πόρους που των βοηθούν να συνεχίσει την αναπτυξιακή στρατηγική του.

Η πηγές χρηματοδότησης του Δήμου είναι:

- 1) Χρηματοδότηση από ίδιους πόρους από τον προϋπολογισμό του Ο.Τ.Α.
- 2) Δάνειο (π.χ. από το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων)
- 3) Β.Ο.Τ Built Operate Transfer(κατασκευή με συμμετοχή στο κόστος κατασκευής από ιδιωτικούς πόρους, με μεταβίβαση της εκμετάλλευσης για συγκεκριμένο χρονικό διάστημα από την ολοκλήρωση του)
- 4) Χρηματοδότηση από πόρους αναπτυξιακών προγραμμάτων, με κυριότερο το Γ Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης 2000 –2006.

Ο Δήμος Αθηναίων εξακρίβωσε ότι χρειάζεται εξειδικευμένη τεχνική υποστήριξη για την σύνταξη τεχνοοικονομικών προτάσεων (Τεχνικά Δελτία Έργων), για το λόγο αυτό το φθινόπωρο του 2001 ζητά από την Α.Ε.Δ.Α. Α.Ε Τεχνική Υποστήριξη για την προετοιμασία προτάσεων ένταξης έργων σε συγχρηματοδοτούμενο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα του Γ Κ.Π.Σ.

Επειδή οι διαδικασίες συμμετοχής στο Γ.Κ.Π.Σ. είναι αυστηρές και πολύπλοκες και οι προθεσμίες που τίθενται είναι πιεστικές ο Δήμος ανάθεσε αυτήν την εργασία σε εξειδικευμένο τεχνικό προσωπικό για την σωστή και έγκαιρη παράδοση των προτάσεων του.

Ο Δήμος Αθηναίων εξέτασε τα Επιχειρησιακά Προγράμματα του Γ.Κ.Π.Σ. και αξιολόγησε κάποια έργα που θεωρούνται αναγκαία προς σύνταξη και υπέβαλε τις ανάλογες προτάσεις.

Σε σύγκριση με το Β.Κ.Π.Σ ο Δήμος βρίσκεται σε πλεονεκτική θέση και έχει είδη κατατεθειμένες προτάσεις στις αρμόδιες αρχές, για τις οποίες μπορεί να διαπραγματευθεί την ένταξη τους στο Γ.Κ.Π.Σ.

Τα απαραίτητα βήματα για την βελτίωση του μηχανισμού διεκδίκησης όσο το δυνατόν περισσότερο χρηματοδοτήσεων από το Γ.Κ.Π.Σ.

- 1) Ενημέρωση και Πληροφόρηση για τα Επιχειρησιακά Προγράμματα και τις δυνατότητες χρηματοδότησης έργων.
- 2) Διερεύνηση για ύπαρξη σχετικών μελετών και επικαιροποίηση τους από το πρόγραμμα του Δήμου σύμφωνα με τις γενικές απαιτήσεις των προγραμμάτων για τους Ο.Τ.Α.
- 3) Εκπόνηση νέων μελετών σύμφωνα με τις επιλεξιμότητες των προγραμμάτων για τους Ο.Τ.Α.
- 4) Παρακολούθηση των σχετικών προσκλήσεων για υποβολή προτάσεων από τις αρμόδιες υπηρεσίες
- 5) Σύνταξη των προτάσεων (Τεχνικών Δελτίων Έργων) σύμφωνα με τις προσκλήσεις και υποβολή με τις σχετικές του Δήμου.
- 6) Παρακολούθηση από τις Τεχνικές Υπηρεσίες για τις απαιτήσεις διορθώσεων στις μελέτες

Σήμερα συναντιούνται κάποιες δυσκολίες, είναι αναγκαία η καλύτερη οργάνωση των τεχνικών υπηρεσιών για την εκποίηση μελετών σύμφωνα με τον αριθμό του προσωπικού και την εξειδίκευση του, καθώς και την ανάθεση κάποιων μελετών σε μελετητικά γραφεία.

Θα πρέπει λοιπόν να υπολογιστεί εάν είναι σκόπιμο να διατεθούν οι ανθρωποώρες ή τα απαιτούμενα χρήματα σε σχέση πάντα με την πιθανότητα που υπάρχει για την έγκριση του εκάστοτε έργου. Μπορεί βέβαια να ζητηθεί και χρηματοδότηση των απαραίτητων μελετών. Είναι

όμως κατανοητό ότι οι προτάσεις αυτές περνούν σε δεύτερη μοίρα.

Ένα ακόμη σημαντικό στοιχείο είναι η τεκμηρίωση της σπουδαιότητας και σκοπιμότητας του έργου, καθώς και η βεβαίωση ότι δεν θα υπάρξει μελλοντική εμπλοκή τις προτάσεις σε χρονοβόρας διοικητικές διαδικασίες και αδειοδοτήσεις από κρατικές υπηρεσίες που θα είχαν ως συνέπεια την απορρόφηση και την δεσμεύσει του σχετικού κονδυλίων.

Αν ο Δήμος λύσει τα προβλήματα αυτά θα μπορεί να διεκδικεί με ακόμα περισσότερες πιθανότητες τεράστια κονδύλια, με σκοπό την ανάπτυξη του.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Αθανάσιος Δ. Παπαδόπουλος και Μαν. Σ. Χριστοφάνης. Περιφερειακός Προγραμματισμός
- Ελευθέριος Σκιαδάς. Ιστορικό διάγραμμα των Δήμων της Ελλάδος 1833-1912.
- Ιντερνετ (<http://www.minagric.gr>)
- Πληροφόρηση – Επιμόρφωση - Τοπικής Ανάπτυξης. (Π.Ε.Τ.Α/Α.Ε). Οδηγός εφαρμογής για την Τοπική Αυτοδιοίκηση των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων 2000-2006.
- Χρηματοδότηση από Κοινοτικούς Πόρους (Δεκέμβριος 2003)
- Έρευνα Ινστιτούτου Περιφερειακής Ανάπτυξης Παντείου Πανεπιστημίου Αθηνών.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

1^{ον}, 2^{ον}, 3^{ον} Δημοτικού Διαμερίσματος

1. Πίνακας Α.1 Μέλη του νοικοκυριού

Αριθμός μελών νοικοκυριού	Αριθμός νοικοκυριών	Ποσοστό (%)
1 μέλος	58	16,0
2 μέλη	96	26,5
3 μέλη	91	25,1
4 μέλη	82	22,7
5 μέλη	30	8,3
6 μέλη	3	0,8
7 μέλη	2	0,6
Σύνολο	362	100,0

Πηγή: Πρωτογενής έρευνα (Μάρτιος – Απρίλιος 2003)

2. Πίνακας Α.1.1. Αριθμός μελών (ανδρών – γυναικών) ανά νοικοκυριό.

Αριθμός μελών (ανδρών ή γυναικών) ανά Νοικοκυριό	Αριθμός νοικοκυριών (άνδρες)	Μερίδιο (%) νοικοκυριών (άνδρες) στο σύνολο	Αριθμός νοικοκυριών (γυναίκες)	Μερίδιο (%) νοικοκυριών (γυναίκες) στο σύνολο
1	170	54	171	53
2	96	30	108	34
3	47	15	35	11
4	2	1	6	2
5			1	0
Σύνολο	315	100	321	100

Πηγή: Πρωτογενής έρευνα (Μάρτιος – Απρίλιος 2003)

3. Πίνακας: Α.2 Εκπαιδευτικό Επίπεδο

	Αριθμός νοικοκυριών						Σύνολο νοικοκυριά v	Σύνολο μελών (%)
	1 άτομο του νοικοκυριού	2 άτομα του νοικοκυριού	3 άτομα του νοικοκυριού	4 άτομα του νοικοκυριού	5 άτομα του νοικοκυριού	6 άτομα του νοικοκυριού		
Δεν πήγε σχολείο	16	7	1	1		1	26 43 (4,3)	
Κάποιες τάξεις του δημοτικού	29	15	1				45 62 (6,1)	
Απόφοιτος δημοτικού	78	23	5		5		111 164 (16,3)	
Απόφοιτος γυμνασίου	80	33	1	1			115 153 (15,2)	
Απόφοιτος Λυκείου	110	56	23	4			193 307 (30,5)	
Απόφοιτος ΠΕΚ	33	4					37 41 (4,1)	
Απόφοιτος ΤΕΙ	35	11	1	1			48 64 (6,3)	
Απόφοιτος ΑΕΙ	68	39	3	2			102 163 (16,2)	
Κάτοχος μεταπτυχιακού διπλώματος	7	1					8 9 (0,9)	
Εγκατέλειψε το σχολείο την τελευταία 5ετία	2						2 2 (0,2)	
Σύνολο							1008 100%	

*Πηγή: Πρωτογενής έρευνα (Μάρτιος – Απρίλιος 2003)
Σημείωση: το σύνολο των νοικοκυριών είναι 362.*

4. Πίνακας Α.3 Άτομα με ειδικές ανάγκες

	Αριθμός νοικοκυριών	Ποσοστά
0 άτομα με ειδικές ανάγκες	340	93,9
1 άτομο με ειδικές ανάγκες	22	6,1
Σύνολο	362	100,0

Πηγή: Πρωτογενής έρευνα (Μάρτιος – Απρίλιος 2003)

5. Πίνακας Β.1 Χώρα γέννησης μελών νοικοκυριού

Αριθμός μελών κατά νοικοκυριό									
Χώρα	1	2	3	4	5	6	7	Σύνολο Νοικοκυριών	Σύνολο Μελών
Ελλάδα	72	76	80	68	19	4	2	321 (82,7%)	869 (84,6%)
Ρωσία	1	2	4					7 (1,8%)	9 (0,88%)
Αλβανία	1	9	4	5	4			23 (5,9%)	71 (6,9%)
Δυτική Ευρώπη	4	3						7 (1,8%)	10 (1,0%)
Ανατολική ή Ευρώπη	3	1	1					5 (1,3%)	9 (0,9%)
Αμερική	1	1						2 (0,5%)	3 (0,3%)
Άλλη	8	5	5	3	1	1		23 (5,9%)	56 (5,5%)
Σύνολο								388 (100%)	1027 (100%)

Πηγή: Πρωτογενής έρευνα (Μάρτιος – Απρίλιος 2003), (σε παρενθέσεις %)

5. Πίνακας Β.1 Υπηκοότητα

Αριθμός Μελών	1	2	3	4	5	6	7	Σύνολο	%
Ελληνική	65	170	243	296	100	24	14	912	88,2
Άλλη	12	24	21	24	35	6		122	11,8
Σύνολο								1034	100,0

Πηγή: Πρωτογενής έρευνα (Μάρτιος – Απρίλιος 2003)

6. Πίνακας Β.2 Αν δεν έχετε ελληνική υπηκοότητα, έχετε άδεια παραμονής

Ναι	15	14	18	28	35	6		116	92,8
Όχι	1	8						9	7,2
Σύνολο								125	100

Πηγή: Πρωτογενής έρευνα (Μάρτιος – Απρίλιος 2003)

7. Πίνακας Β.3 Αν δεν έχετε ελληνική υπηκοότητα, έχετε πράσινη κάρτα									
Ναι	11	14	21	12	30	6		94	92,2
Όχι	2	6						8	7,8
Σύνολο								102	100,0

Πηγή: Πρωτογενής έρευνα (Μάρτιος – Απρίλιος 2003)

8. Πίνακας Β.4 Ποια είναι η μητρική σας γλώσσα									
Ελληνική	66	144	246	288	105	24	14	887	86,3
Ελληνική (ποντιακά)	1	4						5	0,5
Δοτ. Ευρώπης	1	4						5	0,5
Ρωσικά	5	4	3					12	1,2
Αλβανικά	1	22	12	12	20			67	6,5
Άλλη γλώσσα Ανατ. Ευρώπης	3	3	4					10	1,0
Άλλη	6	6	6	8	10	6		42	4,1
Σύνολο								1028	100,0

Πηγή: Πρωτογενής έρευνα (Μάρτιος – Απρίλιος 2003)

9. Πίνακας Γ1. Εργασιακή Κατάσταση των Νοικοκυριών

Κατηγορία	1 μέλος του νοικοκυ ριού	2 μέλη του νοικοκυ ριού	3 μέλη του νοικοκυ ριού	4 μέλη του νοικοκυ ριού	5 μέλη του νοικοκυ ριού	Σύνολο Νοικοκυ ριών
Εργαζόμενος:						
♦ Πλήρης απασχόληση	147	99	15	2		263
♦ Μερικής απασχόληση	42	4		1		47
♦ Μερικής απασχόληση	18	4	1			23
♦ Περιστασιακή απασχόληση	8					8
♦ Εποχική απασχόληση						
Ανεργος	60	8	1			69
Συνταξιούχος	86	21	1			108
Μαθητής – φοιτητής – σπουδαστής	82	38	8	3		131
Εισοδηματίας	11	1				12
Οικιακά	78					78

Πηγή: Πρωτογενής έρευνα (Μάρτιος – Απρίλιος 2003)

10. Πίνακας Γ1.1 Σύνολο εργαζομένων και ανέργων του δείγματος

Α. Σύνολο Εργαζομένων			Β. Σύνολο ανέργων			Γ. Σύνολο εργατικού δυναμικού
Α.1 Αριθμός μελών	Α.2 Αριθμός νοικοκυριών	Σύνολο Α.1*Α.2	Β.1 Αριθμός μελών	Β.2 Αριθμός νοικοκυριών	Σύνολο Β.1*Β.2	Α+Β
1	131	131	1	60	60	191
2	126	252	2	8	16	268
3	24	72	3	1	3	75
4	7	28	4			28
5	2	10	5			10
		493			79	572

Πηγή: Πρωτογενής έρευνα (Μάρτιος – Απρίλιος 2003)

11. Πίνακας Γ.1.2 Διάστημα ανεργίας

	1 μέλος του νοικοκυριού	2 μέλη του νοικοκυριού	3 μέλη του νοικοκυριού	Σύνολο νοικοκυριών	Σύνολο ανέργων μελών	
					Αριθμός	%
Λιγότερο από 1 χρόνο	25	2	1	28	32	40.5
Από 1 έως 2 χρόνια	14	3		17	20	25.3
Περισσότερο από 2 χρόνια	21	3		24	27	34.2
Σύνολο	60	8	1	69	79	100

Πηγή: Πρωτογενής έρευνα (Μάρτιος – Απρίλιος 2003)

12. Πίνακας Γ.2 Επάγγελμα Εργαζομένων μελών νοικοκυριού

Κατηγορία	1 μέλος του νοικοκυριού	2 μέλη του νοικοκυριού	3 μέλη του νοικοκυριού	4 μέλη του νοικοκυριού	5 μέλη του νοικοκυριού	Σύνολο νοικοκυριών	Αριθμός μελών & (%)
Επιστημονικό επάγγελμα	16	2				18	20 (3,9)
Τεχνολόγος	28	3				31	34 (6,7)
Υπάλληλος γραφείου	89	23	6	1		119	157 (31,0)
Εμπόρος ή πωλητής	54	11		1		66	80 (15,8)
Απασχολούμενος στην παροχή υπηρεσιών	35	7				42	49 (9,7)
Γεωργός ή κτηνοτρόφος	1					1	1 (0,2)
Τεχνίτης	31	3				34	45 (8,9)
Ανειδίκευτος εργάτης	35	7	2		1	45	60 (11,8)
Άλλο	47	7				54	61 (12)
Σύνολο							507 (100%)

Πηγή: Πρωτογενής έρευνα (Μάρτιος – Απρίλιος 2003), (σε παρενθέσεις %)

13 Πίνακας Γ.3: Επαγγελματική εξειδίκευση άνεργων μελών νοικοκυριού

	<i>Το 1 μέλος του νοικοκυριού</i>	<i>Τα 2 μέλη του νοικοκυριού</i>	Σύνολο νοικοκυριών	Σύνολο μελών & (%)
Καμία	2	2	3	6 (14,3)
Πτυχίο τεχνικής σχολής	2	1	3	4 (9,5)
Άδεια επαγγελματικής οδήγησης	2	1	2	4 (9,5)
Άδεια διδασκαλίας	4		5	4 (9,5)
Επιστημονική/ Τεχνολογική εξειδίκευση	11	1	11	13 (31,0)
Ειδικευμένος εργάτης	1		1	1 (2,4)
Ανειδίκευτος εργάτης	2		2	2 (4,8)
Άλλο	8		8	8 (19)
Σύνολο				42 (100%)

Πηγή: Πρωτογενής έρευνα (Μάρτιος – Απρίλιος 2003), (σε παρενθέσεις %)

14. Πίνακας Γ.4 Άνεργοι κατά επαγγελματική εξειδίκευση που παρακολούθησαν Σεμινάρια Επαγγελματικής Κατάρτισης

Επαγγελματική Εξειδίκευση	Παρακολούθησαν	Δεν Παρακολούθησαν
Επιστημονικό Επάγγελμα	2	4
Τεχνολόγος	2	5
Υπάλληλος Γραφείου	1	3
Έμπορος ή Πωλητής	2	3
Απασχολούμενος στην παροχή υπηρεσιών	2	4
Τεχνίτης	3	4
Άλλο	2	3
Σύνολο	14	26
Μερίδιο στο σύνολο των απαντήσεων	35%	65%

Πηγή: Πρωτογενής έρευνα (Μάρτιος – Απρίλιος 2003)

Δ. Ετήσιο Συνολικό Εισόδημα του Νοικοκυριού

Εισόδημα	Αριθμός νοικοκυριών	Ποσοστό
Πάνω από 35.200 ευρώ	17	4,9
Από 17.600 ευρώ έως 35.200 ευρώ	73	20,9
Από 11.235 ευρώ έως 17.600 ευρώ	136	39,0
Κάτω από 11.235 ευρώ	123	35,2
Σύνολο	349	100,0

Πηγή: Πρωτογενής έρευνα (Μάρτιος – Απρίλιος 2003)

Πίνακας 2: Προϊόν - Εισόδημα

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001
Ακαθ. Εγγ. Προϊόν (τιμές αγοράς)	30824,80	33832,80	37015,59	40559,16	43085,29	46194,43	49899,02
Γεωργία % ΑΕΠ	1,3	1,1	1,0	0,4	-	-	-
Βιομηχανία % ΑΕΠ	21,7	21,8	21,0	20,7	-	-	-
Υπηρεσίες % ΑΕΠ	77,0	77,1	78,0	78,9	-	-	-
Ακαθ. Εγγ. Προϊόν κατά κεφαλή % μ.ό. χώρας	116,0	117,0	116,0	117,0	117,0	-	112,0
Ακαθ. Εγγ. Προϊόν κατά κεφαλή (ευρώ)	8896,39	9811,008	10733,93	11712,4	12410,68	-	13273,93
Μεταποίηση % μεταποίησης χώρας	44,3	44,4	44,0	43,7	-	-	-
Υπηρεσιών % υπηρεσιών χώρας	44,3	43,9	43,6	44,3	-	-	-

Πίνακας 3: Επενδύσεις

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001
Ιδιωτικές σε κατοικίες	303.107	380.842	387.373	483.890	476.771	-	-
Ιδιωτικές Ν2234/23, αριθμός σχεδίων	44,0	59	81	97	113	-	-
Ιδιωτικές Ν2234/23, προϋπολογισμός	44.664	71.468	44.116	33.746	44.039	-	-
Αρ. μεταποιητικών επι/σεων (απασχ.>10 άτομα)	1980	1906	1828	1788	-	-	-
Επενδύσεις μεταποιητικών επι/σεων (απασχ.>10 άτομα)	93.939	84.459	101.326	127.711	-	-	-

Πίνακας 4: Κατοικίες

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001
Αριθμός νέων κατοικιών	14.216	19.378	19.903	22.960	18.813	-	-
Αριθμός δωματίων νέων κατοικιών	47.232	65.326	67.070	76.326	61.742	-	-
Όγκος σε χιλ. m ³ νέων κατοικιών	5995	9246	8413	9928	7796	-	-
Αριθμός νέων κατοικιών ανά 1000 κατοίκους	0,5	0,7	0,7	0,8	0,7	-	-

Πίνακας 5: Γεωργία

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001
Σύνολο καλλιεργειών (στρέμματα)	9.830	9.886	8.443	8.385	8.362	7.982	-
Αρδευθείσες καλλιέργειες (στρέμματα)	2.966	2.896	2.628	2.577	2.271	1.990	-
Ελαιόλαδο (τόννοι)	-	-	-	-	-	-	-
Καπνός (τόννοι)	-	-	-	-	-	-	-
Βαμβάκι (τόννοι)	-	-	-	-	-	-	-
Σιτάρι (τόννοι)	11	9	9	9	9	9	9
Ρύζι (τόννοι)	-	-	-	-	-	-	-
Εσπεριδοειδή (τόννοι)	162	135	152	139	142	-	-
Μήλα (τόννοι)	13	16	13	10	11	-	-
Ροδάκινα (τόννοι)	11	11	14	13	12	-	-
Πατάτες (τόννοι)	155	137	155	144	150	-	-
Τομάτες (τόννοι)	1.012	1.008	286	246	221	-	-
Κρέας (τόννοι)	577	541	468	430	437	-	-
Γάλα (τόννοι)	1.901	1.733	1.823	1.428	1.497	-	-

Τυρί μαλακό (τόννοι)	3	3	4	5	3	-	-
Τυρί σκληρό (τόννοι)	6	-	-	-	-	-	-
Αυγά (χιλ. τεμάχια)	3.196	3.151	3.106	3.016	2.841	-	-
Γεωργικοί ελκυστήρες	52	45	45	-	-	-	-

Πίνακας 6: Ηλεκτρικό Ρεύμα (σε MWh)

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001
Συνολική κατανάλωση ηλεκτρ. ρεύματος	10.564.650	10.926.478	11.297.100	-	-	-	-
Οικιακή χρήση ηλεκτρικού ρεύματος	4.844.286	5.170.851	5.178.800	-	-	-	-
Βιομηχανική χρήση ηλεκτρικού ρεύματος	2.385.242	2.226.404	2.228.100	-	-	-	-

Πίνακας 7: Τουρισμός

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001
Κλίνες σε ξενοδοχειακά καταλύματα	71.522	71.776	70.383	67.274	67.376	55.554	-
Ξενοδοχεία	-	-	-	766	773	660	-
Διανυκτερεύσεις αλλοδαπών	5.266.742	3.687.436	3.438.345	3.532.698	3.012.273	-	-
Διανυκτερεύσεις ημεδαπών	2.742.386	1.653.284	1.584.265	1.727.358	1.723.093	-	-

Πίνακας 8: Συγκοινωνίες - Επικοινωνίες

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001
Επιβατ. αυτοκίνητα ΙΧ σε κυκλοφορία	1.138.899	1.213.143	1.294.301	1.377.981	1.497.591	-	-
Εγγραφές καιν. επιβατικών ΙΧ	66.353	73.109	82.906	85.166	121.526	-	-
Ταξί σε κυκλοφορία	18.585	16.324	16.324	16.324	16.324	-	-
Λεωφορεία σε κυκλοφορία	11.176	11.429	11.650	11.861	11.984	-	-
Φορτηγά σε κυκλοφορία	185.177	190.247	197.010	201.379	206.473	-	-
Τροχαία ατυχήματα	8.137	10.774	10.796	9.571	10.099	10.324	-
Κύριες τηλεφ/κές συνδέσεις, συσκευές ως το 1996	2.682.696	2.770.645	2.229.313	2.261.557	2.276.915	-	-
Επιβατ. αυτοκίνητα ΙΧ ανά 100 κατοίκους	39,2	42,0	44,9	47,9	52,1	-	-
Κύριες τηλεφ/κές συνδέσεις ανά 100 κατοίκους	92,3	95,9	64,6	65,6	79,2	-	-
Τροχαία ατυχήματα ανά 1000 κατοίκους	2,8	3,1	3,1	3,3	3,5	-	-

Πίνακας 9: Καταθέσεις (σε ευρώ)

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001
Ταμειωτηρίων	12488,48	14659,55	16104,53	16467,32	-	-	-
Προθεσμίας	3708,367	3760,258	3777,787	2944,652	-	-	-
Όψεως	2505,57	3061,112	3650,635	4807,818	-	-	-
Σύνολο καταθέσεων	18702,42	21480,92	23532,95	24219,79	-	-	-
Αποταμιευτικές ανά κάτοικο, δρχ.	-	6377,15	6899,877	6749,365	-	-	-

Πίνακας 10: Δημοσιονομική Διαχείριση (σε εκατ. ευρώ)

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001
Φόροι έμμεσοι	6687,935	7517,608	8534,327	9507,668	-	-	-
Φόροι άμεσοι	4349,746	4771,105	5507,592	7185,379	-	-	-
Αριθμός φορολογούμενων	1.503.04 4	1.541.58 0	1623.168	1.847.25 3	1.753.05 2	-	-
Δηλωθέν εισόδημα	13008,52	14615,53	16301,29	20387,93	20895,57	-	-
Δηλωθέν εισόδημα ανά κάτοικο, ευρώ	4476,63	5060,06	5657,13	5908,02	7272,28	-	-
Αρ. φορολ/μένων-εισοδηματίες	203.198	212.331	253.034	-	276.375	-	-
Αρ. φορολ/μένων-έμποροι, βιομήχανοι	232.394	234.101	232.268	-	228.468	-	-
Αρ. φορολ/μένων-γεωργοί κλπ.	1.569	1.766	2.104	-	3.868	-	-
Αρ. φορολ/μένων-μισθωτοί	638.309	650.193	662.885	-	735.260	-	-
Αρ. φορολ/μένων-ελευθ. επαγγελματίες	68.217	70.308	71.261	-	4.774	-	-
Αρ. φορολ/μένων-συνταξιούχοι	359.357	372.881	401.616	-	434.307	-	-
Φόρος εισοδ. φυσικών προσώπων	-	-	-	-	708.101	-	-
Φόρος εις. φ. προς. ανά κάτοικο, ευρώ	-	-	-	-	723,23	-	-
Φόρος μεγάλης ακίνητης περιουσίας	-	-	-	-	-	29,51	-
ΦΜΑΠ - αριθ. δηλώσεων φυσ. προσώπων	-	-	-	-	-	25.438	-

Πίνακας 11: Παιδεία

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001
Αριθμός δημοτικών σχολείων	598	656	641	608	646	-	-
Αριθμός ιδιωτικών δημοτικών σχολείων	57	57	57	55	56	-	-
Διδακτικό προσωπικό δημοτ. σχολείων	7.609	7.800	6.466	7.226	7.632	-	-
Μαθητές δημοτικών σχολείων	114.816	117.718	115.889	112.092	114.837	-	-
Μαθητές ιδιωτικών δημοτικών σχολείων	11.288	10.502	10.352	10.187	10.733	-	-
Αριθμός γυμνασίων	270	272	269	275	289	-	-
Αριθμός ιδιωτικών γυμνασίων	37	35	34	35	35	-	-
Διδακτικό προσωπικό γυμνασίων	5.633	5.483	5.531	5.440	5.878	-	-
Μαθητές γυμνασίων	76.869	73.475	69.848	68.801	69.659	-	-
Μαθητές ιδιωτικών γυμνασίων	4.632	4.327	4.276	4.153	4.111	-	-
Αριθμός λυκείων	409	263	261	253	340	-	-
Αριθμός ιδιωτικών λυκείων	67	37	41	39	52	-	-
Διδακτικό προσωπικό λυκείων	9.383	5.442	5.206	5.173	6.609	-	-
Μαθητές λυκείων	128.670	77.408	76.583	68.278	81.288	-	-
Μαθητές ιδιωτικών λυκείων	11.639	5.258	5.472	3.997	6.432	-	-

Πίνακας 12: Υγεία

	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001
Κλίνες θεραπευτηρίων	24.400	24.512	24.400	24.073	-	-	-
Κλίνες ιδιωτικών θεραπευτηρίων	8.110	8.284	8.089	7.763	-	-	-
Ημέρες νοσηλείας	6.079.368	6.431.211			-	-	-
Αριθμός ιατρών	19.611	19.832	20.351	20.716	-	-	-
Αριθμός οδοντιάτρων	4.958	5.555	5.581	5.800	-	-	-
Φαρμακεία	3.196	3.285	3.350	3.337	-	-	-

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ : 4^ο ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑΤΟΣ

Πίνακας : Α.1.2

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ

ΤΙΜΕΣ		ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΠΙ ΤΩΝ ΑΠΑΝΤΗΣΕΩΝ
	ΔΕΝ ΠΗΓΕ/ΔΕΝ ΠΑΕΙ ΣΧΟΛΕΙΟ	29	3,4
	ΠΗΓΕ /ΠΑΕΙ ΣΕ ΚΑΠΟΙΕΣ ΤΑΞΕΙΣ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ	56	6,6
	ΑΠΟΦΟΙΤΟΣ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ	172	20,4
	ΑΠΟΦΟΙΤΟΣ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ	142	16,8
	ΑΠΟΦΟΙΤΟΣ ΛΥΚΕΙΟΥ	251	29,7
	ΑΠΟΦΟΙΤΟΣ ΙΕΚ	32	3,8
	ΑΠΟΦΟΙΤΟΣ ΤΕΙ	30	3,6
	ΑΠΟΦΟΙΤΟΣ ΑΕΙ	126	14,9
	ΚΑΤΟΧΟΣ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟΥ	6	0,7
	ΣΥΝΟΛΟ ΑΠΑΝΤΗΣΕΩΝ	844	100,0

Πίνακας : Α.1.2.1

ΕΓΚΑΤΑΛΕΙΨΗ ΤΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ ΤΗΝ ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΣΕΪΤΙΑ

ΤΙΜΕΣ		ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΠΙ ΤΩΝ ΑΠΑΝΤΗΣΕΩΝ
	ΝΑΙ	9	1,1
	ΟΧΙ	799	98,9
	ΣΥΝΟΛΟ ΑΠΑΝΤΗΣΕΩΝ	808	100,0
	ΑΝΑΠΑΝΤΗΤΑ	102	
ΣΥΝΟΛΟ		910	

Πίνακας :Α.3**ΣΥΣΧΕΤΙΣΗ ΕΡΓΑΣΙΑΣ – ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ**

	ΕΙΣΟΔΗΜΑ					ΣΥΝΟΛΟ
		ΠΑΝΩ ΑΠΟ 35.200 ΕΥΡΩ	ΑΠΟ 35.200 ΕΩΣ 17.600 ΕΥΡΩ	ΑΠΟ 17.600 ΕΩΣ 11.235 ΕΥΡΩ	ΚΑΤΩ ΑΠΟ 11.235 ΕΥΡΩ	
ΕΡΓΑΣΙΑ	ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΣ ΜΕ ΠΛΗΡΗ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ	7	38	74	39	158
	ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΣ ΜΕ ΜΕΡΙΚΗ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ		1	9	5	15
	ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΣ ΜΕ ΠΕΡΙΣΤΑΣΙΑΚΗ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ	2		4	7	13
	ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΣ ΜΕ ΕΠΟΧΙΚΗ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ		1	1	1	3
	ΑΝΕΡΓΟΣ			3	11	14
	ΣΥΝΤΑΞΙΟΥΧΟΣ	2	9	14	35	60
	ΟΙΚΙΑΚΑ	1	4	9	14	28
ΣΥΝΟΛΟ		12	54	113	112	291

ΣΥΣΧΕΤΙΣΗ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΟΣ – ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ

	ΕΙΣΟΔΗΜ Α				ΣΥΝΟΛΟ
ΕΠΑΓΓΕΛΜΑ	ΠΑΝΩ ΑΠΟ 35.200 ΕΥΡΩ	ΑΠΟ 35.200 ΕΩΣ 17.600 ΕΥΡΩ	ΑΠΟ 17.600 ΕΩΣ 11.235 ΕΥΡΩ	ΚΑΤΩ ΑΠΟ 11.235 ΕΥΡΩ	
ΙΑΤΡΙΚΑ/ΠΑΡΑΙΑΤΡΙΚΑ/ ΨΥΧΟΛΟΓΟΣ		3	4		7
ΝΟΜΙΚΑ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΟΣ			1	1	2
ΥΠΑΛΛΗΛΟΣ ΓΡΑΦΕΙΟΥ	1	6	25	2	34
ΕΜΠΟΡΟΣ/ΠΩΛΗΤΗΣ	2	6	16	11	35
ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ / ΔΑΣΚΑΛΟΣ		2	4		6
ΤΕΧΝΙΤΗΣ/ΕΡΓΑΤΗΣ (ΕΙΔΙΚΕΥΜΕΝΟΣ		5	11	8	24
ΑΝΕΙΔΙΚΕΥΤΟΣ ΕΡΓΑΤΗΣ	1		3	8	12
ΟΙΚΟΝΟΜΟΛΟΓΟΣ/ΑΣ ΦΑΛΙΣΤΗΣ		2	3	1	6
ΜΗΧΑΝΙΚΟΣ/ΑΡΧΙΤΕΚ ΤΟΝΑΣ		1	1		2
ΟΙΚΙΑΚΗ ΒΟΗΘΟΣ/ΚΑΘΑΡΙΣΤΡΙΑ		1	2	8	11
ΕΛΕΥΘΕΡΟΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΑΣ	2	5	6	6	19
ΆΛΛΟ	2	4	4	4	14
ΑΝΑΠΑΝΤΗΤΑ					1
ΣΥΝΟΛΟ	8	35	80	49	173

ΕΛΛΕΙΨΗ ΧΩΡΩΝ

		ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΠΙ ΤΩΝ ΑΠΑΝΤΗΣΕΩΝ	ΑΘΡΟΙΣΤΙΚΟ ΠΟΣΟΣΤΟ
ΤΙΜΕΣ	1	43	20,4	20,4
	2	61	28,9	49,3
	3	51	24,2	73,5
	4	42	19,9	93,4
	5	9	4,3	97,6
	6	4	1,9	99,5
	7	1	,5	100,0
	ΣΥΝΟΛΟ ΑΠΑΝΤΗΣΕΩΝ	211	100,0	

ΧΩΡΟΙ ΣΤΑΘΜΕΥΣΗΣ

		ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΠΙ ΤΩΝ ΑΠΑΝΤΗΣΕΩΝ	ΑΘΡΟΙΣΤΙΚΟ ΠΟΣΟΣΤΟ
ΤΙΜΕΣ	1	102	51,0	51,0
	2	46	23,0	74,0
	3	19	9,5	83,5
	4	16	8,0	91,5
	5	9	4,5	96,0
	6	3	1,5	97,5
	7	4	2,0	99,5
	8	1	,5	100,0
	ΣΥΝΟΛΟ ΑΠΑΝΤΗΣΕΩΝ	200	100,0	

ΚΑΘΑΡΙΟΤΗΤΑ

		ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΠΙ ΤΩΝ ΑΠΑΝΤΗΣΕΩΝ	ΑΘΡΟΙΣΤΙΚΟ ΠΟΣΟΣΤΟ
ΤΙΜΕΣ	1	71	30,1	30,1
	2	82	34,7	64,8
	3	57	24,2	89,0
	4	14	5,9	94,9
	5	6	2,5	97,5
	6	4	1,7	99,2
	7	2	,8	100,0
	ΣΥΝΟΛΟ ΑΠΑΝΤΗΣΕΩΝ	236	100,0	

ΑΥΘΑΙΡΕΤΑ ΚΤΙΣΜΑΤΑ

		ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΠΙ ΤΩΝ ΑΠΑΝΤΗΣΕΩΝ	ΑΘΡΟΙΣΤΙΚΟ ΠΟΣΟΣΤΟ
ΤΙΜΕΣ	1	8	8,2	8,2
	2	18	18,6	26,8
	3	24	24,7	51,5
	4	24	24,7	76,3
	5	11	11,3	87,6
	6	7	7,2	94,8
	7	3	3,1	97,9
	8	2	2,1	100,0
	ΣΥΝΟΛΟ ΑΠΑΝΤΗΣΕΩΝ	97	100,0	

ΕΓΚΛΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ

		ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΠΙ ΤΩΝ ΑΠΑΝΤΗΣΕΩΝ	ΑΘΡΟΙΣΤΙΚΟ ΠΟΣΟΣΤΟ
ΤΙΜΕΣ	1	31	22,5	22,5
	2	34	24,6	47,1
	3	30	21,7	68,8
	4	20	14,5	83,3
	5	15	10,9	94,2
	6	5	3,6	97,8
	7	2	1,4	99,3
	8	1	,7	100,0
	ΣΥΝΟΛΟ ΑΠΑΝΤΗΣΕΩΝ	138	100,0	

ΝΑΡΚΩΤΙΚΑ

		ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΠΙ ΤΩΝ ΑΠΑΝΤΗΣΕΩΝ	ΑΘΡΟΙΣΤΙΚΟ ΠΟΣΟΣΤΟ
ΤΙΜΕΣ	1	10	9,7	9,7
	2	18	17,5	27,2
	3	25	24,3	51,5
	4	25	24,3	75,7
	5	15	14,6	90,3
	6	9	8,7	99,0
	7	1	1,0	100,0
	ΣΥΝΟΛΟ ΑΠΑΝΤΗΣΕΩΝ	103	100,0	

ΠΟΡΝΕΙΑ

		ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΠΙ ΤΩΝ ΑΠΑΝΤΗΣΕΩΝ	ΑΘΡΟΙΣΤΙΚΟ ΠΟΣΟΣΤΟ
ΤΙΜΕΣ	3	7	23,3	23,3
	4	2	6,7	30,0
	5	1	3,3	33,3
	6	4	13,3	46,7
	7	14	46,7	93,3
	8	2	6,7	100,0
	ΣΥΝΟΛΟ ΑΠΑΝΤΗΣΕΩΝ	30	100,0	

ΑΛΛΟΔΑΠΟΙ

		ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΠΙ ΤΩΝ ΑΠΑΝΤΗΣΕΩΝ	ΑΘΡΟΙΣΤΙΚΟ ΠΟΣΟΣΤΟ
ΤΙΜΕΣ	1	16	34,8	34,8
	2	8	17,4	52,2
	3	7	15,2	67,4
	4	9	19,6	87,0
	5	3	6,5	93,5
	6	2	4,3	97,8
	7	1	2,2	100,0
	ΣΥΝΟΛΟ ΑΠΑΝΤΗΣΕΩΝ	46	100,0	

ΑΛΛΟ

		ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΕΠΙ ΤΩΝ ΑΠΑΝΤΗΣΕΩΝ	ΑΘΡΟΙΣΤΙΚΟ ΠΟΣΟΣΤΟ
ΤΙΜΕΣ	1	9	17,3	17,3
	2	11	21,2	38,5
	3	11	21,2	59,6
	4	12	23,1	82,7
	5	6	11,5	94,2
	6	2	3,8	98,1
	7	1	1,9	100,0
	ΣΥΝΟΛΟ ΑΠΑΝΤΗΣΕΩΝ	52	100,0	